

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu v Jindřichově Hradci

Diplomová práce

Bc. Milena Holendová

2007

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu

Jindřichův Hradec

Diplomová práce

Bc. Milena Holendová

2007

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu v Jindřichově Hradci

Katedra managementu veřejného sektoru

Analýza rozpočtu Města Havlíčkův Brod

Vypracovala:

Bc. Milena Holendová

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Jana Krbová

červenec 2007

Vysoká škola ekonomická v Praze
Jarošovská 1117/II, 377 01 Jindřichův Hradec

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

pro akademický rok 2006/2007

Název práce: Analýza rozpočtu Města Havlíčkův Brod.
Zadání práce: Analýza rozpočtu města Havlíčkův brod, výhled a doporučení.
Jméno studenta: Bc. Milena Holendová
Ročník: 4.
Obor: MANAGEMENT
Vedoucí práce: Ing. Jana Krbová
Katedra: Katedra managementu veřejného sektoru
Termín zadání: 23.6.2006
Termín odevzdání: Dle vyhlášky o průběhu státních závěrečných zkoušek v ak. roce 2006/2007

V Jindřichově Hradci 23.6.2006

Ing. Vladimír Příbyl

proděkan pro pedagogickou činnost

Prohlášení

Prohlašuji, že diplomovou práci na téma
»Analýza rozpočtu Města Havlíčkův Brod«
jsem vypracovala samostatně.

Použitou literaturu a podkladové materiály
uvádím v příloženém seznamu literatury.

červenec 2007

podpis studenta

Anotace

Analýza rozpočtu Města Havlíčkův Brod

Předkládaná diplomová práce se zabývá analýzou rozpočtu municipality se zaměřením na město Havlíčkův Brod. Cílem diplomové práce je analýza rozpočtu municipality města Havlíčkova Brodu, sestavení rozpočtového výhledu a analýzy vývoje dluhové služby na období 2007 - 2011. Dílčím cílem práce je analýza vazeb při sestavování rozpočtu a střednědobého výhledu města Havlíčkův Brod, stanovení analytických metod hodnocení finančního hospodaření a posouzení aktuálního stavu finančního hospodaření města Havlíčkův Brod. První část práce se zabývá legislativou regulující oblast municipálního hospodaření. Podrobně mapuje rozpočtový proces a definuje možné způsoby přezkoumání hospodaření. Další část práce charakterizuje zkoumaný subjekt, a to zejména jeho aktiva, pasiva a působnost rozpočtu města. Dále se zaměřuje na podrobnou analýzu rozpočtových příjmů a výdajů a financování rozpočtových potřeb města ze skutečných podkladů, které mi na danou analýzu byly poskytnuty.

červenec 2007

Poděkování

Za cenné rady, náměty a inspiraci

bych chtěla poděkovat

Ing. Janě Krbové,

z Vysoké školy ekonomické v Praze,

Fakulty managementu v Jindřichově Hradci

Obsah

Úvod	1
I. Teoreticko – metodologická východiska	4
1 Územní samospráva, obec	4
1.1 Právní vymezení obce.....	6
1.2 Orgány obce.....	7
1.3 Rozpočet obce.....	9
1.3.1 Rozpočtový proces.....	10
1.3.2 Rozpočtové zásady.....	15
1.3.3 Rozpočtová skladba.....	16
1.3.4 Struktura obecního rozpočtu.....	20
1.3.5 Financování.....	23
1.4 Rozpočtový výhled.....	26
1.5 Přezkoumání hospodaření.....	28
II. Praktická část	31
2 Město Havlíčkův Brod	31
2.1 Charakteristika města.....	31
2.1.1 Historie v datech.....	32
2.1.2 Současnost.....	33
2.1.3 Městský úřad.....	35
2.1.4 Působnost rozpočtu města.....	37
2.1.4.1 Zřízení příspěvkové organizace.....	37
2.1.4.2 Zřízení organizační složky.....	39
2.1.4.3 Založené obchodní společnosti.....	41
2.2 Analýza rozpočtu města Havlíčkova Brodu.....	42
2.2.1 Analýza rozpočtových příjmů.....	43
2.2.1.1 Daňové příjmy.....	45
2.2.1.2 Nedaňové příjmy.....	48
2.2.1.3 Kapitálové příjmy.....	49
2.2.1.4 Dotace.....	51
2.2.2 Analýza rozpočtových výdajů.....	54
2.2.2.1 Kapitálové výdaje.....	56
2.2.2.2 Běžné výdaje.....	59
2.2.3 Zadluženost a dluhová služba.....	63
2.2.4 Saldo rozpočtu, financování rozpočtových potřeb města.....	68
2.3 Rozpočtový výhled města na období 2007 - 2011.....	70
2.4 Shrnutí a dílčí závěry.....	79
Závěr	82

Seznam literatury.....	86
Seznam tabulek	90
Seznam grafů.....	91
Seznam obrázků.....	92
Seznam příloh.....	92

Úvod

Hodnocení finanční situace obcí je prováděno pomocí analýzy hospodaření. Diplomová práce zkoumá rozpočtové hospodaření, příjmy, výdaje, financování a zadluženost obce.

Do roku 1990 nebylo těchto analýz vůbec třeba, neboť možnosti představitelů národních výborů ovlivňovat své příjmy a výdaje byly mizivé. Jedinými příjmy byly dotace ze státního rozpočtu a o struktuře výdajů se rozhodovalo na centrální úrovni. Teprve přijetím ústavního zákona č. 294/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 100/1960 Sb., Ústava Československé socialistické republiky, a ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci a přijetím zákona č. 367/1990 Sb., o obcích, novelizován zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), se i obce stávají základem místní samosprávy namísto dosud fungujících národních výborů. Obce opět získaly svůj právní status, demokratickou legitimitu a právo spravovat své záležitosti. Rovněž jim byl navrácen majetek, a s tím i přenesena odpovědnost za jeho stav a údržbu. Došlo k decentralizaci státní moci.

Zákonem stanovený princip rozpočtového určení daní zavedený v r. 1993, ještě více posílil ekonomickou samostatnost místních samospráv tím, že zaručil obcím podíl příjmů z některých přímých daní vybíraných státem a stanovil i daně, jejichž výlučným příjemcem jsou místní rozpočty.

Spolu s nárůstem zdrojů, ke kterému dochází od roku 1990, rostou i nároky na výdaje, např. na zkvalitnění poskytovaných služeb pro občany obce, a to včetně zvýšení investičních prostředků, nezbytných pro výstavbu a rozšíření infrastruktury. Budeme-li na jedné straně definovat finanční prostředky municipalit, jako práva na samosprávné rozhodování, pak s růstem těchto práv, rostou stejným nebo rychlejším tempem i povinnosti, které municipality zajišťují. Obce často nemají dostatek prostředků na pokrytí všech výdajů, proto využívají návratných zdrojů. Těmito zdroji jsou úvěry od peněžních ústavů, návratné půjčky a finanční výpomoci od jiných subjektů v rámci rozpočtové soustavy, nebo příjmy z emise komunálních obligací.

Úvěry, poskytované bankami na komerční bázi, se stávají důležitým doplňkem

k zavedeným programům dotací ze státního rozpočtu a státních fondů. Cizí zdroje tedy v poslední dekádě minulého století výrazně posilovaly finanční práva municipalit. Za pomoci cizích zdrojů se obcím a městům dařilo postupně zlepšovat vybavenost komunálními statky a zajišťovat kvalitně lepší komunální služby. A právě způsob, jak tyto návratné zdroje financování uváženě zapojit do financování municipalit, nastoluje řadu otázek, na které lze dát uspokojivou odpověď jen na základě důkladného rozboru hospodaření daného subjektu. Obce musí být schopny realisticky naplánovat, co si budou moci v následujících letech dovolit. Je nutné, aby zvolily ten nejlepší postup a vytyčily si odpovídající investiční priority. Při řešení tohoto úkolu přichází na řadu nástroj zvaný finanční analýza. Její zpracování přináší objektivní analýzu finanční situace dané obce, která slouží nejen jako podklad pro výše zmíněné získání dluhových prostředků, ale i pro přilákání investorů do daného regionu a zlepšení interních procesů. Vyústěním může být zpracování dlouhodobějších dokumentů typu střednědobých a dlouhodobých výhledů, které budou mapovat trendy vývoje dané municipality.

Finanční situace obcí úzce souvisí s „kvalitativní“ stránkou obcí. V rámci kvalitativního hodnocení situace obcí se analyzuje infrastrukturní zázemí, hospodářské zaměření, sekundární sféra, terciální sféra atd. A právě to, do jaké míry má obec rozvinutou infrastrukturu, zda je schopna přilákat investory, kolik podnikatelských subjektů podniká na území obce, kolik školských zařízení působí na území obce atd., ovlivňuje finanční situaci obcí, neboť tyto aspekty se promítají v čase do finanční situace municipality prostřednictvím daní.

Hlavním cílem diplomové práce je analýza rozpočtu municipality města Havlíčkova Brodu, sestavení rozpočtového výhledu a analýzy vývoje dluhové služby na období 2007 - 2011. Dílčím cílem práce je analýza vazeb při sestavování rozpočtu a střednědobého výhledu města Havlíčkův Brod, stanovení analytických metod hodnocení finančního hospodaření a posouzení aktuálního stavu finančního hospodaření města Havlíčkův Brod (podklad pro práce na rozpočtu a aktuálním střednědobém výhledu na další období).

Metodika práce

Teoretická část práce využívá popisu a práce s literaturou a dělí se do třech částí. V první je popsáno postavení obce. V druhé části je zmíněno postavení rozpočtu města v soustavě veřejné správy rozpočtové zásady, skladba a proces. Ve třetí části je charakterizováno přezkoumání hospodaření.

V praktické části je provedena analýza rozpočtu (příjmové strany rozpočtu) a čerpání rozpočtu (výdajové strany rozpočtu) v časovém horizontu let 2001 - 2006. Dále je zpracován Rozpočtový výhled od roku 2007.

Získané údaje jsou statisticky zpracovány:

- a) řetězovými indexy, které určují pokles nebo nárůst sledovaných hodnot ve vztahu k předcházejícímu roku,
- b) bazickými indexy, které určují změnu sledovaných hodnot ve vztahu k základnímu období, kterým byl stanoven rok 2001,
- c) procentuální podíly na celkových příjmech nebo výdajích.

Ukazatel dluhové služby je vypočítán dle metodiky uvedené na webových stránkách Ministerstva financí.

V závěru práce je uvedeno celkové zhodnocení tvorby a čerpání rozpočtu města. Jsou zde také uvedeny doporučení, kterými by se mělo město pro dobrý nebo ještě lepší vývoj hospodaření v následujících letech řídit.

I. Teoreticko – metodologická východiska

Na základě studia odborných ekonomických zákonných norem, časopisů a publikací jsem sestavila rámcový přehled, čím se musí obce řídit při efektivním hospodaření a správném sestavování rozpočtu.

1 Územní samospráva, obec

Situace kdy stát předává část veřejné správy nestátnímu subjektu (územní samosprávě) je projev demokratizace společnosti. Územní samospráva je realizací práva občanů na vlastní samosprávu a práva na správu určitého území, které je menší než stát na základě působnosti stanovené Ústavou ČR¹ a příslušnými zákony² při vytvoření ekonomických podmínek. Samosprávu lze definovat jako samostatné obstarávání svých záležitostí v zákonném rámci, kdy tyto záležitosti spravuje někdo jiný než stát. Umožňuje realizovat jedno z nejdůležitějších demokratických principů a to právo občanů podílet se na řízení veřejných záležitostí. Občan tak může ovlivňovat společenské procesy, podílet se na řízení a kontrolovat kvalitu veřejné správy.

Územní samospráva, podle zákona o obcích, spravuje své záležitosti v rámci samostatné a přenesené působnosti.

Samostatná působnost obcí zahrnuje záležitosti, které jsou v zájmu občanů obce a samotné obce, pokud nejsou ze zákona svěřeny státu, krajům nebo pokud se nejedná o přenesenou působnost orgánů obce.

Do samostatné působnosti obec ze zákona lze zahrnout např. hospodaření obce, sestavování rozpočtu obce a závěrečného účtu obce, peněžní fondy obce, program rozvoje územního obnovu obce, územní plán obce a regulační plán a vyhlášení jejich závazné části obecně závaznou vyhláškou, vydávání obecně závazných vyhlášek, místní referendum, obecní

¹ Zákon č. 1/1993 Sb., *Ústava České republiky*.

² Zákon č. 128/2000 Sb., *o obcích (obecní zřízení)*, ve znění pozdějších předpisů., Zákon č. 129/2000 Sb., *o krajích (krajské zřízení)*, ve znění pozdějších předpisů., Zákon č. 131/2000 Sb. *o hlavním městě Praze*, ve znění pozdějších předpisů., Zákon č. 1/1993 Sb., *Ústava České republiky*.

policie, ukládání pokut za správní delikty, právnické osoby obce a organizační složky obce a účast obce v právnických osobách a řada dalších činností, které vymezuje zákon o obcích.

Přenesená působnost obcí je výkonem státní správy, přičemž na obce je přenesena rozdílná míra výkonu státní správy. Při výkonu této působnosti se obce řídí nejen právním řádem, ale i usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů (ministerstva a jiné ústřední orgány státní správy).

Podle míry přenesené státní správy rozlišujeme obec:

- I. stupně,
- II. stupně tj. obce s přenesenou působností,
- III. stupně tj. obce s rozšířenou působností,

“Aby mohla územní samospráva úspěšně fungovat a plnit své funkce, je nutné vytvořit legislativní a ekonomické předpoklady³“. Pro naplnění legislativních předpokladů bylo nutné schválit řadu potřebných zákonů, které jí umožní vykonávat všechny její funkce. Jednotlivé zákony upravují vznik, postavení, strukturu územní samosprávy, vnitřní členění a organizaci samosprávných orgánů, ekonomické předpoklady fungování územní samosprávy, vymezují přenesenou

a samosprávní působnost, vzájemné vztahy mezi státem a územní samosprávou a kompetence jednotlivých článků veřejné správy.

Ekonomické předpoklady umožňují hospodařit územní samosprávě s určitou finanční autonomií. Jedná se například o vlastnictví majetku a práva nakládat s ním v souladu s vlastnickým právem, možnost získávat vlastní finanční prostředky (vlastní příjmy), možnost odděleného hospodaření od státního rozpočtu prostřednictvím sestavování vlastního rozpočtu.

³ Peková, J. – Pilný, J. - Jetmar, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-86395-21-9. s. 102.

1.1 Právní vymezení obce

Právní základ pro existenci obce je vymezen v zákoně č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky. Právní postavení je dále upraveno v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších úprav. „*Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.*“⁴ Z tohoto práva vychází také právní úprava pravidel hospodaření obcí. Lze je charakterizovat jako veřejnoprávní korporace, které mají při uplatňování svých pravomocí povahu veřejného subjektu.

Cílem obce je péče o všestranný rozvoj území. Obec, jako základní územní správní celek, se rozkládá na jednom nebo několika katastrálních územích. Zákon o obcích umožňuje, aby se obce slučovaly nebo rozdělovaly na základě místního referenda. V České republice je každá obec začleněna do územního obvodu vyššího územně správního celku, tj. kraje.

Obce mohou zřizovat k plnění úkolů v oblasti své působnosti organizační složky, které nejsou účetními jednotkami, nemají právní subjektivitu, hospodaří jménem zřizovatele. Rozpočet organizační složky je součástí rozpočtu zřizovatele, tzn. že příjmy a výdaje organizačních složek jsou zobrazeny v rozpočtu zřizovatele. Povinností organizační složky je dbát, aby dosahovala příjmů stanovených rozpočtem a plnila určené úkoly neefektivnějším způsobem.

Obce mohou také zřizovat i příspěvkové organizace. Ty jsou účetními jednotkami, mají právní subjektivitu a jsou zřizovány pro činnosti, které jsou zpravidla neziskové. Jejich složitost, struktura a rozsah vyžadují samostatnou právní úpravu.

Dále obce mohou zakládat obchodní společnosti (akciové společnosti), společnosti s ručením omezeným a obecně prospěšné společnosti.

⁴ Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecních zřízeních), ve znění pozdějších předpisů. Hlava 1., Díl 1., § 1.

1.2 *Orgány obce*

Orgány obce jsou vymezeny v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Zastupitelstvo je volený kolektivní orgán, jehož počet členů se odvíjí od počtu obyvatel v obci (nejméně 5 členů a maximálně 55 členů). Rozhoduje ve věcech samostatné působnosti obce, schází se nejméně jednou za tři měsíce a jeho zasedání je veřejné. K přijetí rozhodnutí je třeba souhlasu nadpoloviční většiny členů. Občané obce mají právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva svá stanoviska k projednávaným věcem v souladu s jednacím řádem zastupitelstva. Občané jsou o činnosti orgánů obce informováni na zasedáních zastupitelstva a dále jinými způsoby v místě obvyklými. O průběhu zasedání zastupitelstva se pořizuje zápis, který je podepsán starostou nebo místostarostou a určenými ověřovateli.

Zastupitelstvu obce je vymezeno zejména:

- schvalovat rozpočet a závěrečný účet obce, program rozvoje obce, územní plán obce a regulační plán obce,
- rozhodovat o vzdání se práva, o prominutí či postoupení pohledávky a o zastavení movitých věcí nebo práv v hodnotě vyšší než 20 tis. Kč,
- rozhodovat o uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo půjčky poskytnutí dotace, převzetí dluhu a ručitelského závazku a další,
- rozhodovat o emisi komunálních obligací,
- zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce,
- volit z řad členů zastupitelstva starostu, místostarosty a další členy rady obce.

Výbory jsou iniciativní a kontrolní orgány, které zřizuje zastupitelstvo obce. Počet členů je vždy lichý a schází se dle potřeby. Obec musí vždy zřídit finanční a kontrolní výbor a osadní výbory. Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce. Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady obce, kontroluje dodržování právních předpisů v samostatné působnosti. Výbor pro národnostní menšiny musí být zřízen, pokud se k národnostní menšině hlásí alespoň 10 % občanů žijící v obci. Osadní výbor je oprávněn předkládat návrhy, vyjadřovat se k návrhům,

k připomínkám a podnětům, které se týkají rozvoje části obce a rozpočtu obce a jsou předkládány k projednání zastupitelstvu, radě a výborům obce.

Rada obce je voleným výkonným orgánem, její jednání jsou neveřejná a podléhá zastupitelstvu v rámci působnosti. Počet členů je lichý, ale nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva (většinou v rozmezí 5 – 11 členů). V obci kde zastupitelstvo má méně než 15 členů se rada obce nevolí. Schází se na základě svolání starosty podle potřeb a je orgánem zabezpečujícím kontinuitu správy obce proto pokud je odvolána rada obce jako celek, zůstává ve funkci až do zvolení rady nové. Radě obce je vymezeno zejména:

- zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu,
- ukládat pokuty ve věcech samostatné působnosti obce,
- rozhodovat o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce.

Komise jsou poradní a iniciativní orgány, které zřizuje rada obce. Komise svá stanoviska a náměty předkládají radě, usnáší se většinou hlasů všech svých členů, počet členů je stanoven radou. Mohou být výkonnými orgány, pokud je jim svěřen výkon přenesené působnosti. Komise je odpovědná radě obce, ve věcech přenesené působnosti na svěřeném úseku odpovídá starostovi.

Starosta je volená funkce a zastupuje obec navenek. Z výkonu funkce je starosta odpovědný zastupitelstvu obce. Funkce má povahu statutárního orgánu právnické osoby a úkony, které vyžadují schválení zastupitelstva nebo rady, může učinit až po jejich schválení těmito orgány. Starosta a místostarosta jsou voleni zastupitelstvem z řad členů zastupitelstva a musí mít stání občanství ČR.

Obecní úřad vykovává činnosti související se samostatnou a přenesenou působností obce. V oblasti samostatné působnosti plní úkoly zastupitelstva obce a rady obce, pomáhá výborů a komisím v jejich činnosti. Obecní úřad je tvořen starostou, tajemníkem a zaměstnanci ve výkonných orgánech (odborech). V čele obecního úřadu stojí starosta. Vnitřní struktura odborů není nikde předepsaná, počet odborů závisí na velikosti obce a rozsahu svěřené působnosti.

1.3 *Rozpočet obce*

„Rozpočet územního samosprávného celku a svazku obcí je finančním plánem, jímž se řídí financování činnosti územního samosprávného celku a svazku obcí.“⁵ Je základním nástrojem pro hospodaření s finančními prostředky v obci v rozpočtovém roce. Lze ho chápat jako prostředek k dosažení cílů obecní politiky schválené pro dané rozpočtové období.

Je vytvářen, rozdělován a používán, s využitím nenávratného, nedobrovolného a neekvivalentního způsobu financování. Chápeme jej jako decentralizovaný peněžní fond, do něhož finanční prostředky přitékají formou příjmů a odtékají formou výdajů. Je důležitým nástrojem k prosazování lokálních zájmů dané municipality vázaných na použití finančních prostředků, k financování veřejné ekonomiky na municipální úrovni, k realizaci koncepce záměrů místní územní samosprávy.

Na rozpočet lze nahlížet jako na:

- bilanci, která zahrnuje veškeré příjmy a výdaje za příslušné rozpočtové období, které je v České republice shodné s rozpočtovým obdobím v celé soustavě veřejných rozpočtů, tj. za kalendářní rok,
- finanční plán, který by měl zajistit solventnost obce a to tak, že připouští pouze výdaje obce, které jsou kryty příjmy, které lze očekávat, existujícími rezervami eventuelně půjčkami, které lze získat a splatit,
- nástroj prosazování cílů obecní a regionální politiky, tj. zejména nástroj realizace koncepce municipální politiky na úrovni územní samosprávy, nástroj realizace volebních programů, nástroj prosazování lokálních a regionálních zájmů a preferencí obyvatelstva daného území, nástroj financování potřeb lokálního veřejného sektoru a nástroj řízení v příslušném územně samosprávném celku.

⁵ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Část druhá., § 4., odst. 1.

Rozpočet:

- je krátkodobým nástrojem, protože má platnost jen v příslušném roce, na který byl sestaven,
- je plán podle kterého municipalita hospodaří,
- je důležitý pro financování velkých investic ve veřejném sektoru, a to v souvislosti se střednědobou a dlouhodobou strategií municipality,
- je sestavován na jeden kalendářní rok, tzv. rozpočtové období, a to na základě analýzy minulého hospodaření. Proto je důležité dobře krátkodobě plánovat peněžní příjmy a výdaje a zejména ty, které se na rozpočtu podílejí nejvyšší vahou,
- je sestavován zpravidla jako vyrovnaný,
- musí být reálný, úplný a pravdivý.

Všechny operace, které jsou v rozpočtu obsaženy, klasifikuje rozpočtová skladba, kde základní typy těchto operací jsou příjmy a výdaje. Mnoho procesů, které ovlivňují ekonomické postavení municipality, má dlouhodobější dopady, které nemohou být v rozpočtu zachyceny. Důležitým omezením je ta skutečnost, že rozpočet je zaměřen na finanční toky municipality, takže nevypovídá nic o stavu majetku, pohledávek a závazků. Tyto informace jsou zachyceny v účetnictví municipality. Zároveň existují určité finanční operace, které rozpočtem neprocházejí, ale zachycují se v rozpočtu municipality koncem příslušného rozpočtového období. Jedná se o cizí prostředky, operace podnikatelské činnosti municipality a sdružené prostředky.

1.3.1 Rozpočtový proces

Jako rozpočtový proces chápeme souhrn činností, které jsou nezbytné k řízení hospodaření municipality v daném rozpočtovém období. Má kontinuální charakter a je zpravidla delší než rozpočtové období (zahrnuje období 1,5 až 2 roky). Skládá se z analýzy minulého vývoje hospodaření, stanovení priorit pro následné rozpočtové období, sestavení návrhu rozpočtu, projednání a schválení, realizace během rozpočtového období, kontroly plnění rozpočtu, přehledu o skutečném plnění rozpočtu – závěrečný účet, následné kontrole a aktualizaci programu rozvoje a rozpočtového výhledu.

Sestavováním návrhu rozpočtu se zabývá výkonný orgán obce, zpravidla finanční odbor municipality. „*Podkladem pro návrh rozpočtu je rozpočtový výhled, to však předpokládá, že rozpočtový výhled je zpracován tak podrobně jako rozpočet, nejen v základních údajích, jak ukládá zákon*“⁶. Tyto skutečnosti jsou uvedeny v kapitole „Rozpočtový výhled“.

Projednávání a schvalování rozpočtu. Rozpočet municipality je projednáván a schvalován volenými orgány obce, tzn. zastupitelstvem, radou a příslušnými výbory, a to finančním a kontrolním. Návrh rozpočtu musí být zveřejněn na úřední desce nejméně patnáct dnů před projednáváním rozpočtu v zastupitelstvu, aby se k němu mohli občané vyjádřit. Zpravidla rada obce předkládá sestavený návrh rozpočtu zastupitelstvu k projednání.

Výhradní pravomocí zastupitelstva je schválení rozpočtu. To schvaluje rozpočet sestavený dle závazných ukazatelů, které se po schválení rozpisují podle podrobné skladby. Schválený rozpočet může být vyrovnaný, přebytkový nebo schodkový. Je-li rozpočet schválen jako schodkový, musí být zajištěno finanční krytí z minulých let, nebo smluvně zabezpečeno půjčkou, úvěrem návratnou finanční výpomocí nebo výnosem z prodeje majetku či vlastních dluhopisů.

Není-li rozpočet schválen před začátkem rozpočtového období (tzn. do 31.12. příslušného roku), obce hospodaří podle dočasného rozpočtu, tzv. s rozpočtového provizoria, a to až do schválení řádného rozpočtu. V tomto období se tedy hospodaří buď podle skutečnosti stejného období v předchozím rozpočtovém období nebo podle plánovaného rozpočtu. Rozpočtové provizorium je poměrně časté. Protože na začátku rozpočtového období nemusí obec znát např. objem dotací, které dostane ze státního rozpočtu, případně z ostatních rozpočtů a účelových fondů. Pravidla rozpočtového procesu stanoví zastupitelstvo obce.

Plnění a kontrola rozpočtu. Hospodaření podle schváleného rozpočtu provádí rada města v rámci samostatné působnosti proto plnění rozpočtu v průběhu rozpočtového roku průběžně kontroluje. Zastupitelstvu je vyhrazeno rozpočet schvalovat a měnit.

⁶ Provazníková, R. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2007. ISBN 978-82-247-2097-5., str. 64.

Dojde-li v průběhu roku ke změnám v rozpočtu, je nutné, aby tyto změny schválilo zastupitelstvo. Změny rozpočtu jsou prováděny tzv. rozpočtovými opatřeními, které se evidují dle časové posloupnosti. Rozpočtovým opatřením je:

- „přesun rozpočtových prostředků, při němž se jednotlivé příjmy nebo výdaje navzájem ovlivňují, aniž by se změnil jejich celkový objem nebo schválený rozdíl celkových příjmů a výdajů“,
- „použití nových, rozpočtem nepředvídaných příjmů k úhradě nových, rozpočtem nezajištěných výdajů, čímž se zvýší celkový objem rozpočtu“,
- „vázání rozpočtových výdajů, jestliže je jejich krytí ohroženo neplněním rozpočtových příjmů; tímto opatření se objem rozpočtu snižuje“⁷.

Průběžné plnění rozpočtu je během rozpočtového období pravidelně kontrolováno. Kontrola se týká, jak věcného, tak pokladního plnění, tzn. stavu na účtech rozpočtu u peněžního ústavu. Kontrolu provádí orgány obce (rada obce, zastupitelstvo) a také občané prostřednictvím veřejných schůzí obecního zastupitelstva. Kromě průběžné kontroly plnění rozpočtu, je důležitá také následná kontrola plnění rozpočtu obec. Provádí ho voleným orgánem (zastupitelstvem) po skončení rozpočtového období. Výkonný orgán (většinou finanční odbor) sestavuje přehled o skutečném vývoji plnění rozpočtu po skončení rozpočtového období, tzn. závěrečný účet. Účet obsahuje údaje o plnění příjmů a výdajů v plném členění dle rozpočtové skladby a o dalších finančních operacích, včetně tvorby a použití fondů, v členění a obsahu, aby bylo možno zhodnotit finanční hospodaření obce a jimi zřízených nebo založených právnických osob a hospodaření s jejich majetkem. Součástí závěrečného účtu je také vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů, obcí, státním fondům, jiným rozpočtům a k hospodaření dalších osob. Podle zákona o obcích musí být závěrečný účet, spolu se zprávou o výsledcích přezkoumání hospodaření obce za uplynulý rok, projednán zastupitelstvem obce do 30. června následujícího roku. Obec se může rozhodnout, zda hospodaření ověří auditor nebo krajský úřad v rámci přenesené působnosti. Plnění rozpočtu je publikováno v souladu s rozpočtovou zásadou publicity.

⁷ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. § 16., odst. 3.

Prvotní kontrolu plnění rozpočtu a hospodaření činí již vedení municipality a samotní vedoucí zaměstnanci, kteří v rámci své odpovědnosti musí vytvořit a udržovat vnitřní kontrolní systém, který „vytváří podmínky pro hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy“⁸. Vytvořený kontrolní systém musí být „způsobilý včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat provozní, finanční, právní a jiná rizika vznikající v souvislosti s plněním schválených záměrů a cílů“⁸ municipality a zahrnovat postupy pro včasné informování příslušných úrovním řízení o výskytu nesrovnalostí a informovat o přijímaných a plněných opatřeních k jejich nápravě.

Ke splnění povinností je nutné stanovit rozsah odpovídajících pravomocí a odpovědností vedoucích a ostatních zaměstnanců, včetně úplného a přesného vymezení povinností, zajistit oddělení pravomocí a odpovědností při přípravě, schvalování, provádění a kontrole operací a zajistit, aby o všech operacích a kontrolách byl proveden záznam a vedena přesná dokumentace a přijmout nezbytná opatření k ochraně veřejných prostředků.

Všichni vedoucí zaměstnanci včetně vedení municipality jsou v rámci svých kompetencí povinni zajistit fungování vnitřního kontrolního systému. Zároveň jsou povinni podávat orgánům obce včasné a spolehlivé informace o výsledcích dosahovaných při plnění cílů, o vzniku závažných rizik a nedostacích v činnosti a o přijímaných a plněných opatřeních k jejich nápravě.

Předběžná kontrola plánovaných a připravovaných operací je zajišťována prostřednictvím vedoucích zaměstnanců pověřených k nakládání s veřejnými prostředky. Kontrola se zaměřuje především na období před přijetím rozhodnutí, které zavazuje orgány municipality k veřejným výdajům a je zaměřena zejména na prověřování skutečností, které jsou rozhodné pro vynakládání výdajů nebo pro jiná plnění. Při předběžné kontrole orgány posuzují, zda plánované a připravované operace odpovídají stanoveným úkolům a jsou v souladu s právními předpisy, schváleným rozpočtem, uzavřenými smlouvami atd. V rámci této kontroly se uplatňují zejména „schvalovací postupy, které zajišťují prověření podkladů

⁸ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole). Hlava I., § 25., odst. 1.

připravovaných operací a které tyto operace v případech zjištěných nedostatků pozastaví až do doby jejich odstranění“⁹.

Průběžná a následná kontrola je zajišťována prostřednictvím vedoucích zaměstnanců, kteří zajišťují přímé uskutečňování operací při hospodaření. Kontrola prověřuje zejména dodržování stanovených podmínek a postupů při uskutečňování, vypořádání a vyúčtování schválených operací, přizpůsobování uskutečňovaných operací při změnách právních, ekonomických a provozních podmínek novým rizikům, provádění včasných a přesných zápisů o uskutečňovaných operacích v zavedených evidencích a zda zajišťují včasnou přípravu stanovených finančních, účetních a jiných výkazů, hlášení a zpráv. Následná kontrola prověřuje, zkoumá a vyhodnocuje u vybraného vzorku těchto operací zejména, zda údaje o hospodaření věrně zobrazují zdroje, stav a pohyb veřejných prostředků, zda tyto údaje odpovídají skutečností rozhodným pro nakládání s veřejnými prostředky, zda přezkoumané operace jsou v souladu s právními předpisy, schváleným rozpočtem, programy, projekty, zda jsou přijatá opatření plněna.

Interní audit je funkčně nezávislý útvar, organizačně oddělený od řídicích výkonných struktur. Je to nezávislé a objektivní přezkoumávání, vyhodnocování operací a vnitřního kontrolního systému. Interní audit zajišťuje zejména zda jsou právní předpisy, přijatá opatření a stanovené postupy dodržovány, zda rizika vztahující se k činnosti jsou včas rozpoznávána a zda jsou přijímány odpovídající opatření k jejich vyloučení nebo zmírnění. Dále zjišťuje zda jsou poskytovány včasné, úplné a spolehlivé provozní, finanční a jiné informace, zda jsou plněna provozní a finanční kritéria, zda zavedený kontrolní systém je dostatečně účinný. Na základě svých zjištění předkládá vedoucím orgánům doporučení ke zkvalitnění vnitřního kontrolního systému, k předcházení nebo ke zmírnění rizik a k přijetí opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Interní audit se vykonává v souladu se střednědobým plánem a ročním plánem jednotlivých auditů. Výstupem je zpráva o zjištěných z provedených auditů. Je-li zjištěno na základě auditu, že nebyla přijata opatření, je útvar povinen orgány municipality na

⁹ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole). § 6. odst. 2. písm. a).

tuto skutečnost písemně upozornit. Na základě doporučení útvaru interního auditu, jsou přijímána odpovídající opatření.

Výsledky interního auditu jsou souhrnně uváděny v roční zprávě, která zejména hodnotí kvalitu vnitřního kontrolního systému, analyzuje výskyt závažných nedostatků a předkládá doporučení ke zkvalitnění řízení provozní a finanční činnosti a vnitřního kontrolního systému.

Hlavním cílem interního auditu je pomáhat členům managementu a vedení obce ve výkonu jejich funkcí. Pro tento účel jim předkládá analýzy, doporučení, rady a další informace o zkoumaných činnostech organizace. Interní audit zkoumá a vyhodnocuje adekvátnost a efektivnost řídicích kontrolních mechanismů, kterými chce municipalita řídit a dosahovat stanovené cíle. Při prováděných činnostech mají členové interního auditu úplný, volný přístup ke všem funkcím, dokumentům, majetku a pracovníkům dané organizace.

1.3.2 Rozpočtové zásady

Municipalita v průběhu rozpočtového procesu musí dodržovat určité, obecně platné zásady, které působí komplexně, ve vzájemných souvislostech. Patří sem:

- „zásada každoročního sestavování a schvalování rozpočtu“¹⁰,
- „zásada reálnosti a pravdivosti rozpočtu“¹⁰, tzn. že údaje musí být zachyceny věrohodně,
- „zásada jednotnosti rozpočtu“¹⁰, tzn., že všechny operace rozpočtů municipalit, svazků obcí, krajů až po státní rozpočet jsou jednotně tříděny podle Rozpočtové skladby. To umožňuje na různých úrovních soustavy veřejných rozpočtů údaje kumulovat a analyzovat,
- „zásada úplnosti rozpočtu“¹⁰, tzn., že se v rozpočtu musí objevit všechny operace, tj. všechny rozpočtové příjmy a výdaje v plném rozsahu,
- „zásada dlouhodobé vyrovnanosti rozpočtu“¹⁰, tzn., že dlouhodobě je třeba sestavovat vyrovnaný rozpočet,

- „zásada publicity rozpočtu“¹⁰, tzn., že rozpočet je zveřejňován obvyklým způsobem (např. na místních vývěskách, v místním časopise, na veřejných shromáždění občanů), který by měl zajistit důkladnou informovanost občanů o hospodaření obce.

1.3.3 Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba je závazným dokumentem pro třídění peněžních operací v rozpočtech, které tvoří soustavu veřejných rozpočtů ČR. Rozpočtovou skladbu vydává Ministerstvo financí formou vyhlášky. Upravuje podrobné druhové a funkční členění příjmů a výdajů veřejných rozpočtů a umožňuje zajistit komplexní pohled na finanční hospodaření.

Postup dle této klasifikace umožňuje srovnatelné sledování příjmů, výdajů, salda hospodaření a jeho financování v soustavě veřejných rozpočtů. Jednotlivé rozpočty lze porovnávat, a to jak v čase, tak i prostorově (mezi obcemi, kraji, i v delším období). V rámci územního rozpočtu umožňuje analyzovat peněžní operace v běžné a kapitálové části rozpočtu.

Rozpočtová skladba upravuje způsob třídění všech peněžních operací rozpočtů a fondů obcí, včetně operací organizačních složek, u kterých je obec zřizovatelem. Neklasifikuje ale operace, které souvisejí s podnikatelskou činností obce a obcí zřízených příspěvkových organizací. Také neklasifikuje operace na účtech sdružených prostředků (na těchto účtech se vedou prostředky za konkrétním účelem, kvůli kterému se obce sdružily) a na účtech cizích prostředků (například peněžní prostředky, které byly na účet obce omylem přijaty, nebo prosincové mzdy).

Peněžními operacemi, které se člení dle rozpočtové skladby, jsou příjem peněžních prostředků na bankovní účet a výdaj peněžních prostředků, tzn. platby z bankovního účtu zřízeného u peněžního ústavu, dále mimopeněžní operace účtů hospodářské činnosti a peněžní operace účtu cizích prostředků. Rozpočtovou skladbou se primárně nesleduje příjem a vydání peněz z pokladny.

¹⁰ Pilný, J.: *Veřejné finance (vybrané kapitoly)*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 1996. ISBN 80-7194-061-5., str. 20.

Třídění příjmů a výdajů rozpočtu podle závazné rozpočtové sklady respektuje:

- „zásadu jednotnosti a závaznosti“¹¹ – celý obecní rozpočet se závazně třídí a každý údaj má své jednoznačně identifikovatelné místo,
- „zásadu stability třídění rozpočtu“¹¹ – je důležitá pro potřeby makroekonomických analýz a pro časovou srovnatelnost obsahu rozpočtu (pro analýzu plnění rozpočtu a ostatních mimorozpočtových fondů v rámci rozpočtové soustavy),
- „zásadu kompatibility“¹¹ – zajištění kompatibility s mezinárodními statistickými a účetními standardy pro zajištění transparentnosti na mezinárodní úrovni s použitím co nejjednodušších převodových můstků,
- „zásadu srozumitelnosti na základě jasně definovaných hledisek“¹¹ – srozumitelné třídění příjmů a výdajů veřejných rozpočtů a účelových fondů v rozpočtové soustavě na základě jasně definovaných hledisek,
- „potřebu agregace, sumarizace s využitím principu konsolidace“¹¹ – aby nedocházelo k několikerému načítání některých operací.

Rozpočtová skladba umožňuje analyzovat příjmy a výdaje za pomoci třídění odpovědnostního (kapitolního), druhového, odvětvového a konsolidačního.

Odpovědnostní třídění zohledňuje působnost a odpovědnost subjektu, který s finančními prostředky nakládá. Při třídění příjmů a výdajů z odpovědnostního hlediska je jednotkou třídění kapitola rozpočtu. Většinou se jedná o jednotlivé odbory obecného úřadu či organizační složky, jejich zřizovatelem je obec. Odpovědnostní třídění je pro obec nepovinné a je využíváno většími obcemi.

Druhové třídění je pro obce povinné. Týká se všech peněžních operací. Toto třídění člení operace na tři ekonomické kategorie, a to na příjmy, výdaje a financování.

Toto třídění používá čtyři úrovně podrobnosti členění (čtyřmístní číselný kód). Umožňuje tak odlišit třídy (jednomístný číselný kód), seskupení položek (dvoumístní kód), podseskupení

¹¹ Peková, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4., str. 226.

položek (třímístný kód) a položky (čtyřmístný kód) příjmů a výdajů.

Mezi příjmy řadíme nevratná inkasa připsaná na bankovní účet, u kterých se nejedná o vypůjčené finanční prostředky (návrtné výpomoci, úvěry, příjmy z emise vlastních cenných papírů, půjčky) a přijaté splátky poskytnutých půjček za účelem řízení likvidity nebo výhodného finančního investování. Příjmy se člení do čtyř tříd:

- třída 1. – daňové příjmy,
- třída 2. – nedaňové příjmy,
- třída 3. – kapitálové příjmy,
- třída 4. – přijaté dotace.

Mezi výdaje řadíme platby z bankovních účtů, které nepředstavují splátky vypůjčených finančních prostředků a použití finančních prostředků za účelem jejich zhodnocení. Výdaje lze začlenit do dvou tříd:

- třída 5. – běžné výdaje,
- třída 6. – kapitálové výdaje.

Třída se zvláštním postavením:

- financování.

Financující operace jsou přijaté finanční prostředky návratné povahy související s likviditou tzn. zabezpečení finančních zdrojů a jejich následné splátky, návratně poskytované půjčky jiným subjektům, příjmy z jejich splátek, výdaje na nákup cizích akcií a dluhopisů za účelem maximálního zhodnocení dočasně volných finančních prostředků formou úroků a dividend. Jedná se tedy o operace, které zabezpečují financování schodku hospodaření nebo využití přebytku hospodaření a jeho zhodnocení v rámci finančního investování.

Odvětvové třídění vychází z účelu, na který se vynakládají finanční prostředky z rozpočtu v souvislosti se zajišťování potřeb, resp. má poskytnout informace, kam a odkud směřují finanční prostředky. Stejně jako v druhovém členění, tak i v odvětvovém členění se využívá čtyřmístný kód a umožňuje tedy dělení na skupiny (jednomístný kód), oddíly (dvoumístný kód), pododdíly (třímístný kód) a paragrafy (čtyřmístný kód).

Odvětvové třídění doplňuje druhovou klasifikaci u těch peněžních operací, ve kterých má toto další členění význam. Nevztahuje se na příjmy daňové, dotace a financující operace. Používá se tedy u všech výdajů a u příjmů nedaňových a kapitálových. Výjimku tvoří u nedaňových příjmů splátky půjček poskytnutých za účelem rozpočtové politiky, které se odvětvově nečlení.

Dle současné rozpočtové skladby odvětvové členění využívá rozdělení do šesti skupin:

- skupina 1 – zemědělství a lesní hospodářství a rybářství,
- skupina 2 – průmyslová a ostatní odvětví hospodářství,
- skupina 3 – služby pro obyvatelstvo,
- skupina 4 – sociální věci a politika zaměstnanosti,
- skupina 5 – bezpečnost státu a právní ochrana,
- skupina 6 – všeobecná veřejná správa a služby.

Konsolidační třídění poskytuje potřebné informace o převodech prostředků uvnitř veřejných rozpočtů, které jiné třídění rozpočtové skladby neumožňuje.

Členění umožňuje vyloučit převody uvnitř organizační jednotky, za kterou se sestavuje výkaz o plnění veřejných rozpočtů. Zejména umožňuje vyloučit duplicity, tzn. vyloučit převody mezi fondy a rozpočtem, převody mezi zřizovatelem a organizační složkou, mezi veřejnými rozpočty různých úrovní. I když se jedná o příjmy a výdaje, fakticky nebyly peněžní prostředky ani přijaté ani vydané, proto je důležité vyloučit tyto operace uvnitř jednotky, za kterou je sestavován výkaz o plnění rozpočtu.

Konsolidační členění je pro obce povinné a prvkem rozpočtové skladby je třímístní kód, tzv. záznamové jednotky. Dle současné rozpočtové skladby konsolidační členění využívá rozdělení do devíti záznamových jednotek, a to:

- 023 – „převody uvnitř peněžního fondu“,
- 024 – „transfery přijaté z území jiného okresu“,
- 025 – „splátky půjčených prostředků přijatých z území jiného okresu“,
- 026 – „transfery poskytnuté na území jiného okresu“,
- 027 – „půjčené prostředky poskytnuté za území jiného okresu“,

- 028 – „*transfery přijaté z území jiného kraje*“,
- 029 – „*splátky půjčených prostředků přijaté z území jiného kraje*“,
- 035 – „*transfery poskytnuté na území jiného kraje*“,
- 036 – „*půjčené prostředky poskytnuté na území jiného kraje*“¹².

Konsolidace se neprovádí průběžně během roku, ale až při sumarizaci peněžních operací za určité období, většinou tedy při sestavování výkazu o plnění rozpočtu.

1.3.4 Struktura obecního rozpočtu

Příjmy

Nejdůležitějším předpokladem pro plánované výdaje a úspěšné hospodaření obce jsou dostatečně vysoké a jisté finanční příjmy. Každá obec si může dovolit spotřebovat pouze tolik finančních prostředků, kolik jich získá. Cílem finančního hospodaření každé municipality je vhodnými postupy získat dostatečné množství finančních prostředků potřebných na plnění svých základních funkcí.

Obecně se považuje za vhodné, aby příjmy rozpočtu obce byly :

- „*dostatečně výnosné*“¹³ – aby umožnily dosáhnout přiměřené, požadované míry finanční soběstačnosti obce,
- „*plánovatelné*“¹³ – nejen v krátkém, ale i ve střednědobém a dlouhodobém období (což je důležité pro plánování objemu potřeb v lokálním veřejném sektoru, zejména investičních potřeb),
- „*administrativně nenáročné na správu a výběr*“¹³ – aby byly minimální náklady na správu a výběr daní a poplatků,
- „*do určité míry závislé na aktivitě obce*“¹³ – ty, které může obec sama ovlivnit (většina nedaňových příjmů),
- „*rovnoměrně rozloženy*“¹³ – jak z prostorového hlediska, tak z časového hlediska (aby

¹² Kinšt, J. - Paroubek, J. *Rozpočtová skladba v roce 2007 a praktické příklady*. Olomouc: ANAG, 2006. ISBN 80-7263-356-2. s. 197 – 198.

¹³ Peková, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4., str. 250.

umožnily zabezpečovat veřejné statky bez větších disproporcí mezi obcemi v přibližně stejné struktuře, kvantitě a kvalitě).

Příjmy rozpočtů obcí lze dělit dle různých kritérií:

- dle původu na vlastní příjmy, které vyplývají z daňového určení, z poplatků a z výsledku hospodaření s obecním majetkem a na příjmy z přerozdělovacích procesů, které lze dále členit na návratné a nenávratné transfery z rozpočtů vyšších vládních úrovní, nejčastěji ve formě různých typů dotací.
- dle druhu sestavovaného rozpočtu na běžné příjmy, tj. každoročně se opakující a na kapitálové příjmy, které jsou velmi různorodé, většinou se každoročně neopakují a slouží ke krytí kapitálově náročných investičních potřeb.
- dle charakteru na daňové příjmy, tj. výnosy z daní dle zákonem stanoveného daňového určení a na nedaňové příjmy, tzn. všechny ostatní příjmy.
- dle míry závaznosti na obligatorní (mandatorní) příjmy tzn. povinné ze zákona, jedná se zejména o správní poplatky za provedené úkony orgány veřejné správy, o daňové příjmy a o fakultativní příjmy - jejich zavedení a výběr závisí na rozhodnutí orgánu veřejné správy.
- dle návratnosti na návratné příjmy, tj. zejména půjčky, úvěry, příjmy z emise komunálních dluhopisů a na nenávratné příjmy tj. návratné finanční výpomoci.

Výdaje

Jedná se o prostředky, které obec vydává na zajišťování veřejných statků, především na produkci služeb pro obyvatelstvo.

Zásady nakládání rozpočtovými prostředky obecních rozpočtů:

- hospodárnost - veřejné potřeby zajišťovat s co nejnižšími náklady,
- účelnost (užitečnost) - finanční prostředky vydávat jen na vytčené cíle, o kterých legitimně rozhodly veřejné orgány a které jsou preferovány obyvateli,
- efektivnost – sledovat, kontrolovat a měřit přínosy, které jsou generovány použitím rozpočtových prostředků.

Výdaje obecných rozpočtů mohou být tříděny z několika hledisek:

- dle rozpočtového plánování a to na výdaje plánované (plánovatelné) výdaje, které lze přesně určit a lze zvažovat jejich objem a strukturu s ohledem na rozpočtové omezení, které je dáno plánovatelnými běžnými příjmy (je možné zvažovat, zda jsou možné a únosné úspory těchto výdajů nebo naopak, u kterých druhů výdajů jsou úspory nežádoucí), a na výdaje neplánované (neplánovatelné, nahodilé výdaje). Tyto výdaje se vyskytují v průběhu rozpočtového období a jsou financovány z rezerv, které si obec vytváří (je velmi obtížné jejich vznik a výši naplánovat). Toto členění výdajů je přínosné pro bilancování příjmů a výdajů v etapě sestavování návrhu rozpočtu a pro plnění rozpočtu v průběhu rozpočtového období,
- dle návratnosti na návratné výdaje zahrnují např. půjčky, které obec neposkytuje za účelem zisku, tzn. sleduje rozpočtovou politiku (chce podpořit příjemce půjčky) a na nenávratné výdaje,
- dle účelu použití se jedná o odvětvové členění rozpočtové skladby viz. kapitola „Rozpočtová skladba“;
- dle ekonomického hlediska na běžné výdaje (neinvestiční, provozní) slouží k financování běžných pravidelně se opakujících potřeb. Významnou část tvoří výdaje související s financováním veřejných statků. Jedná se o alokační výdaje zajišťované buď prostřednictvím organizací, které obec k tomuto účelu zřídila nebo prostřednictvím veřejné zakázky. Část výdajů obec vynakládá na služby, za které je ze zákona odpovědná (tzv. mandatorní výdaje) a na kapitálové výdaje (investiční, jednorázové), které se používají k financování dlouhodobé, běžně se neopakující potřeby, převážně investiční, přesahující jedno rozpočtové období,
- dle funkcí veřejných financí na alokační výdaje, které slouží k financování veřejných a smíšených statků a služeb, stabilizační výdaje, které slouží k financování programů podporujících např. zaměstnanost v obci a na redistribuční výdaje, které slouží k financování transferů určitým skupinám obyvatelstva.
- dle působnosti, zda jsou výdaje realizovány v rámci samostatné působnosti nebo zda jsou výdaje realizovány v rámci přenesené působnosti,

- dle povinností je vynakládat se dělí na mandatorní (nárokové) výdaje tj. obecná povinnost ze zákona je vynakládat a na kvazimandatorní výdaje, kdy obec nemá povinnost je vynaložit.

Výdaje obecních rozpočtů stále rostou v důsledku pokračující decentralizace kompetencí a růstu lokálního veřejného sektoru. Největší skupinu výdajů rozpočtu obce tvoří výdaje na zajišťování lokálních veřejných statků a některých druhů národních veřejných statků v rámci přenesené působnosti.

1.3.5 Financování

Hospodaření obce může skončit jako vyrovnané, přebytkové anebo deficitní. V případě vyrovnaného rozpočtu jsou v rámci rozpočtového období příjmy a výdaje shodné. Pokud hospodaření obce skončí přebytkovým rozpočtem, pak v rámci rozpočtového období, příjmy převyšují výdaje. Z přebytku si municipalita může vytvořit finanční rezervu pro hospodaření v dalším rozpočtovém období nebo může být použit na splácení závazků z minulého období. Deficitní rozpočet je takový rozpočet, kdy v rámci rozpočtového období jsou výdaje vyšší než příjmy. Tento rozdíl, který se u veřejných rozpočtů obecně nazývá schodek, musí municipalita v rámci rozpočtového procesu vyřešit. K jeho finančnímu krytí musí použít finanční rezervy z minulých let nebo musí deklarovat zapojení cizích prostředků formou návratné finanční výpomoci, půjčky, případně výnosu z prodeje vlastních dluhopisů.

Úvěr je návratný příjem rozpočtu obce, a je používán, pokud obci chybí potřebné finanční prostředky. Obec může využívat různé druhy úvěru a to krátkodobý se splatností do jednoho roku, střednědobý se splatností do čtyř let, dlouhodobý se splatností do deseti let, výjimečně do patnácti let. Pro obec jsou důležité podmínky úvěru, tj. zejména doba splatnosti úvěru, podmínky splácení dluhové služby a způsob stanovení úrokové sazby.

Nejčastěji využívanou formou je krátkodobý úvěr, který se využívá na překlenutí časového nesouladu mezi tokem příjmů a výdajů rozpočtu během rozpočtového období. Střednědobý úvěr je využíván na financování investičních akcí, u kterých se předpokládá zhodnocení v blízké budoucnosti a kapitálových výdajů. *„Úrok je zpravidla splácen*

*z běžného rozpočtu, vlastní splátka dluhu z kapitálových rozpočtu*¹⁴. Dlouhodobý úvěr je využíván jako účelový investiční úvěr.

Využívání střednědobých a dlouhodobých úvěrů je většinou úzce svázáno s investiční politikou municipality a kapitálovou částí rozpočtu. Obcím jsou vzhledem k jejich bonitě a zákonem zaručeným příjmům poskytovány úvěry za zvýhodněnou úrokovou sazbu. Konkrétní výše jsou stanovovány jednotlivými peněžními ústavami dle druhu úvěru, účelu na který je úvěr poskytován, doby úvěru a formy ručení. Obce většinou ručí svým majetkem, budoucími příjmy rozpočtu a nebo kombinací obou předešlých způsobů. V případě obcí již není tolik využívána další možnost a to ručení třetí osobou (subjektem).

Návratné finanční výpomoci. Obce je v minulosti hojně využívaly na financování svých potřeb, které měly investiční charakter. Návratné finanční výpomoci jsou poskytovány ze státního rozpočtu nebo se státních fondů, jsou níže úročené nebo bezúročné. Pravidla pro poskytování a splácení finančních výpomocí a půjček v rámci rozpočtové soustavy jsou upraveny zákonem¹⁵. K nejvyužívanějším patří půjčky ze Státního fondu rozvoje bydlení a Státního fondu životního prostředí. Příjemce finanční výpomoci je povinen poskytnuté prostředky vrátit. Finanční výpomoci ze zahraničí (od zahraničních vlád a institucí, mezinárodních institucí) jsou definovány jako příspěvky nebo dotace.

Směnky patří mezi krátkodobé finanční prostředky, je to platební nástroj, „*který umožňuje uhradit finanční závazky s určitým časovým odstupem a je v platebním styku směnitelný za hotovost.*“¹⁴ Po vzájemné dohodě subjektů směnka nahrazuje hotové peníze. Je to jednoduchý a pružný způsob obstarávání chybějících prostředků, ale obcemi není příliš využíván.

Finanční leasing umožňuje pořídit potřebnou investici plně nebo z části z cizích zdrojů - leasingové společnosti. Jedná se o další možnost financování investiční potřeby obce související se zabezpečením veřejných statků. Za značnou výhodu lze považovat rychlost

¹⁴ Provazníková, R. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2007. ISBN 978-82-247-2097-5., str. 161.

¹⁵ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

pořízení investice a pružnost splátkového kalendáře, který může být „šitý“ na finanční možnosti obce. Nevýhodou je vysoká finanční náročnost leasingu v porovnání s jinými způsoby financování investic.

Emise cenných papírů jedná se stejně jako u úvěru o návratné finanční prostředky. Obce tento způsob získávání chybějících finančních prostředků využívají v menší míře, protože *„emise jsou oproti úvěrům spojeny s podstatnými poplatky, které jsou relativně vyšší při malém objemu emise.“¹⁴* Jedná se zejména o dlouhodobé cenné papíry obce, tzv. komunální obligace, které mohou být veřejně a nebo neveřejně obchodovatelné. Chce-li obec emitovat obligace, musí získat povolení od Komise pro cenné papíry.

1.4 *Rozpočtový výhled*

Podle zákona¹⁶ je rozpočtový výhled definován jako pomocný nástroj finančního řízení obce sloužící pro střednědobé finanční plánování. „*Rozpočtový výhled je nástrojem, který má využívat i ta nejmenší obec.*“¹⁷ Vedle rozpočtu je tedy dalším finančním nástrojem hospodaření obce.

Rozpočtový výhled není zpracován podrobně jako rozpočet obce pro daný rozpočtový rok. Rozpočtový výhled obsahuje základní údaje o příjmech a výdajích, a to zejména o dlouhodobějších závazcích (přijaté úvěry a půjčky, smluvní vztahy, projekty operačních programů) a pohledávkách (poskytnuté půjčky) a o finančních zdrojích města a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. Je sestavován většinou na období dvou až pěti let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet.

K vytvoření co nejpřesnějšího rozpočtového výhledu je vhodné respektovat následující kroky:

- „*zpracovat analýzy hospodaření územního samosprávného celku za uplynulé minimálně dva až tři roky*“,
- „*rozdělení analyzovaných dat na běžné a kapitálové příjmy a výdaje, běžné položky dále pak členit na pravidelně se opakující a nahodilé*“,
- „*přiřazení hodnot do rozpočtového výsledku na základě střednědobého výhledu státu – např. u sdílených daní*“,
- „*z analýzy běžných příjmů a výdajů lze vysledovat určité závislosti, na jejichž základě lze jednotlivým položkám přiřadit dle vývoje koeficienty pro další léta*“¹⁷.

Hlavním cílem sestavování střednědobých rozpočtových výhledů je poskytnutí informací o vyrovnanosti rozpočtového hospodaření z dlouhodobějšího hlediska, koordinace investičních požadavků obcí, plánování projektů z operačních programů a posouzení míry

¹⁶ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. § 3. odst. 1.

¹⁷ Provazníková, R. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2007. ISBN 978-82-247-2097-5., str. 68.

zatížení obce náklady na dluhovou službu.

Dobře zpracovaný rozpočtový výhled obci zejména:

- usnadňuje a zjednodušuje zpracování rozpočtu na běžné období,
- umožňuje plánovité a koncepční financování běžných a investičních potřeb municipality,
- usnadňuje dlouhodobý komplexní pohled na výsledek hospodaření a finanční situaci municipality,
- umožňuje přehled o možnostech hospodaření obce v budoucích obdobích.

Aby rozpočtový výhled mohl plnit svou funkci při řízení obce musí být průběžně kontrolován a doplňován, protože dle změn se zpřesňuje a zároveň se z něj vychází při sestavování rozpočtu na další období. Plnění rozpočtového výhledu by mělo být vyhodnocováno alespoň jednou za rok.

1.5 *Přezkoumání hospodaření*

Pro obce je zákonem¹⁸ stanovena povinnost přezkoumání hospodaření a to buď auditorem nebo auditorskou společností a nebo příslušným krajským úřadem¹⁹. Pokud obce má menší počet obyvatel než 800²⁰ osob může příslušný krajský úřad uskutečnit jednorázové přezkoumání. Obce, které si nechají přezkoumat své hospodaření auditorem nebo auditorskou firmou jsou povinni tuto skutečnost oznámit krajskému úřadu.

Přezkoumání hospodaření obcí krajským úřadem

Krajský úřad provádí přezkoumání hospodaření obcí v souladu se zákonem a to v přenesené působnosti. Při výkonu přezkoumání kraj postupuje v souladu s zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou č. 505/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu, zákonem č. 420/2004 Sb. o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů, a zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

Předmět, obsah a výstup přezkoumání je definován zákonem²¹. Předmětem přezkoumání hospodaření obcí jsou údaje o ročním hospodaření tvořící součást závěrečného účtu a to zejména plnění příjmů a výdajů rozpočtu vztahující se k rozpočtovým prostředkům,

¹⁸ Zákon č. 420/2004 Sb. *o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí*.

¹⁹ S výjimkou hlavního města Prahy, které je podle zvláštního právního předpisu oprávněno požádat o přezkoumání Ministerstvo financí.

²⁰ Pro stanovení počtu obyvatel v obci je rozhodný počet obyvatel v obci k 1. lednu roku, za který se provádí přezkoumání hospodaření obce.

²¹ Zákonem č. 420/2004 Sb. *o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí*, ve znění pozdějších předpisů., § 2, odst. 1.

finanční operace vztahující se k tvorbě a použití peněžních fondů, náklady a výnosy z podnikatelské činnosti, peněžní operace, vztahující se ke sdruženým prostředkům, finanční operace, vztahující se k cizím zdrojům, vyúčtování a vypořádání finančních vrahů ke státnímu rozpočtu, k rozpočtům krajů, nakládání s majetkem ve vlastnictví územních samosprávných celků.

O šetření se vyhotovuje Zpráva o výsledcích přezkoumání hospodaření, která je předložena zastupitelstvu obce. Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření není auditorským výrokem. V souladu se zákonem musí obsahovat název obce, označení osob provádějících přezkoumání, období, za které bylo přezkoumání provedeno, popis zjištěných nedostatků, označení dokladů a jiných materiálů, závěr z přezkoumání, datum vyhotovení, podpisy osob provádějící přezkoumání a podpis statutárního zástupce obce a datum předání zprávy.

Závěr zprávy musí obsahovat výrok o tom, že byly zjištěny chyby a nedostatky, ale nebylo zjištěno porušení rozpočtové kázně ani neúplnost, neprůkaznost nebo nesprávnost vedení účetnictví, zda nebyly zjištěny žádné chyby a nedostatky a nebo že byl zjištěn některý z následujících nedostatků:

- porušení rozpočtové kázně zejména neschválení a neprojednání rozpočtu příjmů a výdajů, zpracování rozpočtu v jiném třídění, než stanovuje platná rozpočtová skladba a nebo nesprávné použití rozpočtových položek a to tak, že jsou výrazně ovlivněny příjmy a výdaje, neschválení rozpočtového provizoria obecním zastupitelstvem, rozpočet obce překračován, zastupitelstvo neprovádí pravidelnou kontrolu svého hospodaření, závěrečný účet obce neobsahoval všechny povinné údaje a nebo zpráva o výsledku přezkoumání nebyla součástí závěrečného účtu při jeho projednávání v orgánech územního samosprávního celku.
- nesprávnost, neúplnost nebo neprůkaznost vedení účetnictví, zejména nedodržení závazných účtových postupů nebo neproučtování všech účetních operací, které vznikly v prověřovaném účetním období a nebo zjištění dalších závad v průkaznosti účetnictví, které hrubým způsobem ovlivňují hospodaření obce,
- pozměňování dokladů a záznamů v rozporu s právními předpisy,
- porušení pravomocí a povinností stanovených zvláštními právními předpisy, zejména

neprojednání závěrečného účtu a ani zprávy o výsledku přezkoumání, není zřízen nebo je zřízen, ale nepracuje finanční výbor a kontrolní výbor obce, nepřijatá opatření k nedostatkům na úseku neplacení daní.

- neprovedení odstranění nedostatků zjištěných při předchozím přezkumu,
- nebyly vytvořeny podmínky pro přezkoumání (obec neposkytla úplné a pravdivé informace) a proto nemohlo být provedeno řádné šetření.

Kontrola hospodaření obcí auditorem

Auditor ve své činnosti vychází z auditorské směrnice č. 52 pro audit obcí a organizací veřejného sektoru,²² z vyhlášky Ministerstva financí č. 420/2004 Sb. o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí a při použití forem a metod přezkoumání zákonem č. 254/2000 Sb. o auditorech a ostatními auditorskými směrnicemi.

Princip přezkoumání hospodaření municipality je určen směrnicí č. 52. Auditor na rozdíl od krajských úřadů může, pokud si to obec přeje, provést i hlubší kontrolu hospodaření, potom se hovoří o finančním nebo výkonnostním auditu územních samosprávných celků..

Zpráva o přezkoumání hospodaření je povinnou součástí závěrečného účtu obce a zastupitelstvo ji projednává současně se závěrečným účtem.

²² Auditorskou směrnicí č. 52 – Přezkoumání hospodaření a audit účetní závěrky územních samosprávných celků vydala Komora auditorů s účinností od 1. března 1998. Dnem 1. ledna 2006 vstoupila v platnost poslední novelizace této směrnice.

II. Praktická část

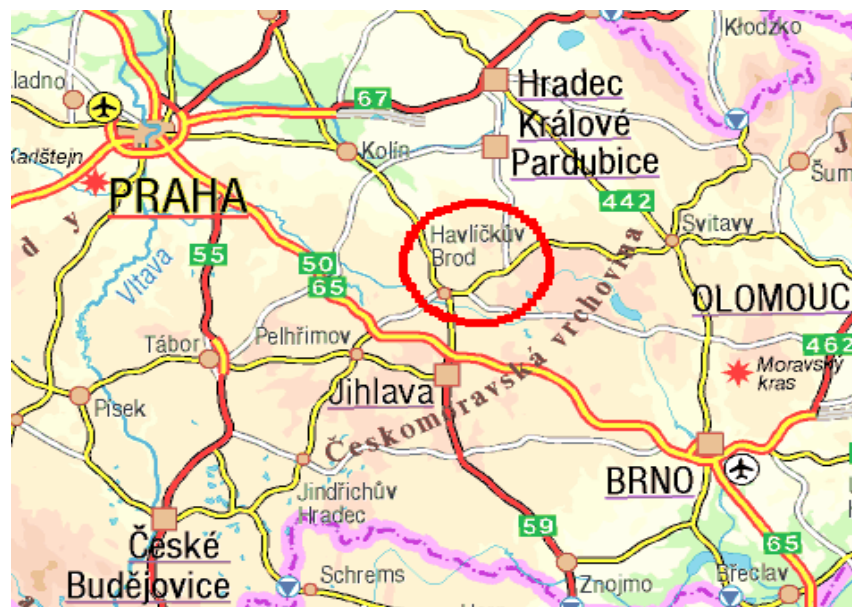
2 Město Havlíčkův Brod

2.1 Charakteristika města

Havlíčkův Brod, okresní město stejnojmenného okresu, se nachází ve středu České republiky, na české straně českomoravského pomezí v nadmořské výšce 422 až 493 metrů. Město o rozloze katastrálního území 64,96 km² leží na řece Sázavě a žije v něm 24 556 obyvatel.

Hlavním a převládajícím geografickým útvarem regionu je Českomoravská vysočina. Na severovýchodním okraji zasahují do území regionu Železné Hory a u Golčova Jeníkova krajina přechází postupně do nížiny. Celé území je rozvodím mezi řekami Sázavou a Želivkou na jedné straně a Doubravkou a Chrudimkou na straně druhé. Okres Havlíčkův Brod spadá dle nového členění krajů do kraje Vysočina a sousedí s okresy Žďár nad Sázavou, Jihlava, Pelhřimov, Kutná Hora a Benešov. Výřez mapy, která znázorňuje polohu Havlíčkova Brodu vůči jiným městům ČR.

Obrázek č. 1 Situování města Havlíčkův Brod

zdroj: Vlastní úprava mapy stažené z www.supermapy.centrum.cz, EZ 8

Obrázek č. 2 Znak města Havlíčkův Brod

zdroj: www.muhb.cz, EZ 2

2.1.1 Historie v datech

Prastará kupecká osada Brod vznikla pravděpodobně v první polovině 13. století, možná i na konci století 12. na důležité obchodní cestě existující již ve stolení 11. a zvané „Haberská stezka“. Jméno Brod získala podle mělčiny přes kterou se překračovala řeka. Ve druhé polovině 13. století původní osada Brod, ležící na královské půdě, přešla do majetku pánů z Lichtenburka a stala se jádrem nově budovaného města. První písemná zpráva o Brodě pochází z 20. října 1256. Za zakladatele města je považován Smil z Lichtenburka, sídlící na hradě lipnickém, jednoho z nejmocnějších feudálů své doby, rival samotného krále Přemysla Otakara II. Od doby krále Jana Lucemburského neslo název Německý Brod a teprve po druhé světové válce dostalo dnešní název.

Brod byl nejprve hornickým městem s těžbou stříbra, později se stal centrem řemeslné a zemědělské výroby. Při dobití Žižkovým vojskem byl Brod úplně zničen. K obnově a rozkvětu došlo především v době, kdy Brod náležel spolu s lipnickým panstvím rodu Trčků z Lípy. Od roku 1637 byl královským městem.

Městu se nevyhnuly nejrůznější pohromy, povodně, požáry ani třicetiletá válka. Od roku 1850 byl Německý Brod sídlem okresního hejtmanství, soudu a berního úřadu a správním centrem s městským úřadem. Rozšířil se zde textilní a bramborářský průmysl, tradici má zdejší mlýn a pivovar. Ani kultura nezůstala pozadu - divadelní ochotníci uvedli v roce 1922 za účasti pražských herců vůbec první dramatizaci Haškova Dobrého vojáka Švejka.

Roku 1924 město uctilo památku K. H. Borovského odhalením pomníku s bronzovou sochou autora Bohumila Kafky. Občané vyjádřili svou úctu ke K. H. Borovskému i v květnu roku 1945, kdy pojmenovali město na Havlíčkův Brod.

Okres Havlíčkův Brod jako územní správní jednotka vznikl v roce 1960. Do 31. prosince 1999 byl součástí Východočeského kraje. Po zřízení nových vyšších územně správních celků vzniklo na území republiky čtrnáct krajů, mezi nimi i kraj Vysočina. Okres Havlíčkův Brod je s okresy Jihlava, Pelhřimov, Třebíč a Žďár nad Sázavou součástí kraje Vysočina od 1. ledna 2000.

2.1.2 Současnost

Okres Havlíčkův Brod měl podle ČSÚ k 31. prosinci 2005 120 obcí, z toho 8 měst. Podle internetových stránek města žilo k 1. lednu 2006 v Havlíčkově Brodě 24 556 obyvatel, z toho 11 947 mužů a 12 609 žen. Podle ČSÚ klesla hustota obyvatel okresu proti roku 1991 z 76,0 na 75,1 osob na km². V rámci kraje je to třetí nejnižší hustota osídlení. K 31. prosinci 2005 je podle statistického úřadu průměrný věk všech obyvatel okresu 39,9 let, průměrný věk mužů 38,5 let a průměrný věk žen 41,4 let.

ČSÚ uvádí, že se od 80. let počet obyvatel okresu postupně snižoval a to jak v menších obcích tak i ve městech. V Havlíčkově Brodě pokles představuje 0,4 % k poslednímu datu sčítání obyvatel (2001).

Tabulka č. 1 Vývoj nezaměstnanosti v období 2001 - 2005

Nezaměstnanost v %	2001	2002	2003	2004	2005
okres Havlíčkův Brod	5,5	6,7	7,73	7,61	5,80
Vysočina	7	8,3	9,20	9,38	8,23
ČR	8,1	7,3	7,8	8,3	7,9

Zdroj: Vlastní zpracování na základě informací poskytnutých Odborem financí města Havlíčkův Brod a ČSÚ

Z výše uvedené tabulky o vývoji nezaměstnanosti je zřejmé, že i přes nejrůznější restrukturalizační procesy v řadě průmyslových podniků, které byly většinou spojeny s propouštěním zaměstnanců, se míra nezaměstnanosti v okrese Havlíčkův Brod pohybovala v celém období vždy jak pod celostátní, tak i pod krajskou úroveň. Míra nezaměstnanosti v regionu rostla až do roku 2003. Její pokles v roce 2004 byl způsoben určitou stabilizací

nejvýznamnějších zaměstnavatelů a vstupem nového investora do regionu. Podstatný vliv na pokles nezaměstnanosti však měla nová metodika výpočtu nezaměstnanosti zavedená k 1. červenci 2004 v souvislosti se vstupem republiky do EU.

Na rozdíl od vývoje míry nezaměstnanosti se průměrná mzda v okrese po celé sledované období tak pozitivně nevyvíjela. Její výše sice stále roste, ale daleko pomaleji než v ČR. Rozdíl mezi okresem a krajem se také zvyšuje. Nižší průměrná mzda je ale zároveň lákadlem pro investory.

Tabulka č. 2 *Průměrná mzda fyzických osob v letech 2001 - 2005*

Průměrná mzda v Kč	2001	2002	2003	2004	2005
okres Havlíčkův Brod	12 644	13 381	13 991	14 830	15 368
Vysočina	12 576	13 441	14 496	15 562	16 748
ČR	14 793	15 866	16 917	18 041	19 024

Zdroj: Vlastní zpracování na základě informací poskytnutých Odborem financí města Havlíčkův Brod a ČSÚ

Zde jsou uvedeny základní vybrané demografické údaje Havlíčkova Brodu a kraje Vysočina (předběžné výsledky), které byly získány ze serveru ČSÚ.

Tabulka č. 3 *Stavy obyvatel a průměrný věk obyvatel k 31. prosinci 2006*

Stavy a průměrný věk	Stav na počátku období			Stav na konci období			Průměrný věk v ke konci roku 2006		
	1. ledna 2006			30. prosince 2006					
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Vysočina	510 767	252 814	257 953	511 645	253 343	258 302	39,5	38	40,9
Havl. Brod	94 919	47 052	47 867	94 925	46 978	47 947	39,9	38,5	41,4

Zdroj: Vlastní zpracování na základě informací ze serveru www.czso.cz, EZ 9

Tabulka č. 4 *Sňatky, rozvody, narození, zemřelí a potraty k 31. prosinci 2006*

Sňatky, rozvody, narození, zemřelí, potraty	Sňatky	Rozvody	Živě narození	Potraty	Zemřelí
Vysočina	2 393	1 224	5 113	1 762	4 773
Havl. Brod	449	226	922	354	926

Zdroj: Vlastní zpracování na základě informací ze serveru www.czso.cz, EZ 9

Tabulka č. 5 *Přírůstek obyvatelstva, přistěhovalí, vystěhovalí k 31. prosinci 2006*

Pohyb obyvatel	Přirozený přírůstek	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek stěhováním	Celkový přírůstek
Vysočina	340	4 893	4 355	538	878
Havl. Brod	-4	1 334	1 324	10	6

Zdroj: Vlastní zpracování na základě informací ze serveru www.czso.cz, EZ 9

Porovnáme-li strukturu osídlení, zjistíme, že zatímco se některé obce vylidňují, v malých obcích v okolí měst dochází k nárůstu počtu obyvatel a k nové výstavbě. Životní prostředí se zhoršuje a lidé se stěhují z měst na venkov.

Úbytkem obyvatel na okrese se v posledních letech změnila i věková struktura. Výrazně se snížila porodnost a průměrný věk se naopak zvýšil. Úroveň vzdělání obyvatel na okrese vzrostla. Zvýšil se počet absolventů škol s maturitou a počet absolventů vysokých škol. Vymíráním starších ročníků se snížil počet obyvatel, kteří měli pouze základní vzdělání. Vzrostl počet nezaměstnaných osob a došlo k výraznému snížení počtu pracujících důchodců.

Zvýšily se počty jednotlivých domácností a změnilo se jejich složení. Narůstá počet neúplných rodin na úkor rodin úplných, došlo ke zvýšení podílu domácností jednotlivců. Negativní vývoj se projevil v počtu uzavíraných sňatků. Stále větší množství osob zůstává svobodných nebo uzavírá sňatek až v pozdějším věku. Zvýšil se počet tzv. faktických manželství a stoupl počet rozvodů.

2.1.3 Městský úřad

Město Havlíčkův Brod se od 1. ledna 2003 stalo obcí s rozšířenou působností, správní obvod je vymezen územím dalších 56 obcí. Činnost městského úřadu (MěÚ) je třeba důsledně rozdělovat na úsek samosprávný a úsek státní správy, kterou MěÚ vykonává v přenesené působnosti.

Část MěÚ tedy vykonává samostatnou působnost, tj. hospodaření s majetkem, která je plně v kompetenci orgánů města. Větší část práce úřadu spočívá v plnění zákonů, nařízení vlády a vyhlášek vydaných státem a jsou to např. stavební povolení, sociální dávky, matrika, živnostenská podnikání apod. Tyto úkoly představují přenesenou působnost a jsou vykonávány nezávisle na městě a jeho orgánech.

Odbory městského úřadu

Hospodářský odbor spravuje, nakládá, hospodaří a eviduje majetek města. Řeší pronájmy, prodeje, výpůjčky a směny městského majetku, hospodaří s městskými byty a vede sociální pořadník na byty.

Odbor životního prostředí se dělí na dva úseky. Pod úsek technické ochrany a vodního hospodářství odboru patří problematika odpadů, ovzduší, vody a pořádání trhů řemesel. Úsek ochrany přírodních zdrojů se stará o zeleň, zemědělský půdní fond, myslivost, lesy, rybářství, ochranu přírody a ochranu zvířat a rostlin.

Odbor rozvoje města zajišťuje investiční výstavbu města, připravuje realizaci staveb a poté dozorování nad nimi. Monitoruje kolik město zajistilo staveb a kolik proinvestovalo. Nově pod něj spadá úsek územního plánu a městský architekt. Státní správu zde vykonává úsek památkové péče a pracoviště regionálního rozvoje (obce s rozšířenou působností), které zajišťuje servis pro ostatní obce v oblasti využívání dotací a regionálního rozvoje daného území.

Stavební úřad vykonává státní správu v přenesené působnosti na úseku stavebního řádu podle zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu v platném znění a souvisejících předpisů.

Odbor správy a informatiky zabezpečuje chod úřadu po technické stránce, jedná se o úsek podatelny, sekretariátu, obrany a ochrany, správy a údržby objektů. Je zodpovědný za přípravu a zajišťování všeobecných voleb.

Živnostenský úřad je odpovědný za realizaci úkolů v přenesené působnosti státní správy v oblasti živnostenského podnikání, registraci samostatně hospodařících rolníků. Od března 2005 se stal „Centrálním registračním místem“ pro poskytování nadstandardních služeb pro podnikatele.

Pod **ekonomický odbor** spadá účtárna a správa daní a poplatků. Účtárna vede účetnictví, eviduje a inventarizuje majetek, zpracovává mzdové agendy, rozpočet města, jeho změny a závěrečné hospodaření města. Správa daní a poplatků zpracovává návrh vyhlášek města, platebních výměrů. Eviduje platby daní a poplatků, vydávání rybářských lístků a kontrolu daňových subjektů.

Odbor školství, kultury a cestovního ruchu spravuje základní školy, mateřské školky, školní jídelny při mateřských školách, jesle a stacionář. Stará se o místní knihovny, kulturní památky v majetku města. Organizuje vítání občánků a rozvíjí cestovní ruch. Pod tento odbor spadá i Městské informační středisko, které má sídlo v budově MěÚ na Havlíčkově náměstí a vzniklo k 1. 5. 2005.

Pod **odbor sociálních věcí** spadají sociální služby, sociální péče, péče o rodinu a dítě a prevence kriminality. Je koordinátorem Komunitního plánu sociálních služeb ve městě Havlíčkův Brod, strategického plánu, který určuje hlavní směry rozvoje sociálních služeb ve městě na období let 2005 – 2007.

Odbor dopravy vykonává státní správu na úseku dopravy a silničního hospodářství, dopravně-správních agend a přestupků v dopravě pro pověřenou obec s rozšířenou působností Havlíčkův Brod. Vydává řidičské průkazy, vede evidenci motorových vozidel a řeší problematiku taxislužby, parkovišť, BESIP atd.

Odbor evidence obyvatel a matrik eviduje obyvatele. Je zde ohlašovna, matrika, vydávají se občanské průkazy a cestovní doklady.

2.1.4 Působnost rozpočtu města

2.1.4.1 Zřízené příspěvkové organizace

Město Havlíčkův Brod podle zákona o obcích č. 128/2000 Sb. a zákona 250/2000 Sb. o hospodaření územních samosprávných celků zřizuje celkem 6 školských příspěvkových organizací a 2 neškolské příspěvkové organizace. V čele všech zřízených příspěvkových organizací stojí ředitel organizace, kterého jmenuje a odvolává městská rada. Navenek jedná jménem organizace ředitel. V jeho nepřítomnosti jedná jeho zástupce, jím písemně pověřený a schválený městskou radou.

Rozsah oprávnění nakládat s majetkem zřizovatele i majetkem vytvořeným vlastní hospodářskou činností je upraven ve zřizovacích listinách, které se zapisují do obchodního rejstříku. Majetek města mají příspěvkové organizace svěřený do správy k hospodářskému využití, pronajatý nebo vypůjčený. Transakce spojené se zcizováním majetku nebo likvidací

podléhají schválení zřizovatelem. Organizace hospodaří podle vlastních finančních plánů sestavených podle rozsahu stanovených úkolů příspěvkové organizace a v návaznosti na výkonové ukazatele. Finanční plány podléhají schválení zřizovatelem a obsahují i závazný ukazatel vztahu rozpočtu zřizovatele k rozpočtu zřizované příspěvkové organizace, kterým je stanovená výše neinvestičního příspěvku na provozování hlavní činnosti, případně další ukazatele, jako například investiční příspěvek případně odvod do rozpočtu zřizovatele.

Technické služby

Technické služby města Havlíčkova Brodu byly zřízeny rozhodnutím rady MěstNV v Havlíčkově Brodě dne 30. listopadu 1967. Usnesením 18. plenárního zasedání MěstNV v Havlíčkově Brodě ze dne 31. října 1974 se staly rozpočtovou organizací a na základě zákona 250/2000 Sb. o hospodaření územních samosprávných celků a jiných zřizovaných organizací, se od roku 2001 staly příspěvkovou organizací.

Technické služby jsou zřízeny k provádění veřejně prospěšných služeb na území města Havlíčkova Brodu. Předmětem jejich činnosti je zejména čištění města, údržba komunikací, provozování a údržba veřejného osvětlení, údržba veřejné zeleně, svoz a nakládání s komunálními odpady, spravování a provozování městských zařízení, provozování městské hromadné dopravy, provozování studní, spravování městských a příměstských lesů.

Mateřské školky města Havlíčkův Brod

Příspěvková organizace Mateřské školy města Havlíčkova Brodu vznikla sloučením mateřských škol a školních jídelen MŠ – organizačních složek města Havlíčkův Brod. Tyto složky se stávaly součástmi (odloučenými pracovišti) zřízené příspěvkové organizace, která je zařazena do sítě škol a školských zařízení. Mateřské školky města Havlíčkův Brod byly zřízeny usnesením zastupitelstva města ze dne 16. 9. 2002.

Mateřské školky města Havlíčkův Brod jsou pedagogickou institucí a jsou zřízeny za účelem organizování a zabezpečování předškolní výchovy dětí.

Sociální služby města Havlíčkův Brod

Město Havlíčkův Brod je zřizovatelem příspěvkové organizace Sociální služby města Havlíčkova Brodu. Sociální služby města Havlíčkův Brod byly zřízeny zastupitelstvem města dne 1. prosince 2002.

Sociální služby města Havlíčkův Brod jsou zřízeny za účelem podporovat rozvoj nebo alespoň zachování stávající soběstačnosti uživatele. Organizace provozuje denní centrum pro seniory, dvě střediska pečovatelské služby, tři jídelny pro seniory a domov důchodců, který byl dokončen v roce 2002.

Základní školy města Havlíčkův Brod

Pro oblast základního školství zřídilo město dne 30. dubna 2001 šest školských příspěvkových organizací. Ustavení základních škol jako samostatných právnických osob bylo iniciováno změnami školského zákona. Do uvedeného data neměly školy právní subjektivitu a hospodařily v rámci rozpočtu města, přičemž jejich hospodaření bylo sledováno kapitálně a organizačně.

Vzhledem k trvale klesajícímu počtu žáků v ročnících, které do základních škol nastupovaly a nepoměrně vyššímu počtu žáků v ročnících, které školy po dokončení základní školní docházky opouštěly, bylo nutné v roce 2003 přikročit k redukci počtu základních škol a k 1. září 2003 byly sloučeny dvě základní školy. Proces poklesu počtu žáků navštěvujících základní školy zřizované městem Havlíčkův Brod se však nezastavil a v roce 2006 při sestavení návrhu rozpočtu města na rok 2007 byla zahájena diskuse o další optimalizaci školských zařízení v Havlíčkově Brodě.

2.1.4.2 *Zřízené organizační složky*

Městská policie

Městská policie je dle zákona o obcích č. 128/2000 Sb. orgánem města ustaveným v samostatné působnosti města. Je tedy specifickou organizační složkou, která byla ustavena k 1. červenci 1996. Organizačně podléhá Městská policie přímo starostovi města, který ji řídí prostřednictvím ředitele městské policie. Rozpočtové hospodaření Městské policie je součástí

rozpočtového hospodaření města a pro sledování finančních toků spojených s činností Městské policie používá město kapitolní a organizační třídění.

Mezi hlavní činnosti městské policie patří zejména dohled na dodržování obecně závazných právních předpisů o ochraně veřejného pořádku, ochrana bezpečnosti osob a majetku, dohled nad dodržování pravidel občanského soužití, odhalují přestupky proti veřejnému pořádku a ukládají a vybírají v blokovém řízení pokuty za přestupky. Spolupracují s policií ČR a předávají jim poznatky z páchaní trestných činů a přestupků, které nejsou oprávněni řešit.

Městská bytová správa HB

Městská bytová správa v Havlíčkově Brodě byla zřízena městským zastupitelstvem dne 14. února 1994 jako nezisková rozpočtová organizace. V roce 2000 byly její veškerá aktiva a pasiva začleněna do majetku MěÚ a od 1. ledna 2001 byla založena Městská bytová správa s.r.o. (dále jen MBS). Tato obchodní společnost byla ve 100 % vlastnictví města. V roce 2005 zastupitelstvo města zrušilo obchodní společnost a od 1. května 2005 zřídilo organizační složku města Městská bytová správa HB. Předmětem činnosti Městské bytové správy je výkon správy bytového a nebytového fondu v majetku města.

V oblasti provozní Městská bytová správa zajišťuje dodávku vody a elektrické energie, vodné a stočné. Obstarává servisní činnost vyplývající ze správy bytového fondu a to zejména čištění komínů, revizí a údržby výtahů, společných televizních antén atd. Provádí kontrolu provedených prací v domech, jak do rozsahu, tak do kvality provedení. Schvaluje záměry uživatelů bytů a nebytových prostor na stavební úpravy svépomocí uživatelů, které nepřesahují ohlašovací povinnost podle stavebního zákona. Podává vlastní návrhy na nezbytné rozsáhlejší opravy či rekonstrukce.

V oblasti ekonomické Městská bytová správa má právo jménem města uzavírat nájemní smlouvy s nájemci bytů, nebytových prostor a pozemků. Má právo jednat svým jménem a na svůj vrub ve věcech zakázek a objednávek opravárenských a údržbových prací. Vede evidenci nájemců bytů a nebytových prostor s tím související administrativu.

V roce 2006 zahájila organizační složka Městská bytová správa z pověření orgánů města proces privatizace městských bytů a bytových domů.

2.1.4.3 *Založené obchodní společnosti*

Teplo HB s. r. o.

Tepelné hospodářství bylo vyčleněno v roce 1995 z likvidujícího se Bytového podniku. Dne 12. červnu 1995 rada města zřídila příspěvkovou organizaci - Tepelné hospodářství , které na základě příkazní smlouvy spravovalo majetek města a zajišťovalo výrobu a distribuci tepla. Dne 29. ledna 2001 rada města svým usnesením číslo 22/01 zrušila příspěvkovou organizaci Tepelné hospodářství, veškerá její aktiva a pasiva byla začleněny do majetku MěÚ a od 1 února 2001 bylo založeno na základě usnesení rady města číslo 22/01, Teplo HB s.r.o.

Předmětem činnosti organizace Teplo HB s.r.o. je dodávka tepla a teplé vody občanům města. Společnost má právo jménem svým uzavírat smlouvu o dodávce tepla a teplé vody s občany města. Má právo jednat svým jménem a na svůj vrub ve věcech zakázek a objednávek opravárenských a údržbových prací. Majetkem společnosti je teplárenská infrastruktura, kterou společnost pořídila z vlastní podnikatelské společnosti. Dále má společnost pronajatá teplárenská zařízení (blokové kotelny, domovní kotelny, rozvody tepla a teplé upravené vody) od města Havlíčkův Brod.

2.2 Analýza rozpočtu města Havlíčkova Brodu

V celém sledovaném období 2001 – 2006 schválilo město Havlíčkův Brod vždy deficitní rozpočet. Hospodaření v jednotlivých rozpočtových letech se však vyvíjelo příznivěji než předpokládaly schválené rozpočty viz. tabulka č. 6. Na příjmové straně bylo rozpočtové plnění příjmů v porovnání s hodnotami upraveného rozpočtu predikováno poměrně přesně. Odchylka se pohybuje od + 0,1 % do + 4,37 %. Na straně výdajů bylo skutečné čerpání vždy nižší než předpokládaný upravený rozpočet. Odchylka se pohybuje od – 0,26 % do – 16,66 %. Z toho vyplývá poznatek, že ne všechny cíle finanční politiky v jednotlivých letech se dařilo plnit a docházelo k přesouvání realizace cílů z jednoho období do dalšího. Tento fakt bude patrná zejména při analýze kapitálových výdajů rozpočtu.

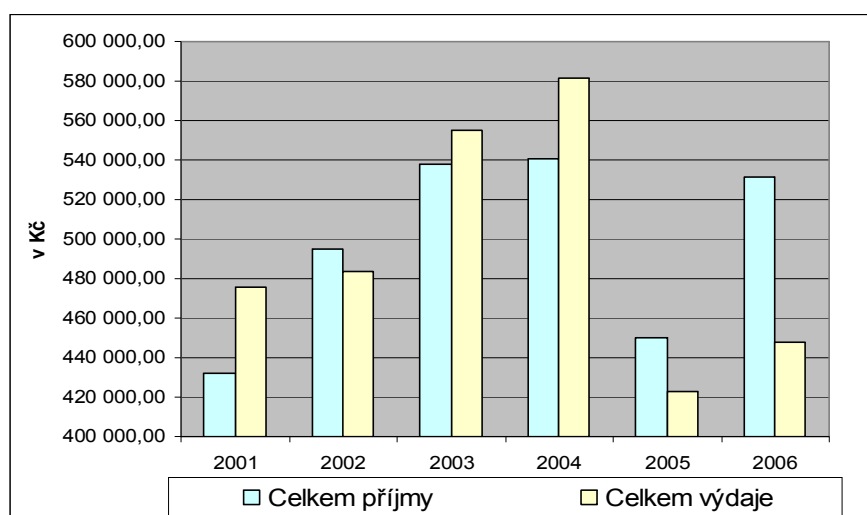
Tabulka č. 6 Plnění rozpočtu v období 2001 – 2006 v Kč

Rok		2001	2002	2003	2004	2005	2006
Příjmy v Kč	Sch.R.	351 522 180,0	420 871 420,0	396 764 500,0	380 889 900,0	410 931 400,0	513 054 000,0
	U.R.	431 707 890,0	474 062 080,0	516 908 200,0	544 087 700,0	448 034 900,0	517 557 100,0
	Sk.R.	432 125 135,8	494 770 801,2	537 550 449,4	540 619 732,7	449 873 624,2	531 667 270,0
	P.R.R.	100,10 %	104,37 %	103,99 %	99,36 %	100,41 %	102,73 %
Výdaje v Kč	Sch.R.	405 010 200,0	467 215 760,0	436 977 600,0	434 319 300,0	439 497 300,0	574 265 900,0
	U.R.	492 573 810,0	502 060 670,0	556 456 900,0	606 788 500,0	442 697 000,0	536 364 600,0
	Sk.R.	475 834 520,1	483 673 521,8	555 011 837,2	581 732 772,9	422 792 056,3	447 621 440,0
	P.R.R.	96,60 %	96,34 %	99,74 %	95,87 %	95,50 %	83,45 %
Saldo v Kč	Sch.R.	-53 488 020,0	-46 344 340,0	-40 213 100,0	-53 429 400,0	-28 565 900,0	-61 211 900,0
	U.R.	-60 865 920,0	-27 998 590,0	-39 548 700,0	-62 700 800,0	5 337 900,0	-18 807 500,0
	Sk.R.	-43 709 384,4	11 097 279,4	-17 461 387,9	-41 113 040,2	27 081 567,9	84 045 830,0

Pozn. Sch.R. ...schválený rozpočet
U.R.upravený rozpočet
Sk.R. ...skutečný rozpočet
P.R.R. ...plnění ročního rozpočtu

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Graf č. 1 Vývoj celkových příjmů a výdajů v období 2001 – 2006 v Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

2.2.1 Analýza rozpočtových příjmů

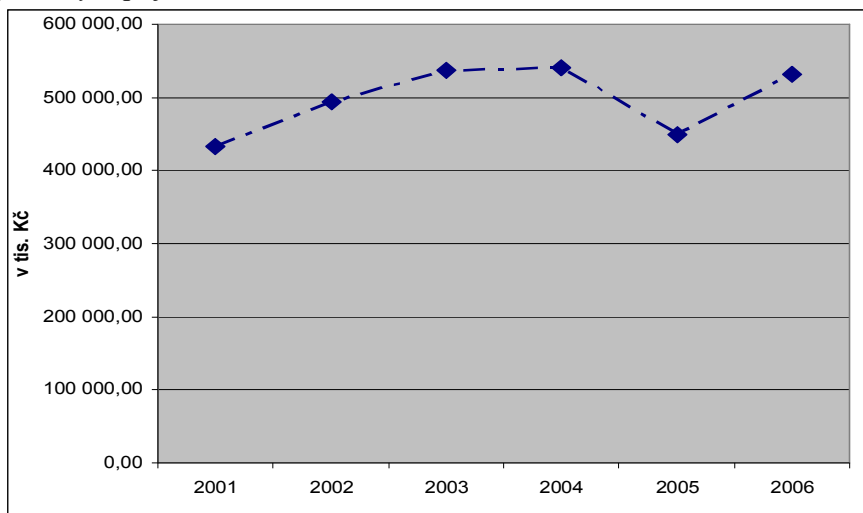
Celkové příjmy se ve sledovaném období 2001 až 2006 pohybovaly v rozmezí 432,1 mil Kč až 531,6 mil. Kč, přičemž meziročně narůstaly do roku 2004. V roce 2005 došlo k výraznému meziročnímu poklesu, v následujícím období opět meziročně vzrostly. Řetězový index ukazuje největší růst mezi roky 2001 a 2002, kde bylo zapojeno i 25 mil. Kč ve formě hypotečního úvěru. V roce 2004 dosáhly celkové příjmy svého maxima 540,6 mil. Kč, příjmy v tomto roce jsou největší i v přepočtu na 1 obyvatele.

Tabulka č. 7 Celkové příjmy v období 2001 – 2006 v tis. Kč

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Celkové příjmy skutečnost	432 125,14	494 770,80	537 550,45	540 619,73	449 873,62	531 667,27
schválené daň. příjmy	351 522,18	420 871,42	396 764,50	380 889,90	410 931,40	513 054,00
upravené daň. příjmy	431 707,89	474 062,08	516 908,20	544 087,70	448 034,90	517 557,10
Plnění ročního rozpočtu	100,10 %	104,37 %	103,99 %	99,36 %	100,41 %	102,73 %
Počet obv. v HB	24 282	24 183	24 320	24 356	24 256	24 556
Celk.příjmy na ob	17,80	20,46	22,10	22,20	18,55	21,65
Řetězový index	-	1,14	1,09	1,01	0,83	1,18
Bazický index	1,00	1,14	1,24	1,25	1,04	1,23

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Graf č. 2 Vývoj daňových příjmů v období 2001 – 2006 v tis. Kč.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Skutečnosti ovlivňující indexy

Přímé výdaje na předškolní výchovu a základní školy. Od roku 2001 do roku 2004 vykazují skutečné příjmy Havlíčkova Brodu růst zejména ve třídě 4. dotace. V roce 2005 a i v letech dalších však následuje pokles skutečných příjmů. Výdaje města se také do roku 2004 navyšovaly a od roku 2005 výrazně poklesly. Tato významná anomálie v porovnání ročních příjmů a výdajů rozpočtu města v uvedeném období je dána změnou toku finančních prostředků na platy a učební pomůcky ze státního rozpočtu do rozpočtů městem zřízených školských příspěvkových organizací. Zatímco v letech 2001 až 2004 procházely tyto finanční prostředky ze státního rozpočtu do rozpočtu města a dále do rozpočtů školských příspěvkových organizací, počínaje rokem 2005 jsou finanční prostředky na přímé náklady základních škol (platy a učební pomůcky) poskytovány ze státního rozpočtu prostřednictvím rozpočtu kraje přímo školám a rozpočtem města neprocházejí. Proto je obdobný vývoj vidět i dále ve třídě 5. běžné výdaje.

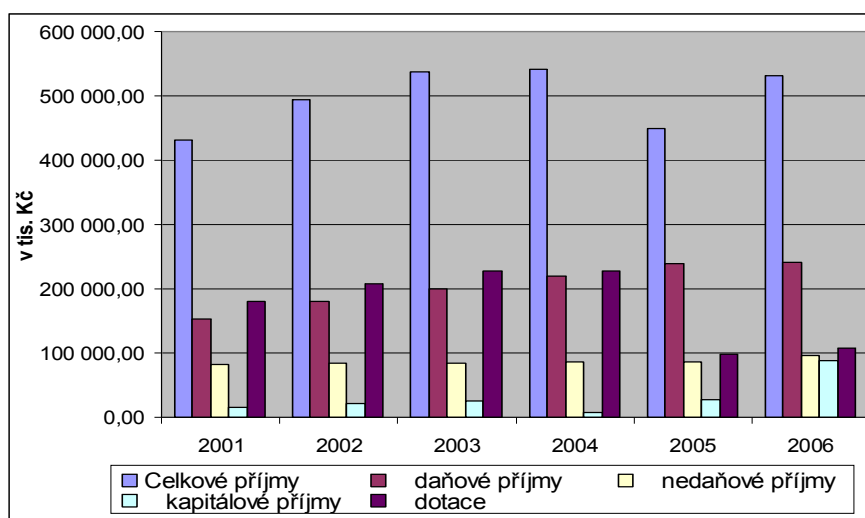
Změna právní formy a likvidace Městské bytové správy HB, spol. s r.o. respektive její likvidace v roce 2005 nezkresluje data v hodnoceném období, neboť příjmy a výdaje, týkající se hospodaření s městskými byty vždy procházely účty města.

Tabulka č. 8 Členění příjmů v období 2001 – 2006 v tis. Kč

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Celkové příjmy skutečnost	432 125,14	494 770,80	537 550,45	540 619,73	449 873,62	531 667,27
daňové příjmy	153 363,91	179 906,58	200 955,59	219 552,57	238 851,68	240 234,38
nedaňové příjmy	81 412,82	85 174,95	84 448,99	85 992,23	86 196,69	96 410,74
kapitálové příjmy	16 385,01	21 076,92	25 571,90	7 091,79	27 006,17	87 693,38
dotace	180 963,39	208 612,35	226 573,96	227 983,14	97 819,08	107 328,77

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Graf č. 3 Celkové příjmy v období 2001 – 2006 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

2.2.1.1 Daňové příjmy

První významnou skupinu příjmu z hlediska podílu na celkových příjmech a nejvýznamnější z hlediska tvorby rozpočtu představují daňové příjmy.

Daňové příjmy lze rozdělit do dvou skupin a to na příjmy z daní, tj. daň z příjmů ze závislé činnosti (DPFOZČ), daň z příjmů osob samostatně výdělečně činných (DPFO OSVČ), daň z příjmů právnických osob (DPPO), daň z přidané hodnoty (DPH), daň z nemovitostí (DN) a příjmy z poplatků, tj. správní poplatky a místní poplatky.

Suma správních poplatků oscilovala od začátku sledovaného období do roku 2003 okolo 3,5 mil. Kč. V roce 2003 došlo k nárůstu vybraných správních poplatků na 9,3 mil. Kč v důsledku rozšíření správního území v souvislosti se změnou statutu na obec s rozšířenou působností. Na místních poplatcích město do roku 2001 vybíralo cca 5,5 mil. ročně. Od roku

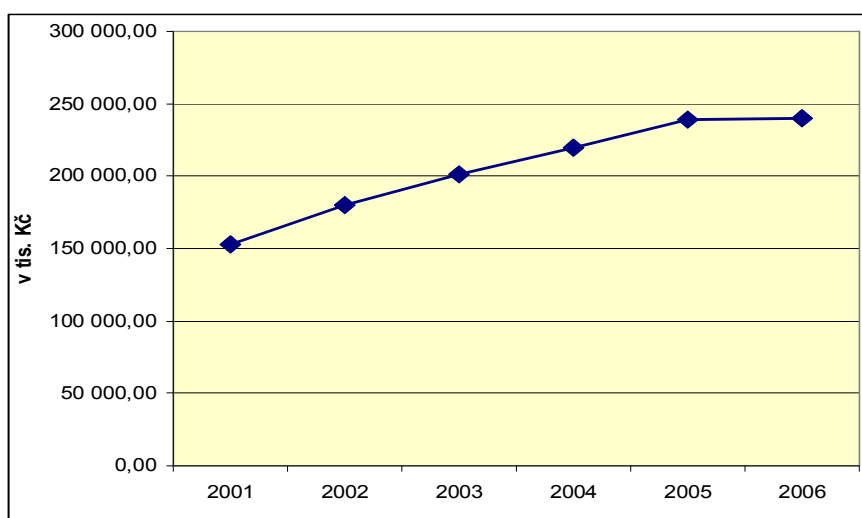
2001 se vybíraná suma zvýšila na cca 14,5 mil. Kč díky poplatku za likvidaci komunálního odpadu. V roce 2003 a 2004 došlo k dalšímu růstu na 16,7 mil. Kč zejména z důvodu zvýšení počtu výherních automatů na území města, což pokračovalo i v dalším období.

Tabulka č. 9 Daňové příjmy v období 2001 – 2006 v tis. Kč

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Daňové příjmy skutečnost	153 363,91	179 906,58	200 955,59	219 552,57	238 851,68	240 234,38
schválené daň. příjmy	156 465,00	155 810,00	186 985,00	201 135,00	222 185,00	226 231,00
upravené daň. příjmy	156 465,00	162 071,93	184 874,00	214 391,20	235 786,60	235 664,00
Plnění ročního rozpočtu	98,00 %	111,00 %	108,72 %	104,85 %	101,34 %	101,92%
Daňový příjem na obv.	17,80	20,46	22,10	22,20	18,55	21,65
Řetězový index	-	1,17	1,12	1,09	1,09	1,01
Bazický index	1,00	1,17	1,31	1,43	1,56	1,57
Podíl daň.příjmu na celk.příjmech v procentech	35,49 %	36,36 %	37,38 %	40,61 %	53,09 %	45,19 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Graf č. 4 Vývoj daňových příjmů v období 2001 – 2006 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

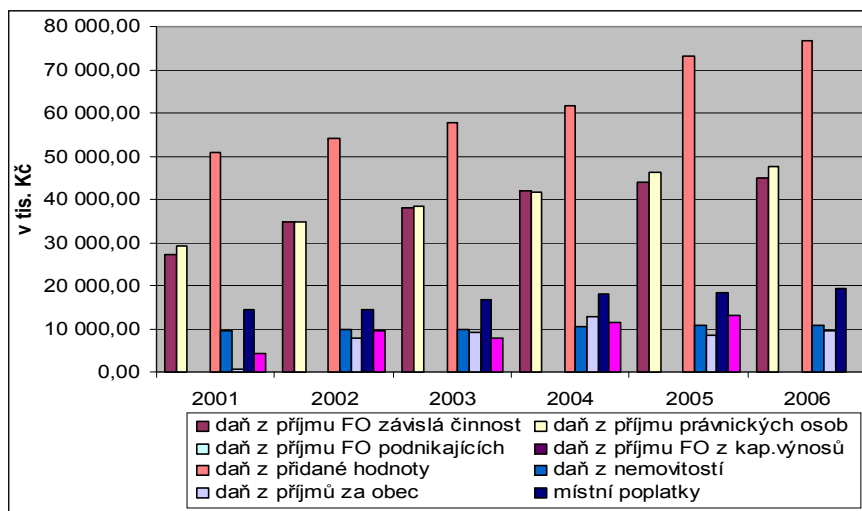
Daňové příjmy se na celkovém objemu rozpočtu podílejí v jednotlivých letech hodnoceného období 35,49 % až 53,09 %. V absolutních číslech se jedná o hodnoty 153 364 tis. Kč až 240 234 tis. Kč. Daňové příjmy ve sledovaném období lineárně rostly.

Tabulka č. 10 Členění daňových příjmů v období 2001 – 2006 v tis. Kč

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Daňové příjmy skutečnost	153 363,91	179 906,58	200 955,59	219 552,57	238 851,68	240 234,38
daň z příjmu FO závislá činnost	27 166,43	34 773,20	38 180,35	41 924,77	43 879,71	44 805,95
daň z příjmu FO podnikajících	15 643,91	17 449,43	19 472,74	22 251,57	24 071,80	15 474,58
daň z příjmu FO z kap.výnosů	2 394,07	2 358,26	2 215,20	2 657,70	2 235,94	2 571,19
daň z příjmu právnických osob	29 245,65	34 800,13	38 219,25	41 755,47	46 163,89	47 597,11
daň z příjmů za obec	772,50	7 761,93	9 310,83	12 885,16	8 601,60	9 433,00
daň z přidané hodnoty	50 941,35	54 093,99	57 587,74	61 535,06	73 111,69	76 835,24
daň z nemovitostí	9 360,40	9 871,22	9 839,36	10 391,30	10 753,72	10 966,87
místní poplatky	14 493,63	14 478,22	16 740,52	18 153,64	18 412,18	19 293,42
správní poplatky	3 345,97	4 320,21	9 389,60	7 997,90	11 621,17	13 256,96

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

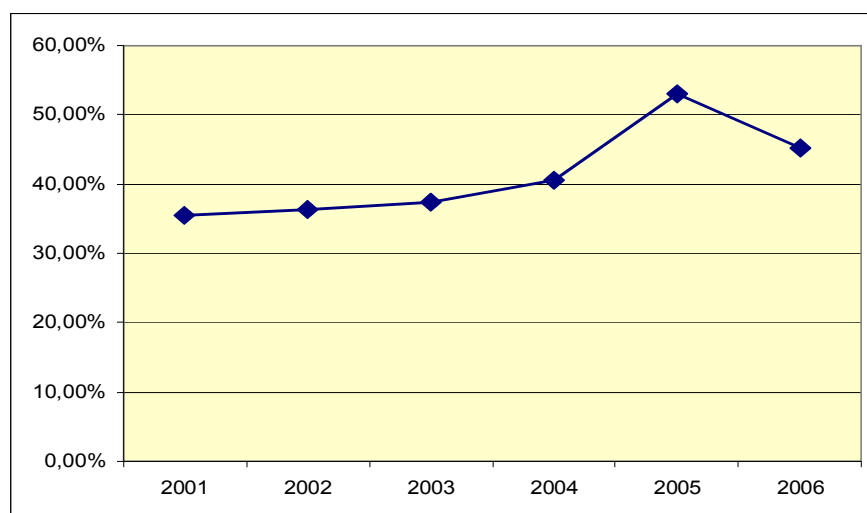
Graf č. 5 Členění daňových příjmů v období 2001 – 2006 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Grafické vyjádření podílu daňových příjmů na celkových rozpočtových příjmech municipality ukazuje v letech 2001 až 2005 pozvolný růst. V roce 2006 nastává v grafickém vyjádření podílu daňových příjmů na celkových rozpočtových příjmech obrat, který však není způsoben nižším inkasem daňových příjmů, ale změnou poměrů v jednotlivých druzích příjmů, tj. zejména prudkým nárůstem inkasa kapitálových příjmů. Prudké zvýšení kapitálových příjmů v r. 2006 je výsledkem rozhodnutí města odprodat zhruba jednu třetinu bytového fondu, který město vlastní stávajícím nájemníkům.

Graf č. 6 Podíl daňových příjmu na celkových příjmech v %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

2.2.1.2 *Nedaňové příjmy*

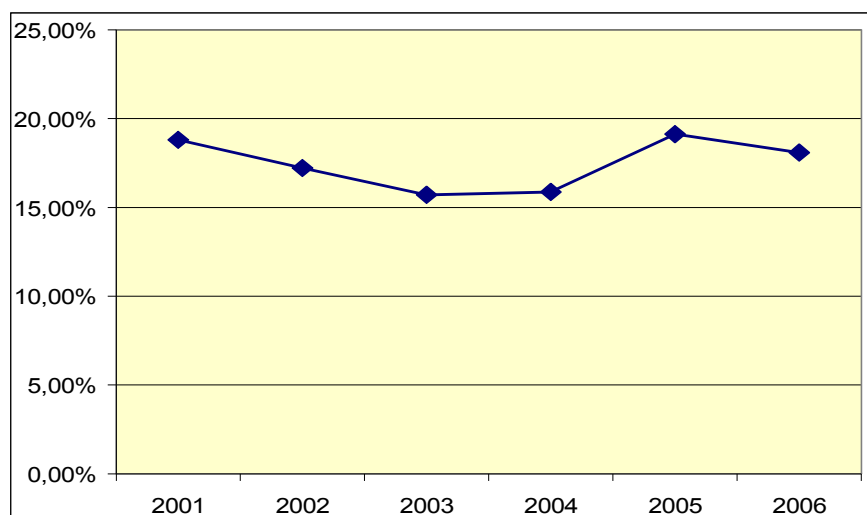
Data z období 2001 až 2006 ukazují, že celkové inkaso nedaňových příjmů mírně roste. V poměru k celkovým rozpočtovým příjmům však podíl nedaňových příjmů na celkových příjmech města ve zkoumaném období osciluje mezi 15 % a 20 %. Věcnou náplní této kategorie rozpočtových příjmů města jsou příjmy za zpoplatněné komunální služby a příjmy související se správou městského bytového fondu (nájemné a služby spojené s užíváním bytů a nebytových prostor) a nájemné za pronajímané pozemky, budovy nebo jejich části.

Tabulka č. 11 Nedaňové výdaje v období 2001 – 2006 v tis. Kč

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Nedaňové příjmy skutečnost	81 412,82	85 174,95	84 448,99	85 992,23	86 196,69	96 410,74
schválené nedaň. příjmy	82 420,20	75 741,08	81 087,00	77 629,00	84 029,20	70 031,50
upravené nedaň. příjmy	80 051,18	83 867,37	81 500,40	82 092,30	90 121,60	91 368,00
Plnění ročního rozpočtu	101,70 %	101,56%	103,62 %	104,75 %	95,64 %	105,52 %
Nedaňový příjem na obv.	3,35	3,52	3,47	3,53	3,55	3,93
Řetězový index	-	1,05	0,99	1,02	1,00	1,12
Bazický index	1,00	1,05	1,04	1,06	1,06	1,18
Podíl nedaňových příjmů na celkových příjmech v procentech	18,84 %	17,22 %	15,71 %	15,91 %	19,16 %	18,13 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Graf č. 7 Podíl nedaňových příjmu na celkových příjmech v období 2001 – 2006 v %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Mírný pokles mezi roky 2002/2003 je způsoben poklesem příjmů za služby poskytovanými jídelnami důchodců a pečovatelskou službou. Tyto činnosti byly k 1. 1. 2003 svěřeny k provádění příspěvkové organizaci Sociální služby města Havlíčkův Brod a úhrady za uvedené služby se staly výnosy této organizace. Mírný meziroční nárůst 2003/2004 je důsledkem inflačního zvýšení plateb za nájemné a služby související s pronájmem městských bytů a nebytových prostor.

2.2.1.3 Kapitálové příjmy

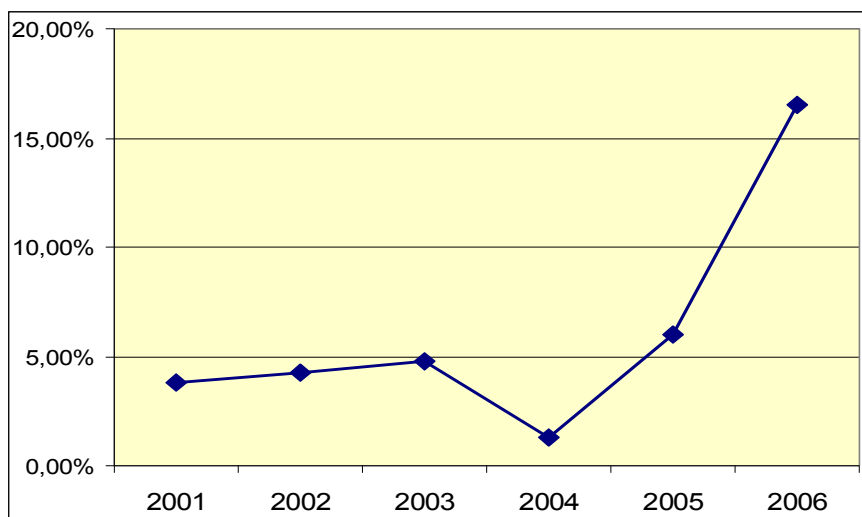
Věcnou náplní této kategorie příjmů jsou příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku města, nemovitostí (pozemků, budov, bytů, věcných břemen) a z prodeje finančního majetku (akcie, podíly v municipálních společnostech). Jedná se tedy o příjmy neopakovatelné, které se řídí nabídkou a poptávkou po realizaci komunálního majetku prodejem v daném území.

Tabulka č. 12 *Kapitálové příjmy v období 2001 – 2006 v tis. Kč*

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Kapitálové příjmy skutečnost	16 385,01	21 076,92	25 571,90	7 091,79	27 006,17	87 693,38
schválené kap. příjmy	79 311,00	152 693,80	27 525,00	7 000,00	13 600,00	116 700,00
upravené kap. příjmy	14 642,34	19 544,47	23 959,20	13 834,00	23 802,00	83 195,90
Plnění ročního rozpočtu	111,90 %	107,84 %	106,73 %	51,26 %	113,46 %	105,41 %
Kapitálová příjem na obv.	0,67	0,87	1,05	0,29	1,11	3,57
Řetězový index	-	1,29	1,21	0,28	3,81	3,25
Bazický index	1,00	1,29	1,56	0,43	1,65	5,35
Podíl kapitál.příjmu na celk.příjmech v procentech	3,79 %	4,26 %	4,76 %	1,31 %	6,00 %	16,49 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Graf č. 8 *Podíl kapitálových příjmu na celkových příjmech v %*

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Průběh inkasa kapitálových příjmů v letech 2001 až 2004 ukazuje na mírný růst. Podíl kapitálových příjmů na celkových rozpočtových příjmech města v tomto období je pod 5%. V roce 2004 byla realizace majetku města prodejem nejnižší za zkoumané období. Výpadek inkasa kapitálových příjmů v roce 2004 byl z části způsoben i tím, že stát prostřednictvím ŘSD neprovedl úhradu za výkupy pozemků pod severovýchodním obchvatem dle smlouvy uzavřené s městem. Úhrada měla být provedena po vkladu práva do katastru nemovitostí ve prospěch ŘSD. Tento vklad byl pozastaven pracovištěm Krajského úřadu Havlíčkův Brod z důvodu příkázané exekuce na majetek ŘSD. V následujícím roce 2005 se projevilo inkaso kapitálových příjmů z prodeje pozemků v obytné zóně na Spálené stráni, prodeje nemovitostí v oblasti Masarykova, prodej domu v Dolní čp. 156 a další prodeje pozemků. Masivní nárůst

inkasa kapitálových příjmů zjišťujeme v roce 2006 a to souvislosti s nabídkou prodeje jedné třetiny (600 bytů) městského bytového fondu stávajícím nájemníkům.

Srovnávací tabulka ukazuje, že v roce 2005 byly kapitálové příjmy překročeny o 13,46 %, což je nejvíce z uvedených let. Může za to položka příjmů z prodeje pozemků v tomto roce, protože právě v této kategorii proběhly větší transakce související zejména s dokončením administrace prodeje pozemků pod severovýchodním obchvatem dle smlouvy uzavřené s městem Havlíčkův Brod. Vliv na zvýšení kapitálových příjmů v roce 2005 měl také doplatek smlouvy o prodeji pozemků společnosti Futaba Czech, s.r.o. v průmyslové zóně Baštínov a také zejména prodej areálu bývalých kasáren K. H. Borovského. Tyto tři uvedené transakce zajistily cca 70 % z uvedené hodnoty kapitálových příjmů města.

Kapitálové příjmy města v roce 2006 byly překročeny o 5,41 %. Rozhodující položkou kapitálových příjmů byly v tomto roce příjmy z prodeje městských bytů.

Kapitálové příjmy města spolu s tzv. provozním přebytkem jsou významným zdrojem města pro financování investic a technického zhodnocení v oblasti veřejných statků.

2.2.1.4 *Dotace*

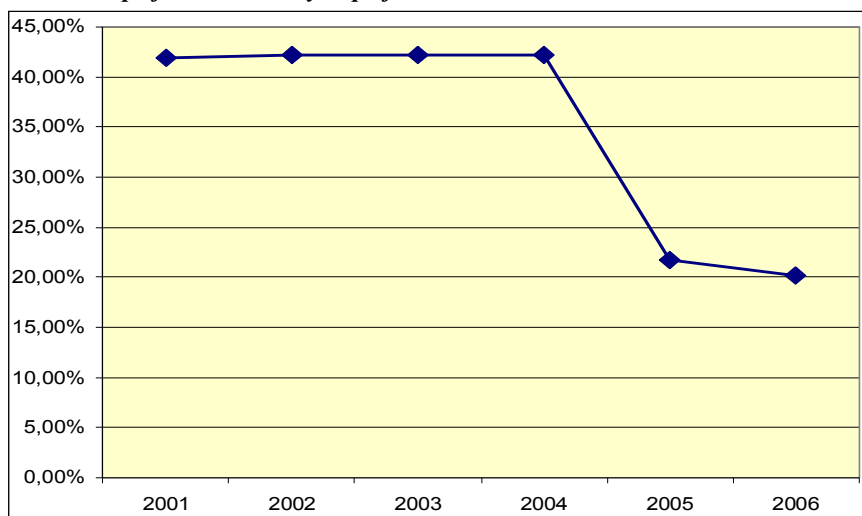
Srovnávací tabulka ukazuje, že dotace se od roku 2001 stávají stále významnějším položkou rozpočtových příjmů municipality. Tyto finanční prostředky ze státního rozpočtu jsou určeny na částečné financování neinvestičních výdajů obce a větší část z nich je účelově vázána co do předmětu a podmínek, za kterých je smí municipalita použít.

Tabulka č. 13 *Dotace s ročním plněním v období 2001 – 2006 v tis. Kč*

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Dotace skutečnost	180 963,39	208 612,35	226 573,96	227 983,14	97 819,08	107 328,77
schválené dotace	33325,98	36626,54	101 167,50	95 125,90	91 117,20	100 091,50
upravené dotace	180 963,37	208 578,31	226 574,60	233 770,20	98 324,70	107 329,20
Plnění ročního rozpočtu	100,00 %	100,02 %	100,00 %	97,52 %	99,49 %	100,00 %
Dotace na obv.	7,45	8,63	9,32	9,36	4,03	4,37
Řetězový index	-	1,15	1,09	1,01	0,43	1,10
Bazický index	1,00	1,15	1,25	1,26	0,54	0,59
Podíl dotací na celk.příjmech v procentech	41,88 %	42,16 %	42,15 %	42,17 %	21,74 %	20,19 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Graf č. 9 Podíl dotačních příjmů na celkových příjmech v období 2001 – 2006 v %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Fiskální příjmy ve třídě 4. dotace ovlivnily ve zkoumaném období tyto faktory:

- Výstavba objektu domova důchodců podporovaná systémovou dotací z Ministerstva práce a sociálních věcí v objemu 100 mil. Kč v r. 2001 a 80 mil. Kč v r. 2002
- ustavení základních a mateřských škol samostatnými právníckými osobami (příspěvkové organizace) a spolu s tím se odvíjející transfer finančních prostředků na přímé školství (platy a učební pomůcky) v letech 2001 až 2005 rozpočtem města (ovlivňuje obě strany rozpočtu). Objem této položky neinvestičních dotací činil v roce 2001 41,5 mil. Kč, v následujících letech 2002 až 2004 vzrostl až na 95 mil. Kč
- změna způsobu financování přímých výdajů školství od roku 2005 (viz. kapitola „Analýza rozpočtových příjmů“)
- dotace Státního fondu životního prostředí na výstavbu kanalizačního přivaděče Mírovka v roce 2004 v objemu 5,34 mil.

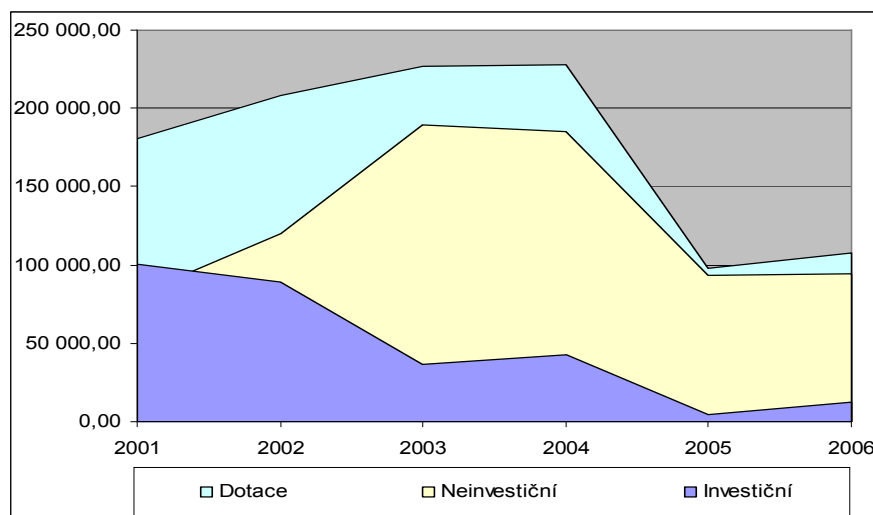
Pro lepší představu je zde uveden ilustrační graf, kde je viditelný podíl dotací investičních a neinvestičních na dotacích celkových.

Tabulka č. 14 Podíl investičních a neinvestičních dotací na celkových dotacích v období 2001 – 2006 v tis. Kč

Dotace	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Celkové dotace	180 963,39	208 612,35	226 573,96	227 983,14	97 819,08	107 328,77
neinvestiční	80 811,90	119 694,70	189 786,00	185 402,30	93 637,08	94 707,82
investiční	100 151,49	88 917,55	36 787,96	42 580,84	4 182,00	12 620,95

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Graf č. 10 Složení dotačních příjmů v období 2001 – 2006 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Od roku 2001 nabývají na významu neinvestiční dotace. Představují složku dotací na výdaje města v přenesené působnosti a přímé výdaje v základním školství (mzdy pedagogických pracovníků a učební pomůcky). Neinvestiční dotace meziročně rostou v závislosti na inflačním růstu nákladů. V roce 2003 a 2004 se neinvestiční dotace na celkových dotacích podílely cca 80 %.

Investiční dotace představují příjmy města inkasované prostřednictvím rozpočtu okresního úřadu (do konce r. 2002) nebo rozpočtu kraje Vysočina (od 1. 1. 2003). Tyto prostředky jsou vždy účelově vázány na vyhlášené programy a investiční akce zařazené do ISPROFINu.

ISPROFIN (Informační systém programového financování) je manažerský systém pro řízení a kontrolu čerpání položek státního rozpočtu spravovaný Ministerstvem financí ČR.

Funkce systému:

- pro každou akci, investiční nebo neinvestiční, plánovat finanční potřeby a zdroje podle podmínek stanovených vyhláškou MF;

- akce je evidována, a v průběhu realizace sledována, podle hodnotových, termínových a technologických kritérií stanovených vyhláškou;
- systém umožňuje průběžné operativní sledování průběhu realizace akce a zpracování dokladové dokumentace;
- zpracovává dokumentaci nutnou k uvolňování finančních prostředků,
- umožňuje export a import dat, jak v samotném systému, tak i mezi cizími vnějšími informačními systémy,
- základní údaje o jednotlivých akcích zpřístupňuje na internetu.

V systému je používána řada formulářů ISPROFIN RA 80 až RA 89, jejich seznam a dva nejpoužívanější RA 80 – Investiční údaje akce a RA 81 – Bilance investičních potřeb a zdrojů financování akce jsou uvedeny v příloze č. 1.

2.2.2 Analýza rozpočtových výdajů

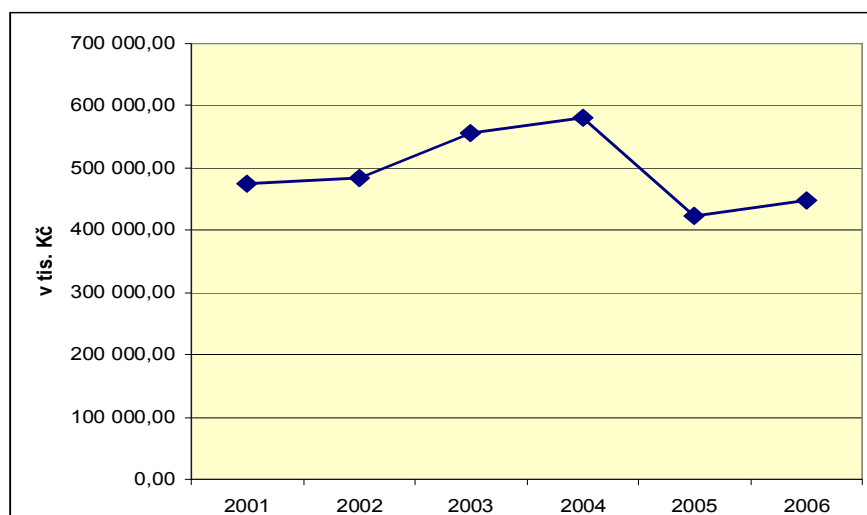
Celkové rozpočtové výdaje města ve zkoumaném období s určitými odchylkami kopírují trend rozpočtových příjmů. Je to logická vazba, neboť orgány municipality většinou velmi neochotně schvalují deficitní rozpočty, protože jejich politická obhajoba je diskutabilní. Od roku 2001 vykazovaly rostoucí trend. Jejich pokles od roku 2004 je dán, stejně jako u příjmů, již zmíněnou změnou systému financování přímých výdajů na školství.

Tabulka č. 15 Celkové výdaje v období 2001 – 2006 v tis. Kč

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Celkové výdaje skutečnost	475 834,52	483 673,52	555 011,84	581 732,77	422 792,06	447 621,44
schválené celk. výdaje	405 010,20	467 215,76	436 977,60	434 319,30	439 497,30	574 265,90
upravené celk. výdaje	492 573,81	502 060,67	556 456,90	606 788,50	442 697,00	536 364,60
plnění ročního rozpočtu	96,60 %	96,34 %	99,74 %	95,87 %	95,50 %	83,45 %
Počet obv. v HB	24 282	24 183	24 320	24 356	24 256	24 556
Celk.výdaje na ob	19,60	20,00	22,82	23,88	17,43	18,23
Řetězový index		1,02	1,15	1,05	0,73	1,06
Bazický index	1,00	1,02	1,17	1,22	0,89	0,94

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Graf č. 11 Vývoj celkových výdajů v období 2001 – 2006 v tis. Kč

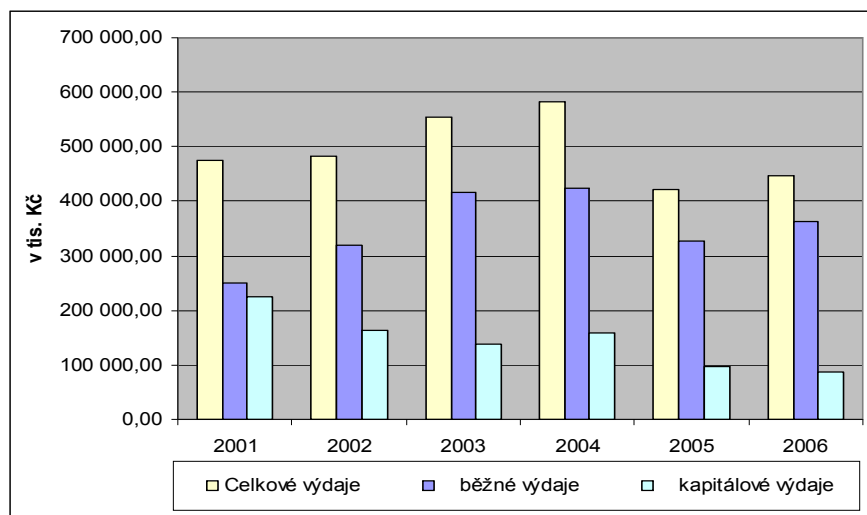
Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Tabulka č. 16 Členění celkových výdajů v období 2001 – 2006 v tis. Kč

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Celkové výdaje skutečnost	475 834,52	483 673,52	555 011,84	581 732,77	422 792,06	447 621,44
běžné výdaje	251 280,85	320 486,03	417 130,46	423 778,10	325 882,04	361 606,03
kapitálové výdaje	224 553,67	163 187,49	137 881,38	157 954,67	96 910,02	86 015,41

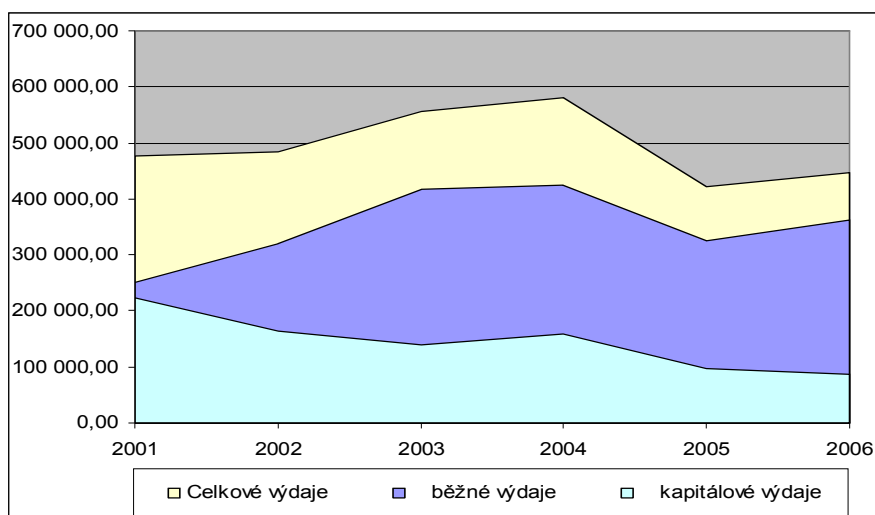
Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Graf č. 12 Podíl jednotlivých výdajů na celkových výdajů v období 2001 – 2006 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Graf č. 13 Vývoj jednotlivých výdajů v období 2001 – 2006 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Růst celkových výdajů v analyzovaném období je výrazně ovlivňován investiční politikou města (kapitálové výdaje), postupným nárůstem samosprávních i státně správních činností zajišťovaných městem a v neposlední řadě růst výdajů opět souvisí se změnou způsobu financování přímých výdajů na základní školství v letech 2001 a 2006.

2.2.2.1 Kapitálové výdaje

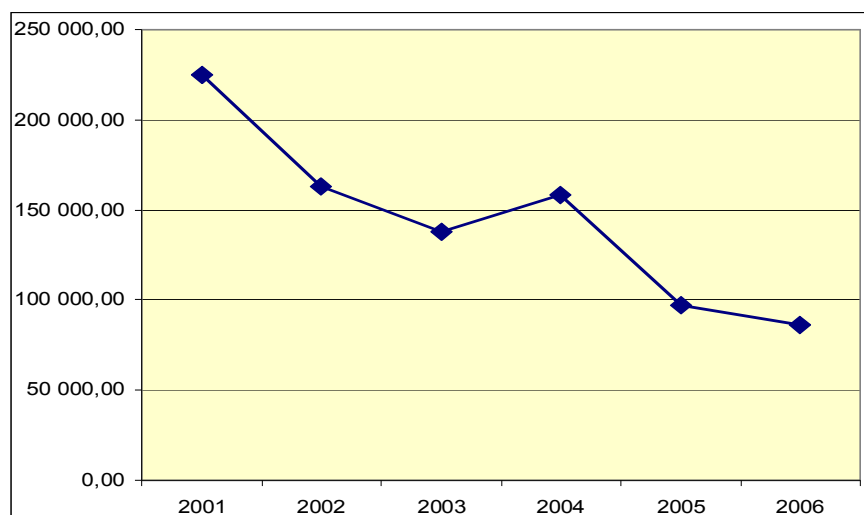
Investice za posledních šest let dosáhly celkové sumy cca 866 mil. Kč. Kapitálovým výdajům ve městě z hlediska objemu investovaných prostředků jednoznačně vévodila nová výstavba Domova důchodců Výšina, v roce 2001 v objemu 100 mil. Kč a v roce 2002 v objemu 82 mil. Kč.

Tabulka č. 17 Kapitálové výdaje v období 2001 – 2006 v tis. Kč

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Kapitálové výdaje	224 553,67	163 187,49	137 881,38	157 954,67	96 910,02	86 015,41
schválené kapitálové výdaje	117 289,00	231 117,00	117 705,00	108 282,80	119 567,00	229 793,20
upravené kapitálové výdaje	231 477,00	170 971,58	139 922,80	170 692,30	98 951,10	163 465,20
Plnění ročního rozpočtu	97,01 %	95,45 %	98,54 %	92,54 %	97,94 %	52,62 %
Kap. výdaje na obv.	9,25	6,75	5,67	6,49	4,00	3,50
Řetězový index	-	0,73	0,84	1,15	0,61	0,89
Bazický index	1,00	0,73	0,61	0,70	0,43	0,38
Podíl kap. výdajů na celk. výdajů v %	47,19 %	33,74 %	24,84 %	27,15 %	22,92 %	19,22 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Graf č. 14 Vývoj kapitálových výdajů v období 2001 – 2006 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Mezi další finančně náročnější akce patřila výstavba průmyslové zóny Baštinov a Městský úřad V Rámech (30 mil. Kč), kam město přesunulo část svého úřadu pro zajištění samosprávných funkcí města. Město pamatovalo i na sportovní zařízení: zimní stadion v Kotlině a letní koupaliště u Cihláře. Na zimním stadionu byla opravena v letech 2001- 2002 jižní tribuna, střecha, ledová plocha a mantinely v objemu 25 mil. Kč a další etapa dostavby zimního stadionu pokračovala v letech 2004 v objemu 46 mil. Kč. V roce 2001 byla rovněž dokončena rekonstrukce bývalé ubytovny v ulici Bělohorská na 48 bytových jednotek. Tato investice byla z části dotována z prostředků Státního fondu bydlení a z části financována hypotečním úvěrem v objemu 25 mil. Kč a splatností 15 let.

Rok 2001 představuje z hlediska celkového objemu fiskálních výdajů na investice významnou anomálii. Rovněž v letech 2002 a 2004 vykazují výdaje v této kategorii významné objemy. Realizace takto vysokých investičních výdajů byla možná jen s podporou investiční dotací z veřejných rozpočtů vyšší úrovně, což lze doložit grafem č. 13 a úvěrovým financováním.

Mezi další dotované investice v roce 2002 patřila výstavba technické infrastruktury v lokalitě na Spálené stráni (dotace 1,5 mil. Kč), dále v lokalitě Žižkov III. (dotace 1,8 mil. Kč), Černý les (dotace 1,36 mil. Kč), pořízení dalšího kamerového bodu k rozšíření městského kamerového systému (dotace 0,6 mil. Kč). Město také investovalo z vlastních zdrojů a to ve výši cca 73 910 tis. Kč průmyslové zóny. Celkově se však limit vlastních

investičních výdajů nevyčerpal o zhruba 7,8 mil. Kč. Toto nečerpání schválených investičních limitů nebylo úsporou, ale pouze přesunem do dalšího rozpočtového období.

V roce 2003 stále pokračoval trend masivních investic do majetku města. Jednalo se hlavně o investice do výstavby a technického zhodnocení komunikací v oblasti ulice Čechova, pokračující výstavba technické infrastruktury pro výstavby rodinných domků v lokalitách Na Spálené stráni, Žižkov III. a Šmolovy.

V roce 2004 stále pokračoval trend masivních investic do majetku města. Podstatný díl kapitálových výdajů tvořily investice do tělovýchovných a sportovních zařízení. Jednalo se především o rekonstrukci severní tribuny zimního stadionu, rekonstrukci školního hřiště ZŠ Štáflova a rekonstrukci koupaliště u Cihláře. Na uvedené účely bylo celkem vynaloženo 60 360 tis. Kč, přičemž rozpočet byl plánován na 61 468 tis. Kč. Součástí kapitálových výdajů účelově zařazených do tělovýchovy byly i půjčka Občanskému sdružení Jiskra na nákup sněhové rolby pro lyžařský areál na Vysoké. Další oblastí, kde v r. 2004 probíhaly masivní kapitálové výdaje, byla oblast místních komunikací např. kanalizačního přivaděče Mírovka a Na Spálené stráni, do kterých bylo investováno 31 723 tis. Kč při plánovaném rozpočtu 33 521 tis. Kč. Celkově nevyčerpaných 13 mil. Kč z plánovaných investičních zdrojů nelze hodnotit jako úsporu finančních prostředků, protože se jednalo pouze o přesun úhrad za plánované investice do období roku 2005. Poměrně vysoký objem kapitálových investic v roce 2004 souvisel i s potřebou doplnit zdroje města o cizí prostředky - dlouhodobý úvěr v objemu 25 mil. Kč a splatností 8 let.

Podrobným rozbořem funkčního členění kapitálových výdajů jsem zjistila, že město každý rok směřuje část kapitálových výdajů v objemu cca 20 – 30 mil. Kč do rekonstrukcí a modernizací místních komunikací, chodníků a rozvoje cyklostezek ve městě.

V následujícím roce 2005 pokračoval trend investic do majetku města. Nejvíce město investovalo do kapitoly územního plánování a rozvoje města. Nejvyšší počet financí spotřeboval zimní stadion, dokončení realizace silnice Pražská, dokončení rekonstrukce silnice Rozkošská, dokončení obytné zóny Spálená stráň a zahájení projektu Autobusový terminál, který je spolufinancován ze Společného regionálního operačního programu priorit

Infrastruktura. Investice za tuto kapitolu celkem představovaly 96 910 tis. Kč.

V roce 2006 vynaložilo město v rámci zkoumaného období nejmenší objem financí na kapitálové výdaje. Příčiny tohoto jevu jsou v zásadě dvě:

- omezené finanční zdroje rozpočtu města a potřeba spolufinancovat dokončení projektu Autobusový terminál. Tento problém se město ve střednědobém výhledu rozhodlo řešit odprodejem části svého bytového fondu,
- volby do parlamentu ČR (5/2006) a volby do zastupitelstva města v 10/2006. Oba volební termíny odvedly pozornost politiků do jiných oblastí a z části blokovaly i širší dohodu nad prioritami v oblasti kapitálových výdajů města.

Nejvíce prostředků bylo v roce 2006 investováno opět prostřednictvím kapitoly územního plánování a rozvoje města a to v částce blízké se cca 57 mil. Kč (schválené výdaje této kapitoly představovaly cca 128,5 mil. Kč). Plnění ročního rozpočtu kapitálových výdajů v tomto roce bylo splněno pouze na 52,62 %. Stalo se tak proto, že v rozpočtu byla zpracována blokační rezerva kapitálových výdajů, která se rovnala předpokládaným čistým příjmům z prodeje městských bytů. Bylo tak učiněno proto, aby zastupitelstvo města v roce, kdy město inkasuje mimořádné neopakovatelné příjmy z prodeje majetku města (bytů), nerozhodovalo překotně o výdajích, protože by stále vidělo fiskální přebytek. Cílem bylo mimořádné jednorázové finanční příjmy z prodeje bytů zadržet na účtech města a ponechat je k rozhodování orgánům, které vzejdou z voleb v 10/2006 pro další rozpočtová období.

2.2.2.2 Běžné výdaje

Velice podstatnou část výdajů rozpočtu tvoří výdaje neinvestiční, do kterých město řadí výdaje spojené s provozem úřadu, plnění úkolů města (běžné opravy majetku ve vlastnictví města, platby za vodu, plyn, teplo a elektřinu, služby pošt, telekomunikace, bank apod.), výplatu sociálních dávek, ale i náklady na roční dluhovou službu, tzn. splátky jistiny a úroků přijatých nevratných finančních zdrojů.

Po převodu kompetencí spojených s reformou veřejné správy od 1. 1. 2003 se osobní náklady, tedy mzdy včetně pojištění, ustálily. V blízké budoucnosti město nepředpokládá změny v personální politice městského úřadu, a proto nelze očekávat jakékoliv výchyly této

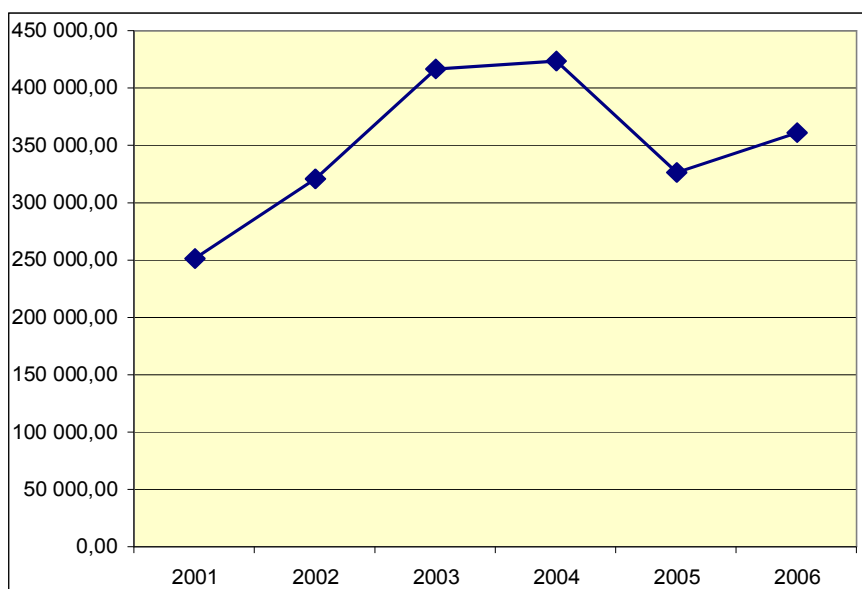
částky.

Tabulka č. 18 *Běžné výdaje v období 2001 – 2006 v tis. Kč*

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Běžné výdaje	251 280,85	320 486,03	417 130,46	423 778,10	325 882,04	361 606,03
schválené běžné výdaje	227 721,20	236 098,76	319 272,60	326 036,50	319 930,30	345 233,60
upravené běžné výdaje	261 096,81	331 089,09	416 534,10	436 096,20	343 745,90	372 571,40
Plnění ročního rozpočtu	96,24%	96,80%	100,14%	97,18%	94,80%	97,06%
Běžné výdaje na obv.	10,35	13,25	17,15	17,40	13,44	14,73
Řetězový index		1,28	1,30	1,02	0,77	1,11
Bazický index	1,00	1,28	1,66	1,69	1,30	1,44
Podíl běžných. výdajů na celk. výdajů v %	52,81%	66,26%	75,16%	72,85%	77,08%	80,78%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Graf č. 15 *Vývoj běžných výdajů v období 2001- 2006 v tis. Kč*

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Roční objem výdajů se ve zkoumaném období pohyboval v rozmezí 251 – 423 mil. Kč. Řetězové indexy ukazují nárůst běžných výdajů do roku 2004, v roce 2005 došlo k mírnému poklesu, v následujícím roce běžné výdaje opět rostly.

V roce 2001 bylo čerpání běžných rozpočtových výdajů nižší než stanovil rozpočet. K tomu přispělo nižší čerpání neinvestičního příspěvku na hlavní činnost Technických služeb (méně o 1,28 mil. Kč) a celkově nižší čerpání běžných výdajů na všech úrovních organizační struktury města.

V roce 2002 nebyly běžné rozpočtové výdaje stanovené rozpočtem čerpány do limitu.

K úsporám došlo pouze v části neinvestičních výdajů spravovaných městským úřadem a organizačními složkami.

V roce 2003 bylo čerpání běžných rozpočtových výdajů nepatrně vyšší než stanovil rozpočet. Osobní náklady (mzdy včetně pojištění) se zvýšily po převodu kompetencí spojených s reformou veřejné správy. V roce 2003 byla na Městský úřad delimitována část pracovníků zrušeného okresního úřadu a o mzdy těchto pracovníků byla zvýšena položka mezd v rozpočtu města, která činila celkem 67,6 mil. Kč. Dále však nelze očekávat výchyly v této sumě, neboť město v blízké budoucnosti nepředpokládá změny v personálním obsazení městského úřadu.

Na ostatní běžné výdaje města bylo ve sledovaném období využito 30 – 35 % neinvestičních výdajů. Jedná se o výdaje spojené jak s provozem úřadu, tak i s plněním úkolů města, tzn. běžné opravy majetku ve vlastnictví města, platby za vodu, plyn, teplo, elektřinu, služby pošt, telekomunikací, bank atd.

Do běžných výdajů je zahrnuta i výplata sociálních dávek občanům Havlíčkovobrodsku. Sociální dávky se mohou rozdělit do dvou základních skupin: dávky určené pro rodiny s nezaopatřenými dětmi a dávky určené pro ostatní rodiny. Do první skupiny patří: přídavek na dítě, sociální přídavek, příspěvek na dopravu, dávky pěstounské péče (příspěvek na úhradu potřeb dítěte, odměna pěstouna, příspěvek při převzetí dítěte, příspěvek na zakoupení motorového vozidla), rodičovský příspěvek a porodné. Do druhé skupiny zahrnujeme: příspěvek na bydlení, životní minimum a pohřebné.

V období 2004 až 2006 nebyly celkové běžné rozpočtové výdaje vyčerpány do limitu dle upraveného rozpočtu města. Rozpočtové limity provozních příspěvků pro městem zřizované příspěvkové organizace byly v tomto roce vyčerpány na 100 %.

Výdaje na příspěvkové organizace města V roce 2006 se běžné výdaje podílí téměř 81 % na celkových výdajích. Z této sumy byla největší část určena na příspěvkové organizace zřízené městem (107,4 mil. Kč).

Technickým službám města bylo přiděleno cca 59,5 mil. Kč. Sociální služby města inkasovaly příspěvek z městského rozpočtu ve výši 29,5 mil. Kč. Hospodaření organizace Sociální služby města za rok 2006 skončilo hospodářským výsledkem ve výši 79 tis. Kč, přičemž celkový rozpočet organizace činil 40 820 000 Kč. Do činnosti organizace spadá domov důchodců, jídelna důchodců, pečovatelská služba a stacionář.

Celkové náklady samotného domova důchodců činily 27 491 tis. Kč, z toho více jak 19 945 tis. Kč činí výplata mezd včetně zdravotního a sociálního pojištění a tvorby fondu kulturních a sociálních potřeb. Dalšími dílčími částkami byly např. 3 695 tis. Kč na nákup potravin a 2 682 tis. Kč na spotřebu energie. Celkové výnosy domova důchodců 10 085 tis. Kč představují z 95,5 % platby od klientů. Zbývající výnosy představují platby zaměstnanců za obědy, příspěvek z FKSP na obědy zaměstnanců a tržby za sobotní obědy, které jsou rozváženy klientům v terénu. Dotace na provoz ze státního rozpočtu byla čerpána v plné výši, dotace na lůžko v roce 2006 činila 64 708,- Kč, přičemž kapacita 120 lůžek byla naplněna na 100 %.

Náklady na činnost jídelny důchodců v roce 2004 činily 5 639 tis. Kč. Mzdové náklady včetně zdravotního a sociálního pojištění byly vyplaceny ve výši 2 878 tis. Kč (40 % celkových nákladů). Náklady na nákup potravin činily 2 480 tis. Kč (32 % celkových nákladů).

Granty a dotace Zastupitelstvo města schvaluje granty a dotace v souladu se zákonem o obcích č. 128/2000 Sb. na podporu neziskové kulturní a sportovní činnosti, zdravotní a sociální péče, ochrany a tvorby životního prostředí a dalších vybraných aktivit. Celková částka pro poskytnutí dotací a grantů nepřevyšší 6 % ze sdílených daňových příjmů příslušného roku.

Grant je finanční částka poskytnutá z rozpočtu města vybranému žadateli na základě městem vypsané soutěže (viz příloha č. 2). Město Havlíčkův Brod může vyhlásit soutěže na získání grantů zejména v těchto oblastech kultury, sportu, volnočasových aktivit a cestovního ruchu dále viz. příloha č. 2. Granty jednotlivých grantových programů navrhuje výbory zastupitelstva města.

Účelová dotace (dále jen dotace) je finanční částka poskytnutá z rozpočtu města žadateli na základě rozhodnutí zastupitelstva města s v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Dotace především slouží na částečné krytí neinvestičních nákladů žadatelů k zajištění opakujících se veřejně prospěšných neziskových aktivit realizovaných pro občany města a na území města, případně pro prezentaci města v zahraničí.

Ze žadatelů o dotace z rozpočtu města jsou v daném roce vyřazeny organizace, které poskytují opakovaně nevýdělečné sociální, kulturní a jiné služby občanům města. Žádosti o dotace projednává finanční výbor města.

2.2.3 Zadluženost a dluhová služba

Pojem „dluhová služba“ je stanoven pro účely zabezpečení kontroly státu nad přijímáním návratných finančních prostředků měst a obcí v rámci jejich zákonem definované samostatné působnosti a pro účely jednoduché kontroly zadluženosti pro územní samosprávné celky. Stát tak nepřímo kontroluje příjem dluhových prostředků. Za porušení závazné 30% podílu ukazatele dluhové služby podle usnesení vlády č. 346 o regulaci zadlužeností obcí může být obec sankcionována vyloučením z dotačních vztahů se státním rozpočtem a na něj navázaných podpůrných fondů.

Výpočet ukazatele dluhové služby provádí i obce sami, žádají-li o dotaci u jednotlivých resortních ministerstev, státních fondů, fondů EU. Dluhová služba je podkladem pro posouzení finančního zdraví žadatele. Výpočet se provádí podle výsledků hospodaření za poslední finančně uzavřený rok. V případě kdy je ukazatel dluhové služby vyšší než 0,3 si může dané ministerstvo dodatečně vyžádat podrobnější údaje o hospodaření obce.

Obsah dluhové služby se definuje takto:

- zaplacené úroky (položka 5141 rozpočtové skladby),
- uhrazené splátky vydaných dluhopisů (položky 8xx2 rozpočtové skladby),
- splátky jistin (položky 8xx4 rozpočtové skladby),
- splátky leasingu (položka 5178 rozpočtové skladby).

Dluhová základna obsahuje skutečně dosažené daňové příjmy v tř. 1 a nedaňové příjmy

v tř. 2 za daný kalendářní rok a dotace souhrnného finančního vztahu - položky 4112 a 4212 rozpočtové skladby (prostředky finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí a k rozpočtům krajů podle přílohy zákona o státním rozpočtu na příslušný kalendářní rok).

Dluhová služba se poměruje ke skutečnému objemu dluhové základny za uplynulý kalendářní rok. Výsledkem poměru bude "ukazatel dluhové služby":

$$\frac{\text{dluhová služba}}{\text{dluhová základna}} \times 100 = \text{ukazatel dluhové služby (\%)}$$

Tabulka č. 19 Výpočet ukazatele dluhové služby 2006 (v tis. Kč)

Číslo řádku	Název položky	Odkaz na rozpočtovou skladbu nebo jiné vymezení ukazatele	Stav k 31.12.2006
1	Daňové příjmy (po konsolidaci)	Třída 1	240 234,36
2	Nedaňové příjmy (po konsolidaci)	Třída 2	96 410,72
3	Běžně přijaté dotace – finanční vztah	Položka 4112 + 4212	107 328,80
4	Dluhová základna	ř. 1 + ř. 2 + ř. 3	443 973,88
5	Úroky	Položka 5141	1 275,11
6	Splátka jistiny	Třída. 8, pol. 8xx2 a 8xx4	26 203,22
7	Splátka leasingu	Položka 5178	1 355,32
8	Výdaje na dluhovou službu	ř. 5 + ř. 6 + ř. 7	28 833,65
9	Ukazatel dluhové služby	ř. 1 / ř. 4	6,84 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

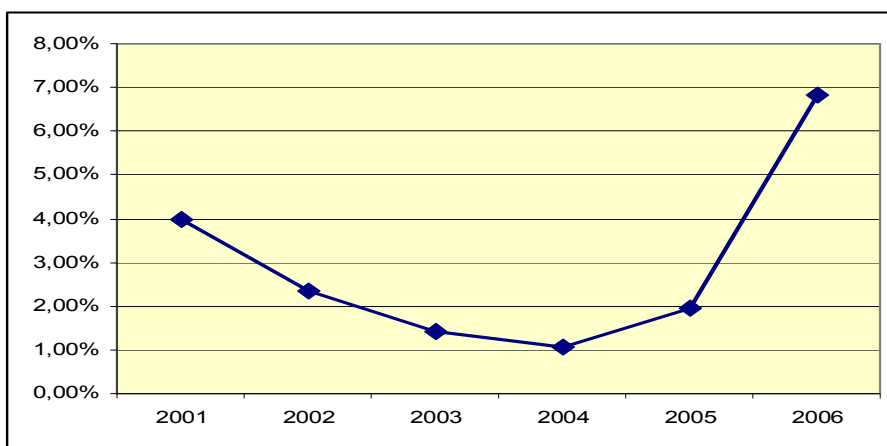
Ukazatel dluhové služby města Havlíčkův Brod za rok 2006 vypočtený dle metodiky ministerstva finanční činí 6,84%.

Tabulka č. 20 Ukazatel dluhové služby za období 2001 – 2006 v %

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ukazatel dluhové služby	0,0400	0,0234	0,0142	0,0108	0,0197	0,0684
v procentech	3,92 %	3,85 %	1,42 %	1,08%	1,97 %	6,84 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Graf č. 16 Ukazatel dluhové služby v %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Tabulka č. 21 Výdaje na dluhovou službu tis. Kč

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Výdaje na dluhovou službu	11 886,21	11 568,73	5 283,25	4 214,25	8 054,61	28 833,65
Řetězový index	1,01	0,97	0,46	0,80	1,91	3,58
Bazický index	0,92	0,89	0,41	0,33	0,68	2,43

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Město využívalo v hodnoceném období pro financování rozpočtových výdajů rovněž cizích zdrojů. Potřeba zapojení cizích zdrojů – úvěrů a půjček - vznikala zejména při snaze samosprávy realizovat v rozpočtovém období zvýšené kapitálové výdaje. Za hodnocené období nebyly cizí zdroje použity pro financování provozních potřeb města. Celková výše jistiny nesplacených úvěrů a půjček za hodnocené období není z hlediska budoucí schopnosti města splácet své závazky riziková.

Rozpočtovou finanční výpomoc ze státního rozpočtu v rámci programu rekonstrukce obytných budov ve výši 9,5 mil. Kč město nakonec v roce 2001 nezinkasovalo z důvodu stavební nepřipravenosti.

Město plánovalo přijmout v roce 2002 dlouhodobý investiční úvěr ve výši 33 mil. Kč, ale tento záměr nebyl nakonec uskutečněn, protože se podařilo získat dotační podporu na zamýšlené investice ze státního rozpočtu.

V roce 2004 město využilo investiční úvěr od České spořitelny o velikosti 25 mil. Kč na spolufinancování investičních akcí města realizovaných podle rozpočtu na rok 2004. Splatnost tohoto úvěru je 8 let a město jej splácí čtvrtletně částkou 807 tis. Kč.

Kromě komerčních úvěrů město využilo i bezúročnou půjčku ze Státního fondu rozvoje bydlení ve výši 7,5 mil. Kč na opravu a modernizaci bytového fondu, která byla splatná v roce 2006.

V rozpočtu na rok 2005 je zahrnut úvěr ve výši cca 33 mil. Kč na spolufinancování projektu Autobusový terminál pro integrovaný systém dopravy v Havlíčkově Brodě, na který město zažádalo o dotaci ze Společného regionálního operačního programu (SROP) Evropské Unie. Obecným cílem SROP je „podpora zaostávajících regionů“, tam jsou zařazeny regiony NUTS II, ve kterých je HDP na obyvatele menší než 75 % průměru členských zemí EU. V ČR se to týká všech regionů NUTS II s výjimkou Prahy. SROP je realizován prostřednictvím pěti priorit a jedenácti opatření. Projekt Autobusového terminálu se uskutečňuje v rámci priority 2 - Regionální rozvoj infrastruktury a opatření 2.1 - Rozvoj dopravy v regionech.

Úvěr na Autobusový terminál čerpalo město v druhém pololetí roku 2005. Splátky dle smlouvy byly nastaveny tak, jak je uvedeno v poznámce pod tabulkou. Úřad pro hospodářskou soutěž však zpochybnil výběrové řízení na dodavatele a uložil za ně městu pokutu. Protože chybné výběrové řízení ohrožovalo celý projekt, bylo v první polovině roku 2006 rozhodnuto o ukončení smlouvy s dodavatelem a současně o ukončení smlouvy o úvěru jednorázovým splacením vyčerpané částky jistiny. K tomu došlo 30. 6. 2006.

Po té bylo zahájeno nové výběrové řízení na dodavatele a byla uzavřena nová dodavatelská smlouva na stejný projekt Autobusový terminál. Protože se však v roce 2006 úspěšně rozběhla privatizace bytových domů a město inkasovalo značnou hotovost, bylo rozhodnuto, že realizace projektu Autobusový terminál nebude financována úvěrem, ale z vlastních zdrojů města.

V tomto roce dostalo město rozhodnutí o přidělení dotované půjčky ze Státního fondu životního prostředí (SFŽP) ve výši 4,25 mil. Kč na realizaci akce Kanalizační přivaděč Mírovka.

K roku 2006 město splácí dva úvěry od komerčních bank a jednu půjčku od Státního fondu životního prostředí (tabulka č. 22).

Prvním je hypoteční úvěr od Komerční banky ve výši 25 mil. Kč, který město uzavřelo v roce 2001 na výstavbu 48 bytových jednotek se splatností 15 let. Tento úvěr je spatný v roce 2017. Město jej splácí v pravidelných měsíčních intervalech ve výši 138 tis. Kč, což ročně činí 1,656 mil. Kč.

Druhým je dlouhodobý investiční úvěr České spořitelny ve výši 25 mil. Kč, který město uzavřelo v roce 2004 z důvodu potřeby doplnění finančních zdrojů města na investice, které byla dokončovány v tomto roce. Tento úvěr je spatný v roce 2012 a město jej splácí v pravidelných čtvrtletních splátkách ve výši 820 tis. Kč, což ročně činí 3,278 mil. Kč.

Posledním závazkovým vztahem z oblasti financování je splácení půjčky státního fondu životního prostředí, kterou město inkasovalo v r. 2005 na podporu výstavby kanalizačního přivaděče a místní kanalizace z místní části Mírovka. Půjčka je splatná v I. pol. roku 2015 a město ji splácí ročními splátkami ve výši 442 tis. Kč.

Tabulka č. 22 Úvěry a půjčky města od roku 2001 s výhledem do budoucna

Úvěry a půjčky v tis. Kč								
Úvěr, půjčka	Rok přijetí	Rok splacení	Roční splátka jistiny úvěru	Nesplacená jistina k 31.12. 2004	Nesplacená jistina k 31.12. 2005	Nesplacená jistina k 31.12. 2006	Nesplacená jistina k 31.12. 2007	Nesplacená jistina k 31.12. 2008
1	2001	2017	1 656	20 032	18 376	17 800	16 720	15 064
2	2004	2012	3 228	25 000	21 772	18 544	15 316	12 088
3			*	0	13 287	0	0	0
4	2005	2013	532	0	4 151	3 709	3 177	2 645
Celk.nespl. jistina				45 032	57 586	40 053	35 213	29 797

Pozn.

1 Hypoteční úvěr Bělohradská - rekonstrukce ubytovny Pleas na 48 bytových jednotek; roční splátka jistiny 1 656 tis. Kč; úroková sazba 3,17% p.a.

2 Úvěr na investice 2004 - doplnění zdrojů města pro financování deficitu rozpočtu na r.2004 (předpokládaná jistina 25 mil. Kč); čtvrtletní splátky 807 tis. Kč, úroková sazba 3M PRIBOR + 0,10% p.a.

3 Úvěr na kofinancování Projektu SROP Autobusový terminál u nádraží ČD - původní předpoklady - splátky 833,3 tis.Kč/měsíc; první splátka 20.1.2008, poslední splátka 20.12.2015; úroková míra 3M PRIBOR + 0,10% p.a.

4 Půjčka (úvěr) ze Státního fondu životního prostředí na kanalizační přivaděč Mírovka/prům.zóna Baštínov (půjčka celkem 4 244,60 tis. Kč, splatnost 8 let, pevná sazba 1,5% p.a), roční splátka 532 tis. Kč, poslední rok splátka 521 tis. Kč

* V r. 2006 zrušení výsledků soutěže na dodavatele stavební části i na poskytovatele úvěru na předfinancování projektu. Úvěrové prostředky vyčerpané v r. 2005 jednorázově splaceny v 6/2006 ze zdrojů města.

** Příjem prostředků z EU SROP po zhodnocení a uvedení do provozu Aut.terminálu - 75% z uznatelných výdajů - jedná se o předpoklad vycházející ze 100% úspěšnosti projektu a plně uznatelnosti deklarovaných výdajů na projekt. Je třeba akceptovat i určitou míru rizika při případné nižší úspěšnosti. Rozhodnutí o použití přidělené výše podpory je zcela v rozhodování samosprávy.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

2.2.4 Saldo rozpočtu, financování rozpočtových potřeb města

Provozní hospodářský výsledek

Tabulka č. 23 Provozní hospodářský výsledek za období 2001 – 2006 v tis. Kč

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Běžné příjmy	315 588,75	384 803,35	474 740,78	490 947,15	411 192,13	424 916,20
Běžné výdaje	251 280,85	320 486,03	417 130,41	423 778,10	325 882,04	361 606,03
Provozní HV	64 307,90	64 317,32	57 610,37	67 169,05	85 310,09	63 310,17
Řetězový index	-	1	0,9	1,17	1,27	0,74
Bazický index	1,51	1,51	1,35	1,58	1,33	0,98

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Zajímavé srovnání nabízí analýza údajů o výši celkových běžných příjmů a běžných výdajů za hodnocené období. Za celé sledované období vykazuje hospodaření města kladný rozdíl mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji, který můžeme považovat za provozní přebytek.

Havlíčkův Brod každoročně dosahuje provozních přebytků v průměrné výši 50 mil. Kč, v roce 2004 tento provozní přebytek dosáhl dokonce cca 67 mil. Kč.

Tento provozní přebytek je vedle příjmů z prodeje majetku města a investičních dotací důležitým zdrojem pro financování vlastní investiční politiky města. Výsledky provozního hospodaření města jsou rovněž dostatečně vysoké v porovnání s výši ročních splátek úvěrů a půjček. Dluhové zatížení města je tedy na nízké úrovni a stávající závazky z úvěrů a půjček neomezují municipalitu v rozpočtové politice a to v krátkodobém ani střednědobém horizontu. Doporučení pro municipalitu je možné formulovat tak, aby výše provozního přebytku neklesala, ale spíše mírně rostla.

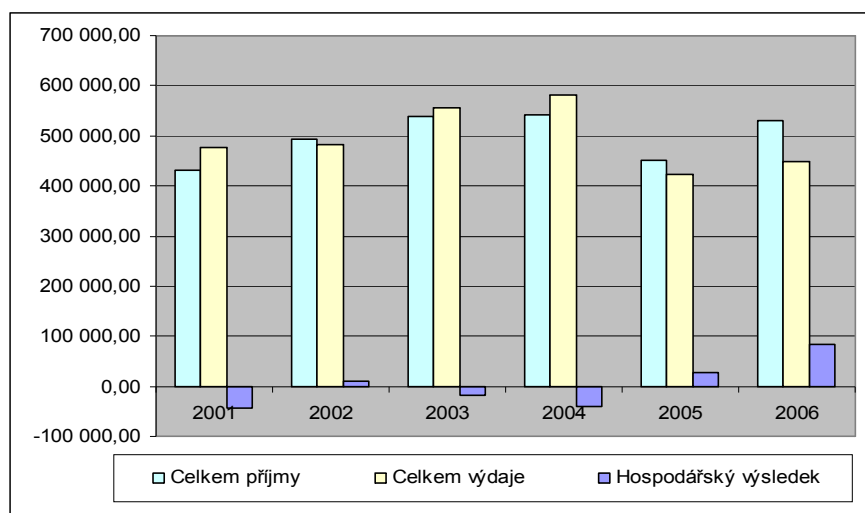
Hospodářský výsledek

Tabulka č. 24 Hospodářský výsledek v období 2001 – 2006 v tis. Kč

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Celkové příjmy	432 125,14	494 770,80	537 550,45	540 619,73	449 873,62	531 667,27
Celkové výdaje	475 834,52	483 673,52	555 011,84	581 732,77	422 792,06	447 621,44
Hospodářský výsledek	-43 709,39	11 097,28	-17 461,39	-41 113,04	27 081,57	84 045,83
Řetězový index		-0,25	-1,57	2,35	-0,66	3,10
Bazický index	1,00	-0,25	0,40	0,94	-0,62	-1,92

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Graf č. 17 Hospodářský výsledek v období 2001 – 2006 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Ve sledovaném období let 2001 - 2006 bylo saldo rozpočtového hospodaření:

- třikrát záporné s celkovou kumulací dosažených deficitů v objemu 102.283,82 tis. Kč.
- třikrát kladné s celkovou kumulací dosažených přebytků v objemu 122.224,68 tis. Kč.

Deficitní roky 2001, 2003 a 2004 jsou důsledkem investiční aktivity města.

2.3 *Rozpočtový výhled města na období 2007 - 2011*

Rozpočtový výhled jsem sestavila jako přehledný a komplexní dokument, který zohledňuje vývoj příjmů a výdajů města Havlíčkův Brod v období 2007 až 2011. Soubor dostupných informací, které jsem použila je vymezen v příloze č. 3. Sestavený rozpočtový výhled mohou orgány města použít při tvorbě ročních rozpočtů, odhadech výše volných finančních prostředků, které může město využít ke krytí investičních záměrů nebo je cíleně zhodnocovat zvolenou finanční strategií. Výhled současně umožňuje predikovat případnou potřebu získání úvěru a následně i ukazuje vývoj dluhové služby. Nezbytnou podmínkou fungování rozpočtového výhledu v reálném čase je jeho průběžná aktualizace a doplnění o nové skutečnosti ovlivňující finanční hospodaření města Havlíčkův Brod. Aktualizaci výhledu navrhuji jedenkrát ročně, v období které následuje po schválení rozpočtu města na aktuální rozpočtový rok a schválení závěrečného účtu města za předcházející rozpočtový rok.

Kriteria zvolená pro sestavení rozpočtového výhledu na období 2007 – 2011:

- analýza rozpočtů města za období 2001 až 2006,
- analýza výsledků finančního hospodaření města za období 2001 až 2006,
- koeficienty stanovené pro jednotlivé druhy příjmů a výdajů (bazické koeficienty),
- koeficienty stanovené pro nahodilé příjmy a výdaje,
- informace o stávající dluhové službě (splátkový kalendář úvěrů, úrokové míry),
- programové prohlášení rady města na období 2006 až 2010 (příloha č. 3).

Tabulka č. 25 Rozpočtový výhled města na období 2007 – 2011 v tis. Kč

ř.	Rok	2 007	2 008	2 009	2 010	2 011
* 1	Daňové příjmy	249 148	255 886	262 215	269 358	276 722
2	DPFO ze závislé činnosti	47 196	48 612	50 071	51 573	53 120
3	DPFO OSVČ	14 999	15 149	15 300	15 453	15 608
4	DP právnických osob	50 633	52 152	53 716	55 328	56 988
5	DP právnických osob za obce	9 433	9 433	9 433	9 433	9 433
6	Daň z nemovitostí a z majetku	11 000	11 110	11 221	11 333	11 446
7	Daň z přidané hodnoty	80 792	83 620	86 547	89 576	92 711
8	Ostatní daně	2 222	2 244	2 267	2 289	2 312
9	Správní poplatky	13 099	13 474	13 260	13 658	14 068
10	Místní poplatky	13 874	14 113	14 357	14 606	14 860
11	Poplatek za VHP	3 150	3 229	3 293	3 359	3 426
12	Ostatní daňové příjmy	2 750	2 750	2 750	2 750	2 750
*13	Nedaňové příjmy celkem	70 620	72 526	74 488	76 506	78 982
14	Příjmy z poskytnutí služeb a výrobků, zboží	33 216	34 210	35 234	36 289	37 375
15	Příjmy z pronájmu	30 994	31 851	32 734	33 642	34 577
16	Příjmy z úroků	500	505	510	515	520
17	Přijaté sankční platby	3 740	3 790	3 840	3 890	3 940
18	Příjmy z prodeje nekapitál.maj. a ost.ned.p	700	700	700	700	1 100
19	Přijaté splátky půjček	1 470	1 470	1 470	1 470	1 470
*20	Daňové a nedaňové příjmy	319 768	328 412	336 703	345 864	355 704
21	Provozní dotace (bez pol. 4112 = ř.22)	2 302	1 910	1 910	1 910	1 910
22	Neinv.přij.dotace ze SR v rámci dot.vztahu	147 395	152 554	157 893	163 419	169 139
*23	BĚŽNÉ PŘÍJMY	469 465	482 876	496 506	511 193	526 753
24	Příjmy z prodeje invest.maj. a ost.invest.p	70 000	11 900	500	500	500
25	Příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů	0	0	0	0	0
26	Přijaté dotace (bez pol. 4212 = ř.27)	0	47 000	0	0	0
27	Inv.přij.dot.ze st.roz.v rámci souhrn.dot.v	0	0	0	0	0
*28	PŘÍJMY CELKEM	539 465	541 776	497 006	511 693	527 253
29	Platy zaměstnanců vč.odvodů	74 445	76 909	79 453	82 083	84 800
30	Nákup DHM	2 008	2 049	2 089	2 131	2 174
31	Nákup materiálu -ostatní	3 739	3 810	3 881	3 954	4 029
32	Úroky a splátky leasingu	3 316	3 060	2 921	2 777	2 638
33	Ostatní finanční výdaje	75	75	75	75	75
34	Nákup energií	32 772	33 352	33 944	34 548	35 164
35	Nákup služeb	26 936	27 479	28 038	28 611	29 201
36	Opravy a udržování	15 433	15 896	16 373	16 865	17 370
37	Ostatní nákupy	936	946	957	968	979
38	Dopravní obslužnost	1 200	1 230	1 261	1 292	1 324
39	Ostatní příspěvky, náhrady a věcné dary	590	590	590	590	590
40	Neinv.transfery podnikatel.sub. a nezisk.or	15 999	16 099	16 200	16 303	16 406
41	Neinv. transfery rozpočtům	121 238	123 951	126 730	129 577	132 494
42	Neinv.transfery obyvatelstvu	117 147	112 609	115 753	119 784	123 955
43	Ostatní neinvestiční transfery	0	0	0	0	0
*44	BĚŽNÉ VÝDAJE	415 834	418 055	428 265	439 558	451 199
45	KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	117 854	720	720	720	720
*46	VÝDAJE CELKEM	533 688	418 775	428 985	440 278	451 919

*47	SALDO v rozpočtové skladbě (bez financování)	5 777	123 001	68 021	71 415	75 334
48	Uhrazené splátky jistin a dluhopisů	5 468	5 468	5 468	5 468	5 468
49	Přijaté půjčky	0	0	0	0	0
50	Změna stavu na bankovních účtech	0	0	0	0	0
*51	FINANCOVÁNÍ	-5 468	-5 468	-5 468	-5 468	-5 468
52	Řízení likvidity	0	0	0	0	0
*53	PŘÍJMY všechny	539 465	541 776	497 006	511 693	527 253
*54	VÝDAJE všechny	539 156	424 243	434 453	445 746	457 387
*55	SALDO úplné	309	117 533	62 553	65 947	69 866
*56	Provozní přebytek	53 631	64 821	68 241	71 635	75 554
*57	Rozdíl provozního přebytku a spl. jistiny	48 163	59 353	62 773	66 167	70 086
*58	Dluhová základna	467 163	480 966	494 596	509 283	524 843
*59	Dluhová služba	8 784	8 528	8 389	8 245	8 106
*60	Dluhová služba / dluhová základna	1,88%	1,77%	1,70%	1,62%	1,54%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě informací a výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Neopakovatelné příjmy rozpočtového výhledu

Neopakovatelné příjmy pro období 2007 – 2011 jsou namodelovány na základě zhodnocení vývoje jednotlivých položek v minulosti a jsou uvažovány tyto nahodilé příjmy.

Tabulka č. 26 *Neopakovatelné příjmy města v letech 2007 – 2011 v tis. Kč*

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Odvod výtěžku z provozování loterií	2 750	2 750	2 750	2 750	2 750
Přijaté sankční platby	3 700	3 750	3 800	3 850	3 900
Ostatní příj.vratky transferů	40	40	40	40	40
Příjmy z prod. krátkodob. a dr. dlouhodob. maj.	500	500	500	500	500
Ostatní nedaňové příjmy j.n.	200	200	200	200	200
Spl.půj.prost.od obec.prosp.spol.a podob.subj.	450	450	450	450	450
Splátka půjčených prostředků od obyvatelstva	1 020	1 020	1 020	1 020	1 020
Příjmy z prodeje pozemků	15 000	11 400	0	0	0
Příjmy z prod.ost.nemov.a jejich částí	55 000	0	0	0	0
Příj.přísp.na pořízení dlouhodob.majetku	0	500	500	500	500

Zdroj: Vlastní zpracování na základě informací a výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Z položek, které jsem zařadila do kategorie neopakovatelných příjmů předpokládám stagnující vývoj příjmů spojených s výtěžkem provozu výherních hracích přístrojů, neboť na úrovni municipalit se obecně hovoří o nutnosti regulovat herní průmysl v obcích. Mírný růst predikuji i položce Sankční platby, u které sice může růst předpis sankčních plateb, ale vlastní výtěžnost může ovlivnit špatná platební morálka přestupců a neochota dobrovolně vyrovnat své závazky vůči městu. Jako velice problematický se jeví nastavení vývoje na položce Prodej majetku.

Pro rok 2007 a 2008 je výhled nastaven podle již schválených majetkových transakcí souvisejících s privatizací městských bytů (2007) a prodejem stavebních pozemků v lokalitě Spálená stráň (2008). Případné prodeje majetku města v následujících obdobích 2009 až 2011 se do výhledu budou promítat při jeho pravidelných aktualizacích, po rozhodnutí zastupitelstva města. Zdroje predikované na základě těchto rozhodnutí budou zvyšovat rozpočtové zdroje (příjmy) v daném období a zpracovaný výhled dává v této položce možnost potencionálního růstu zdrojů a tím i rozhodovacího prostoru pro orgány města.

Neopakovatelné výdaje rozpočtového výhledu

Položky neopakovatelných výdajů pro období 2007 až 2011 jsem do výhledu navrhla podle zjištěného vývoje těchto výdajů v předcházejícím období. Odchylka se týká pouze položky účelové neinv.transfery fyzickým osobám nepodnikajícím, na které by v letech 2007 a 2008 měly proběhnout kompenzace vlastníkům bytových jednotek dle Pravidel prodeje bytů schválených zastupitelstvem.

Tabulka č. 27 Neopakovatelné výdaje v letech 2007 – 2011 v tis. Kč

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Běžné výdaje celkem	20 599	12 340	11 631	11673	11 715
Ost. úroky a ost. fin. výdaje	75	75	75	75	75
Programové vybavení	200	200	200	200	200
Poskytnuté neinv. přísp. a náhrady (část)	20	20	20	20	20
Věcné dary	570	570	570	570	570
Neinv. dot. podnik.subj. - práv.os.	10 084	10 125	10 166	10 208	10 250
Dary obyvatelstvu	200	200	200	200	200
Účelové neinv. transf.nepodnikajícím fyz. os.	9 300	1 000	250	250	250
Ost.neinv.transfery obyv.	150	150	150	150	150

Zdroj: Vlastní zpracování na základě informací a výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Kapitálové výdaje rozpočtového výhledu

Rozpočtový výhled kromě roku 2007 nepočítá s investičními výdaji, neboť z programového prohlášení zastupitelstva nebylo možné odvodit finanční čerpání kapitálových výdajů pro jednotlivé roky nadcházejícího volebního období. Tato položka bude ve výhledovém období dotčena i projekty realizovanými městem a spolufinancovanými

z regionálních operačních programů v plánovacím období 2007 – 2013. O projektech a jejich časové i objemové alokaci nebylo doposud orgány města rozhodnuto. Informaci o možné výši kapitálových výdajů pro jednotlivé roky dávají hodnoty provozního přebytku. Tyto hodnoty mohou orgány použít jako limit kapitálových výdajů za předpokladu dlouhodobé vyrovnanosti rozpočtového výhledu.

Tabulka č. 28 Kapitálové výdaje v letech 2007 – 2011 tis. Kč

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Kapitálové výdaje celkem	117 854	720	720	720	720
Programové vybavení	200	100	100	100	100
Ocenitelná práva	100	70	70	70	70
Budovy, haly a stavby	100 671	0	0	0	0
Stroje, přístroje, zařízení	2 758	0	0	0	0
Výpočetní technika	500	550	550	550	550
Pozemky	9 095	0	0	0	0
Invest. dot. nefinanč. podnik.subj. – práv. osob	2 600	0	0	0	0
Investiční dotace obcím	430	0	0	0	0
Inv. dotace zřízeným přísp. organizacím	430	0	0	0	0

Zdroj: Vlastní zpracování na základě informací a výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Dluhová služba

Dluhová služba poskytuje městu přehled o její výpůjční aktivitě a schopnosti splácet dluh. Celkový dluh města činí téměř 40 mil. Kč, který bude dle aktuálního stavu hrazen do roku 2017. Přehled předpokládaných splátek je uveden v tabulce.

Tabulka č. 29 Dluhová služba města v letech 2007 – 2011 v tis. Kč

Text	Forma závazku	2007	2008	2009	2010	2011
Rekonstrukce ubytovny Pleas	splátka jistiny	1 656	1 656	1 656	1 656	1 656
	úroky	900	700	600	500	400
Úvěr na investice 2004	splátka jistiny	3 280	3 280	3 280	3 280	3 280
	úroky	411	334	258	182	110
Kanalizační přivaděč Mírovka	splátka jistiny	532	532	532	532	532
	úroky	61	43	40	32	24
Celková dluhová služba		6 840	6 545	6 366	6 182	6 002

Zdroj: Vlastní zpracování na základě informací a výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Ukazatel dluhové služby

Rozpočtový výhled počítá s každoročním růstem dluhové základy o 3 %. Dluhová služba dle aktuálního stavu bude naopak každoročně pomalu klesat pravděpodobně o necelá 2 %, protože se ukazatel dluhové služby postupně snižuje. Jeho hodnota se pohybuje pod úrovní 2 %.

Tabulka č. 30 *Ukazatel dluhové služby města v letech 2007 – 2011 v tis. Kč*

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Daňové příjmy	249 148	255 886	262 215	269 358	276 722
Nedaňové příjmy	70 620	72 526	74 488	76 506	78 982
Dotace (pol. 4122, 4212)	147 395	152 554	157 893	163 419	169 139
Dluhová základna	467 163	480 966	494 596	509 283	524 843
Úroky (pol. 5141)	1 372	1 077	898	714	534
Spl. jistin a dluhop.	5 468	5 468	5 468	5 468	5 468
Splátky – leasing	1 944	1 983	2 023	2 063	2 104
Dluhová služba	8 784	8 528	8 389	8 245	8 106
Ukazatel dluhové služby	1 88 %	1,77 %	1,70 %	1,62 %	1,54 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě informací a výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Sestavení rozpočtového výhledu

Běžné příjmy a výdaje rozpočtového výhledu jsou pro jednotlivé roky výhledu nastaveny dle indexů zjištěných analýzou předcházejícího období (bazické indexy).

Saldo rozpočtového výhledu se ve výhledovém období pohybuje v kladných hodnotách v rozmezí 62,6 – 70,5 mil. Kč. Výjimku tvoří rok 2007, kdy se saldo pohybuje na úrovni 5,77 mil. Kč. Údaje tohoto roku jsou do výhledu zapracovány v souladu s návrhem rozpočtu města zveřejněným ve 4. Q. 2006 včetně rozpočtovaného objemu kapitálových výdajů. Následující roky výhledu kalkulují s operacemi kapitálového charakteru jen v podobě rozhodnutých kapitálových příjmů a kapitálových výdajů spojených s umořováním investičních úvěrů.

Tabulka č. 31 *Přehled hospodaření v letech 2007 – 2011 v tis. Kč*

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Daňové příjmy	249 148	255 886	262 215	269 358	276 722
Nedaňové příjmy	70 620	72 526	74 488	76 506	78 982
Provozní dotace	149 697	154 464	159 803	165 329	171 049
Běžné příjmy	469 465	482 876	496 506	511 196	526 753
Kapitálové příjmy	70 000	57 900	500	500	500
Příjmy celkem	539 465	541 776	497 006	511 693	527 253
Běžné výdaje	415 834	418 055	428 265	439 558	415 199
Kapitálové výdaje	117 854	720	720	720	720
Výdaje celkem	533 688	418 775	428 985	440 278	451 919
SALDO v rozpočtové skladbě (bez financování)	5 777	123 001	68 021	71 415	75 334
Financování	-5 468	-5 468	-5 468	-5 468	-5 468
PŘÍJMY všechny	539 465	541 776	497 006	511 693	527 253
VÝDAJE všechny	539 156	424 243	434 453	445 746	457 387
Provozní přebytek	53 631	64 821	68 241	71 635	75 554
Rozdíl provoz.přebytku a spl. jistiny	48 163	59 353	62 773	66 167	70 086
Dluhová základna	467 163	480 966	494 596	509 283	524 843
Dluhová služba	8 784	8 528	8 389	8 245	8 106
Dluhová služba/dluhová základna	1 88 %	1,77 %	1,70 %	1,62 %	1,54 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě informací a výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Provozní přebytek se pohybuje v letech 2007 – 2011 od 53,6 do 75,6 mil. Kč. Po odečtení splátek jistiny je rozdíl v rozmezí 48,2 až 70,1 mil. Kč. Tyto limity výhledu lze označit za finanční prostředky využitelné na financování investic a podílů spolufinancování projektů podporovaných v rámci priorit regionálních operačních programů. Tyto limity může ve výhledovém období ještě zvýšit případné zapojení cizích prostředků (např. úvěry), inkaso investičních dotací a případné příjmy z prodeje majetku města. Uvedené transakce mohou výhledově rozšiřovat prostor pro rozhodování orgánů města o výdajích města, cílech investiční politiky a operačních projektech.

Ukazatel dluhové služby v tomto období klesá pod úroveň 2 %, neboť rozpočtový výhled zachycuje splácení tří úběrů a v průběhu let 2007 – 2011 nekalkuluje se získáním nového úvěru.

V oblasti daňových příjmů jsem příjmy města predikovala podle dostupného střednědobého výhledu státního rozpočtu. Pokles celkových příjmů ve výhledovém období

2009 a 2011 je ovlivněn položkou příjmů z prodeje majetku města (viz. stať Neopakovatelné příjmy města), které se do výhledu promítnou postupně, tj. aktualizací na základě rozhodování zastupitelstva města v daném období.

Informaci o možné výši kapitálových výdajů pro výhledové období 2008 - 2011 dávají hodnoty provozního přebytku predikované ve výhledu pro uvedené období. Tyto hodnoty mohou orgány použít jako limit kapitálových výdajů za předpokladu dlouhodobé vyrovnanosti rozpočtového výhledu. K dalším možnostem zvýšení limitu výdajů na investice nebo limitu běžných výdajů ve výhledovém období patří zejména hledání úspor na straně běžných výdajů města, prodej majetku města, akcií a majetkových podílů (podíl ve společnostech VaK a.s., HC Rebel a.s.), získání dalších mimořádných investičních dotací a grantů ze státního rozpočtu, státních fondů, fondů Evropské unie a regionálních operačních programů

Volné finanční prostředky

Zde jsem uvedla hodnoty finančních prostředků, které městu zůstanou na financování investičních akcí po splnění závazků, aniž by byly ve výhledu započteny investiční výdaje. V tabulce je vyjádřen odhad finančních toků v budoucnosti, který vychází, stejně jako celý rozpočtový výhled, ze stávající legislativy a místních podmínek.

Tabulka č. 32 Volné finanční prostředky na investice v letech 2007 – 2011 v tis. Kč

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Běžné příjmy	469 465	482 876	496 506	511 196	526 753
Běžné výdaje	415 834	418 055	428 265	439 558	415 199
PROVOZNÍ PŘEBYTEK	53 631	64 821	68 241	71 635	75 554
Kapitálové příjmy	70 000	11 900	500	500	500
Kapitálové výdaje	117 854	720	720	720	720
Příjmy všechny	539 465	494 776	497 006	511 693	527 253
Výdaje všechny	539 156	424 243	434 453	445 746	457 387
SALDO v rozpočtové skladbě (bez financování)	5 777	76 001	68 021	71 415	75 334
Financování	-5 468	-5 468	-5 468	-5 468	-5 468
Uhrazené splátky jistiny	5 468	5 468	5 468	5 468	5 468
VOLNÉ FINANČNÍ PROSTŘEDKY	309	70 533	62 553	65 947	69 866

Zdroj: Vlastní zpracování na základě informací a výkazů účetních závěrek poskytnutých ekonomickým odborem města Havlíčkův Brod

Město může v následujícím období investovat min. 62,6 mil. Kč v roce 2009 a maximálně 70,5 mil. Kč v roce 2008 aniž by uvažovalo o cizích finančních zdrojích. Výjimkou je rok 2007, kdy výhled kalkuluje již s kapitálovými výdaji.

2.4 *Shrnutí a dílčí závěry*

V analyzovaném období 2001 až 2006 vykázalo město Havlíčkův Brod záporné výsledky finančního hospodaření v letech 2001, 2003 a 2004 a kladné v letech 2002, 2005 a 2006. Z dlouhodobého hlediska tedy město vykazuje přebytek finančního hospodaření ve výši 19,9 mil. Kč.

V provozní části finančního hospodaření dosahovalo město v hodnoceném období vždy přebytek. To lze interpretovat jako výsledek efektivního a účelného řízení obecních financí v rámci běžného rozpočtu s cílem akumulovat a využívat zdroje provozního přebytku v kapitálové části rozpočtu. Výše finančních přebytků z provozního hospodaření dostačovala jak ke krytí roční dluhové služby, tak z větší části i k financování plánovaných investic města.

Skutečné příjmy města od roku 2001 až do roku 2004 rostly, v roce 2005 následoval jejich pokles, který byl dán změnou metodiky toků financí v oblasti školství. Příjmy v analyzovaném období nebyly zkresleny změnami právních forem tj. zřizováním příspěvkových organizací (mateřské školy) případně fúzí Městské bytové správy, spol. s r. o. do společnosti Teplo HB spol. s r.o., neboť příjmy a výdaje týkající se hospodaření městským majetkem vždy procházely účty města.

Největší podíl na příjmech města v analyzovaném období měly daňové příjmy a dotace. Jejich podíl byl téměř 80 %. Daňové příjmy vykazovaly každý rok pomalý vzrůst, v roce 2003 se změnou statutu obce na obec s rozšířenou působností bylo městu rozšířeno správní územní, čímž opět vzrostly daňové příjmy. Příjmy z dotací rostly konstantně do roku 2004 a od roku 2005 vykazují pokles, což bylo způsobeno změnou způsobu financování přímých výdajů školství.

V období 2001 – 2005 měly nejmenší podíl na příjmech kapitálové příjmy. Jejich podíl na celkových příjmech města se stejně jako u nedaňových příjmů stále snižuje. Avšak v roce 2006 přispěly kapitálové příjmy do rozpočtu města téměř stejnou částkou jako příjmy nedaňové, což souvisí s prodejem jedné třetiny městského bytového fondu stávajícím nájemníkům.

Skutečné výdaje ve sledovaném období s určitými odchylkami kopírují trend rozpočtových příjmů. Jedná se o logický vývoj, neboť orgány municipality velmi neochotně schvalují deficitní rozpočet. Od roku 2001 vykazovaly rostoucí trend, pokles v roce 2004 je dán, stejně jako u příjmů, zmíněnou změnou systému financování v kapitole školství. Po celé zkoumané období byly běžné výdaje každý rok vyšší než výdaje kapitálové.

V rámci běžných výdajů plyne nejvíce financí do úhrad transferů a to především v podobě provozních příspěvků zřizovaným příspěvkovým organizací. Struktura běžných výdajů se v průběhu období zůstala neměnná, nicméně v roce 2005 lze vysledovat výraznější pokles vzhledem k předchozímu roku. Pokles lze zaznamenat především u výplat transferů, nákupu materiálu a DHM.

Kapitálové výdaje dosahovaly za sledované období cca 866 mil. Kč, jejich podíl na celkových výdajích v průběhu období klesal. V roce 2006 vynaložilo město nejmenší objem a to z důvodu uskutečnění voleb do Parlamentu ČR a do zastupitelstva města, neboť oba volební termíny odvedly pozornost politiků do jiných oblastí a z části blokovaly i širší dohodu na prioritami v oblasti kapitálových výdajů města. Další příčinou byly omezené finanční zdroje rozpočtu města a potřeba spolufinancovat dokončení projektu Autobusový terminál.

V současné době splácí Havlíčkův Brod tři úvěry – hypoteční úvěr od Komerční banky, úvěr od České spořitelny a úvěr od SFŽP. Zároveň má město pět účelových fondů.

Na rok 2007 byl schválen deficitní rozpočet, což je odrazem kulminující realizace projektu SROP Autobusový terminál pro integrovaný systém dopravy v Havlíčkově Brodě. Největší podíl na schválených příjmech mají daňové příjmy, které představují asi 59 % příjmů a největší podíl na schválených výdajích mají svými asi 66 % běžné výdaje.

Hodnota ukazatele dluhové služby, vypočítaná podle metodiky ministerstva financí, dosahuje nejvyšší hodnoty v roce 2006 (6,84 %), ale zdaleka se nepřibližuje hranici 30% stanovené jako maximální limit ukazatele pro zhodnocení zadluženosti obce

Provozní přebytek finančního hospodaření města po úhradě splátek úvěrů a půjček pohybuje v průměru na úrovni 60 mil. Kč. Patrnější výkyv lze pozorovat v roce 2005 (85,3

mil Kč). Kladné hodnoty značí, že městu zůstávají finanční zdroje na investiční výdaje a financování projektů.

Krátkodobé hodnocení hospodaření města je provedeno na základě analýz příjmů, výdajů, výsledků hospodaření, krátkodobého výhledu a ukazatelů dluhové služby daného roku, roku předešlého a roku následujícího po daném roce. Na základě těchto analýz lze konstatovat, že město je schopno splácet své aktuální závazky.

Pozitivně musím hodnotit i hospodaření města v minulosti, zejména hospodaření v provozní části rozpočtu a aktuální výši a strukturu zadluženosti města. Analýza rozpočtového hospodaření města za období 2001 až 2006 včetně hodnocení trendů, stanovení řetězových a bazických indexů pro jednotlivé druhy příjmů a výdajů byla zdrojem pro nastavení hodnot rozpočtového výhledu pro období 2007 až 2011. Rozpočtový výhled a jeho pravidelnou aktualizaci považuji za důležitý nástroj pro střednědobé a dlouhodobé řízení municipálních financí.

Dílčím cílem práce bylo provedení analýzy rozpočtového hospodaření města Havlíčkův Brod. Tento cíl práce splnila, přičemž pro hodnocení vývoje finančního hospodaření municipality v období 2001 až 2006 byla použita metoda řetězových a bazických indexů. Hodnocené období ukázalo, že pro efektivní finanční hospodaření kapitálové části rozpočtu a řízení úvěrové angažovanosti města není roční rozpočet dostatečným nástrojem. Důvodem je jeho omezení dané rozpočtovým rokem. Nástrojem, který může orgánům města usnadnit rozhodování o dlouhodobých projektech a kapitálových investicích je rozpočtový výhled. Pokud je zpracován s dostatečnou podrobností a úplností, může rozpočtový výhled usnadnit i samotné projednávání ročních rozpočtů a směřovat finanční hospodaření k definovaným cílům. Při účasti města v projektech spolufinancovaných ze společného regionálního operačního programu nebo v nadcházejícím plánovacím období rozpočtu Evropské unie 2007 až 2013 z prostředků regionálních operačních programů, je rozpočtový výhled a jeho pravidelná aktualizace podstatnou podmínkou pro zdárné dokončení projektů a dosažení očekávaných věcných i finančních benefitů.

Závěr

V porovnání s ostatními oblastmi ČR se situace v havlíčkobrodském regionu jeví jako vcelku dobrá a stabilizovaná, a to jak v rámci současného, tak i budoucího vývoje. Nepříznivý trend vývoje ekonomiky v druhé polovině 90. let se projevil i zde, a to restrukturalizačními změnami v řadě místních podniků, které se pak promítly do zvyšování míry nezaměstnanosti. Transformace podniků a korporací na podmínky otevřené ekonomiky, včetně změny struktury zaměstnanosti směrem z prvovýroby do služeb, v předchozí dekádě proběhla bez výraznějších sociálních otřesů. Vliv na tom bezesporu také měla poměrně pestrá odvětvová skladba průmyslu a výrazně nižší mzdová hladina, která tak příliš nezvyšuje podnikům jejich celkové náklady a působí tím na jejich vyšší konkurenceschopnost. K větším hospodářským potížím nedošlo také díky stabilizaci společnosti Pleas, a.s. a investici firmy Futaba Czech, s.r.o. Kromě toho v Havlíčkově Brodě existuje poměrně velký počet menších průmyslových podniků i podnikatelských subjektů, které dohromady zaměstnávají podstatný počet obyvatel. I přes různé procesy restrukturalizace v řadě průmyslových podniků, které byly provázeny propouštěním zaměstnanců, se míra nezaměstnanosti v okrese Havlíčkův Brod pohybovala od roku 2001 do roku 2006 vždy pod celostátní i pod krajskou úrovní.

Výše průměrné mzdy v okrese Havlíčkův Brod v letech 2001 – 2006 sice stále roste, ale daleko pomaleji než v kraji a v celé ČR.

Hospodářský vývoj města Havlíčkův Brod za hodnocené období let 2001 až 2006 je charakterizován snahou o maximální realizaci kapitálových výdajů při zachování průměrného tempa běžných výdajů a přiměřené hranice zadlužení města. Snaha o maximální realizaci nových investic, rekonstrukcí a modernizací je dána samotnou startovací pozicí města na počátku devadesátých let. Městu chyběla řada veřejných statků, které by mohly krýt reálné potřeby občanů či podnikatelského sektoru v obnovované společnosti (např. domov důchodců, bytové domy pro nájemní bydlení, území pro výstavbu průmyslových objektů). Další veřejné statky byly v zanedbaném stavu, který neodpovídal potřebám obyvatel města (např. zimní stadion, veřejné letní koupaliště Cihlář, místní komunikace). V mnohých

oblastech se podařilo nedostatky ve vybavenosti města odstranit nebo alespoň situaci zlepšit.

Vzhledem k celkovému objemu finančních prostředků přijatých ze státního rozpočtu je nutné dodržovat všechny zásady stanovené dotačními programy a obecně platné legislativní předpisy, což je úkol pro vnitřní kontrolní systém města.

Výši daňových příjmů město zásadně neovlivňuje. Hlavní vliv na vývoj daňových příjmů územních rozpočtů má výkonnost ekonomiky, parametrizace daňové soustavy, spotřeba domácností a podniků. Nepřímou podporou a snahou o přilákání nových zaměstnavatelů může město ovlivnit jen část inkasa podílu na dani ze závislé činnosti, tzv. motivační složku daňového výnosu.

Investiční výdaje města směřované do pořízení nového dlouhodobého majetku se v posledních třech letech pohybují na úrovni 150 mil. Kč. Oproti tomu kapitálové příjmy z realizace majetku města představují necelou pětinu této hodnoty. Stálá aktiva města tak vykazují roční přírůstek vyšší než 100 mil. Kč. Tato aktiva současně vyžadují oddělování stále většího limitu běžných výdajů na správu a udržování tohoto majetku. Rozšiřující potřeba pokrývání běžných výdajů podvazuje aktivity města do budoucnosti. Kapitálové příjmy, jako zdroj pro realizaci investic, se z větší části generují z prodeje pozemků a od roku 2006 z prodeje nájemních bytů. Tento zdroj je třeba chápat jako jednorázový a neopakovatelný příjem, který by měl být alespoň částečně akumulován pro rozhodování a použití v následujících obdobích k financování projektů, které budou vykazovat dlouhodobou poptávku občanů a podniků ve městě a budou ekonomicky udržitelné.

Doporučení

Budoucí finanční situace města bude závislá především na jeho investiční aktivitě a schopnosti krýt tyto své investiční potřeby. S tím souvisí i dosavadní tendence města zapojovat průběžně své volné finanční prostředky do hospodaření. Město cíleně nevytváří fond rezerv a rozvoje, ve kterém by akumulovalo zdroje z ročních přebytků pro podporu rozsáhlejších projektů v oblasti investic. Doporučení tedy směřují ke zřízení fondu rezerv a rozvoje, které by zprůhlednilo vztahy v oblasti financování kapitálové části rozpočtu a zvýšilo transparentnost rozhodování orgánů o prioritách.

Dalším doporučením je nadále je udržet trend v rozpočtování a tvorbě rozpočtových výhledů, které budou vytvářet přebytky v provozní části finančního hospodaření města. Provozní přebytek tak bude pojistkou města na případné výkyvy výkonnosti ekonomiky a z toho se generující změny výše inkasa sdílených daní, případně umožní orgánům města zvýšit účelově úvěrovou angažovanost města a tím ovlivňovat mikroekonomiku města. Vyšší aktivitu lze městu doporučit v oblasti získávání doplňkových zdrojů pro financování rozpočtových potřeb v rozpočtech resortů, krajů nebo ve strukturálních fondech Evropské unie. Při zapojování cizích návratných zdrojů - úvěry, půjčky, je důležité myslet na to, že každý úvěr je třeba splácet a udržet dluhovou službu v přijatelných parametrech.

Riziko přináší projekt Autobusový terminál, který by měl být realizován do roku 2008 s celkovými náklady převyšujícími 90 mil. Kč. Finanční spoluúčast Společného regionálního programu dle schválených podmínek projektu činí 47 mil. Kč a v příjmech by se měla ve výhledovém období promítnout po dokončení projektu v r. 2008. Vzhledem k finanční náročnosti projektu Autobusový terminál je třeba doporučit do roku 2008 konzervativní přístup k zahajování dalších finančně náročných investičních projektů, tak i k čerpání nových úvěrových zdrojů.

Na místě je také zmínit se, že nové investice jsou podporovány částečně i na úkor obnovy stávajícího majetku města (místní komunikace, náměstí a veřejná prostranství, vodní díla v krajině, parky apod.). Dochází zde ke kumulaci potřeb finančních prostředků na opravy, udržování, technické a technologické zhodnocování veřejných statků v majetku města. Toto časové zanedbání by mělo město řešit v nejbližší budoucnosti.

Závěrem lze konstatovat, že finanční hospodaření města Havlíčkův Brod je vyvážené a ze střednědobého pohledu ho lze označit za přebytkové. Pokud nedojde k významnému odchýlení od stávajících zásad finanční politiky města, jsou dány dobré předpoklady pro rozvoj města ve výhledovém období. Dostatek zdrojů a jejich likvidita umožní městu rozvíjet v plánovacím období EU 2007 – 2013 projekty spolufinancované z regionálních operačních programů. Toto tvrzení podporuje i ratingové hodnocení města, zpracované nezávislou agenturou CRA Rating Agency, a. s., se sídlem v Praze, která hodnotí schopnost města plnit

své závazky v krátkodobém horizontu známkou czP-1 a v dlouhodobém horizontu známkou Baa+ / czAa. Úroveň czP-1 označuje subjekty velmi dobré v plnění závazků v okamžiku jejich dospělosti. Stupeň Baa+ / czAa odpovídá v ratingovém hodnocení subjektům se stabilní současností a dobrou schopností splácet své závazky s nízkou mírou budoucí nejistoty. Celá ratingová stupnice je „jak z krátkodobého tak z dlouhodobého horizontu, uvedena v příloze č. 4, přičemž hodnocení podle této stupnice bylo městu přiděleno pro rok 2005.

Seznam literatury

1. Dvořáček, J. – Kafka, T. *Interní audit v praxi*. Brno: Computer Press, 2005. ISBN 80-251-0836-8.
2. Grundald, R. *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2001. ISBN 80-7079-587-5.
3. Hrabalová, S. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. Brno: Masarykova Univerzita, 2004. ISBN 80-210-3356-8.
4. Kinšt, J. - Paroubek, J. *Rozpočtová skladba v roce 2007 a praktické příklady*. Olomouc: ANAG, 2006. ISBN 80-7263-356-2.
5. Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. ISBN 80-86473-80-5.
6. Kraftová, I. *Finanční analýza municipální firmy*. Praha: Ch. Beck, 2002. ISBN 80-214-1120-1.
7. Krbová, J. *Finance územních rozpočtů – distanční pomůcka*. Jindřichův Hradec: Fakulta managementu VŠE, 2002.
8. Koudela, Z. *Průvodce územní samosprávou po 1. 1. 2003*. Praha, Linde Praha, a. s. 2003. ISBN 80-7201-403-X.
9. Kovaníková, D. - Kovanic, P. *Podklady skryté v účetnictví, Díl II, Finanční analýza účetních výkazů*. Praha: Polygon, nakladatelství agentury BOVA, 1995. ISBN 80-901778-4-0.
10. Lacina, K. - a kolektiv. *Vybrané kapitoly ze soudobého řízení měst a obcí*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 1999. ISBN 80-7194-192-1.
11. Marková, H. *Finance obcí, měst, a krajů*. Praha: Nakladatelství ORAC, 2000. ISBN 80-86199-23-1.
12. Mates, P. - Wokoun, R. - a kolektiv. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. Praha: nakladatelství Prospektrum, 2001. ISBN 80-85490-41-2.
13. MELION, M. *Finance obcí*. Hradec Králové: Ekonomická a informační agentura, 1994. ISBN 80-85490-41-2.
14. MELION, M. *Finance územních samospráv*. Hradec Králové: Ekonomická a informační agentura, 2000. ISBN 80-85490-79-X.
15. Peková, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.

16. Peková, J. *Hospodaření obcí a rozpočet*. Praha: Codex Bohemia s.r.o., 1997. ISBN 80-85963-34-5.
17. Peková, J. *Místní rozpočty*. Praha: VŠE, 1997. ISBN 80-7079-704-5.,
18. Peková J. *Veřejné finance úvod do problematiky*. Praha: ASPI Publishing, s.r.o., 2002. ISBN 80-80395-19-7.
19. Peková, J. - Pilný J. - Jetmar, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-86395-21-9.
20. Pilný, J.: *Veřejné finance (vybrané kapitoly)*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 1996. ISBN 80-7194-061-5.
21. Pomahač, R. - Vidláková, O. *Veřejná správa*. Praha: CH Beck, 2002. ISBN 80-7179-748-0.
22. Prokúpková, D., - Seidlová, J., - Kotrba, R. *Přezkoumání hospodaření obcí*. Hradec Králové: EIA, 1999. 183 s. ISBN 80-85490-77-3.
23. Provazníková, R. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2007. ISBN 978-82-247-2097-5.
24. Rektořík, J. - Šelešovský, J. *Jak řídit kraj, město a obec: Rukověť územní samosprávy. II díl Finance, rozpočty, účetnictví, veřejná kontrola*. Brno: Masarykova Univerzita, 2002. ISBN 80-210-2955-5.
25. Rektořík, J. - Šelešovský, J. - a kolektiv. *Příručka pro zastupitele měst a obcí*. Brno: Masarykova Univerzita, 1999. ISBN 80-210-2254-X.
26. Valach, J. *Finanční řízení a rozhodování podniku*. Praha: Nad zlato, 1993. ISBN 80-85626-12-8.
27. Vybíhal, V. *Veřejné finance*. Nové město nad Cidlinou: Agrodat, 1995. ISBN 80-85490-45-5.
28. Vyhláška Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., *o rozpočtové skladbě*, ve znění pozdějších předpisů.
29. Vyhláška č. 505/2002 Sb., *kteřou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. , o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu*, ve znění pozdějších předpisů.
30. Vyhláška č. 426/2006 Sb., *o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů*.
31. Zákon č. 1/1993 Sb., *Ústava České republiky* .
32. Zákon č. 565/1990 Sb., *o místních poplatcích*, ve znění pozdějších předpisů.

33. Zákon č. 563/1991 Sb., *o účetnictví*, ve znění pozdějších předpisů.
34. Zákon č. 338/1992 Sb., *o dani z nemovitosti*, ve znění pozdějších předpisů.
35. Zákon č. 128/2000 Sb., *o obcích (obecní zřízení)*, ve znění pozdějších předpisů.
36. Zákon č. 129/2000 Sb., *o krajích (krajské zřízení)*, ve znění pozdějších předpisů.
37. Zákon č. 131/2000 Sb. *o hlavním městě Praze*, ve znění pozdějších předpisů.
38. Zákon č. 218/2000 Sb., *o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)*, ve znění pozdějších předpisů.
39. Zákon č. 243/2000 Sb., *o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)*, ve znění pozdějších předpisů.
40. Zákon č. 250/2000 Sb., *o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů*.
41. Zákon č. 320/2001 Sb., *o finanční kontrole ve veřejné správě*, ve znění pozdějších předpisů.
42. Zákon č. 420/2004 Sb., *o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí*, ve znění pozdějších předpisů.
43. Zákon č. 634/2004 Sb., *o správních poplatcích*, ve znění pozdějších předpisů.
44. Zákon č. 137/2006 Sb. *o veřejných zakázkách*, ve znění pozdějších předpisů.
45. Zákon č. 622/2006 Sb., *o státní rozpočtu České republiky na rok 2007*.

Internetové stránky

46. ČSÚ Český statistický úřad - Jihlava (2007, 19. února) Počet obyvatel v kraji Vysočina a jeho okresech v roce 2006. staženo 15. 3. 2007, z http://www.czso.cz/xj/redakce.nsf/i/pocet_obyvatel_v_okresech_vysociny.
47. Komora auditorů České republiky (1998, 1. března) Auditorská směrnice č. 52 – Audit územních samosprávných celků. Staženo dne 13. 7. 2007, z http://www.kacr.cz/Data/Files/rtf/as_52_do_tisku.doc.
48. Ministerstvo financí ČR (2004, 25. dubna) Regulace zadluženosti obcí a krajů - ukazatel dluhové služby. Staženo 1. 7. 2007 z [http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/hs.xml/hosp_kraju_obci_12197.html?year=PRESET](http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/hs.xml/hosp_kraju_obci_12197.html?year=PRESENT).
49. Ministerstvo práce a sociálních věcí (2007, 2. ledna) Nezaměstnanost v obcích a mikroregionech okresu Havlíčkův Brod. Staženo 21. 3. 2007 z <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/qrt>.

50. Městský úřad Havlíčkův Brod (2004, 10. září) Historie a současnost. Staženo dne 21. 3. 2007 z <http://www.muhb.cz/hiasouc.asp>.
51. Městský úřad Havlíčkův Brod (2005, 5. května) Organizace a společnosti. Staženo dne 21. 3. 2007 z http://www.muhb.cz/vismo/o_index.asp?u=3782&id_org=3782&d=11&p1=20721.
52. Městský úřad Havlíčkův Brod (2004, 10. května) oficiální informační server města. Staženo 10. 3. 2007, z <http://www.muhb.cz/soubory/3782/sch%E9ma%20struktury%20%FA%F8adu.pdf>.
53. Městský úřad Havlíčkův Brod (2007, 1. února) Programové prohlášení Rady města Havlíčkův Brod na volební období 2006 až 2010. Staženo 1. 7. 2007 z http://www.muhb.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=3782&id_org=3782&id=517744&query=Programov%E9+prohl%E1%9Aen%ED.
54. Městský úřad Havlíčkův Brod (2004, 7. září) Základní údaje o Havlíčkově Brodě. Havlíčkův Brod. Staženo dne 21. 3. 2007 z http://www.muhb.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=3782&id_org=3782&id=220182&p1=27462.
55. Městský úřad Havlíčkův Brod (2007, 28. února) Zásady pro poskytování finančních příspěvků po novele 2007. Staženo dne 21. 3. 2007 z http://www.muhb.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=3782&id_org=3782&id=529178&p1=15563.
56. Supermany.cz (1999. 5. dubna) mapový server. Staženo 10. 2. 2007, z <http://supermapy.centrum.cz/index.php>.

Dokumenty z Městského úřadu Havlíčkův Brod

57. schválený rozpočet města Havlíčkův Brod 2001.
58. schválený rozpočet města Havlíčkův Brod 2002.
59. schválený rozpočet města Havlíčkův Brod 2003.
60. schválený rozpočet města Havlíčkův Brod 2004.
61. schválený rozpočet města Havlíčkův Brod 2005.
62. schválený rozpočet města Havlíčkův Brod 2006.
63. Závěrečný účet města Havlíčkův Brod 2001.
64. Závěrečný účet města Havlíčkův Brod 2002.
65. Závěrečný účet města Havlíčkův Brod 2003.
66. Závěrečný účet města Havlíčkův Brod 2004.

67. Závěrečný účet města Havlíčkův Brod 2005.
68. Závěrečný účet města Havlíčkův Brod 2006.
69. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí (Fin 2 – 12 M) – 2001.
70. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí (Fin 2 – 12 M) – 2002.
71. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí (Fin 2 – 12 M) – 2003.
72. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí (Fin 2 – 12 M) – 2004.
73. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí (Fin 2 – 12 M) – 2005.
74. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí (Fin 2 – 12 M) – 2006.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 <i>Vývoj nezaměstnanosti v období 2001 - 2005</i>	33
Tabulka č. 2 <i>Průměrná mzda fyzických osob v letech 2001 - 2005</i>	34
Tabulka č. 3 <i>Stavy obyvatel a průměrný věk obyvatel k 31. prosinci 2006</i>	34
Tabulka č. 4 <i>Sňatky, rozvody, narození, zemřelí a potraty k 31. prosinci 2006</i>	34
Tabulka č. 5 <i>Přírůstek obyvatelstva, přistěhovalí, vystěhovalí k 31. prosinci 2006</i>	34
Tabulka č. 6 <i>Plnění rozpočtu v období 2001 – 2006 v Kč</i>	42
Tabulka č. 7 <i>Celkové příjmy v období 2001 – 2006 v tis. Kč</i>	43
Tabulka č. 8 <i>Členění příjmů v období 2001 – 2006 v tis. Kč</i>	45
Tabulka č. 9 <i>Daňové příjmy v období 2001 – 2006 v tis. Kč</i>	46
Tabulka č. 10 <i>Členění daňových příjmů v období 2001 – 2006 v tis. Kč</i>	47
Tabulka č. 11 <i>Nedaňové výdaje v období 2001 – 2006 v tis. Kč</i>	48
Tabulka č. 12 <i>Kapitálové příjmy v období 2001 – 2006 v tis. Kč</i>	50
Tabulka č. 13 <i>Dotace s ročním plněním v období 2001 – 2006 v tis. Kč</i>	51
Tabulka č. 14 <i>Podíl investičních a neinvestičních dotací na celkových dotacích v období 2001 – 2006 v tis. Kč</i>	53
Tabulka č. 15 <i>Celkové výdaje v období 2001 – 2006 v tis. Kč</i>	54
Tabulka č. 16 <i>Členění celkových výdajů v období 2001 – 2006 v tis. Kč</i>	55

Tabulka č. 17 <i>Kapitálové výdaje v období 2001 – 2006 v tis. Kč</i>	56
Tabulka č. 18 <i>Běžné výdaje v období 2001 – 2006 v tis. Kč</i>	60
Tabulka č. 19 <i>Výpočet ukazatele dluhové služby 2006 (v tis. Kč)</i>	64
Tabulka č. 20 <i>Ukazatel dluhové služby za období 2001 – 2006 v %</i>	64
Tabulka č. 21 <i>Výdaje na dluhovou službu tis. Kč</i>	65
Tabulka č. 22 <i>Úvěry a půjčky města od roku 2001 s výhledem do budoucna</i>	67
Tabulka č. 23 <i>Provozní hospodářský výsledek za období 2001 – 2006 v tis. Kč</i>	68
Tabulka č. 24 <i>Hospodářský výsledek v období 2001 – 2006 v tis. Kč</i>	68
Tabulka č. 25 <i>Rozpočtový výhled města na období 2007 – 2011 v tis. Kč</i>	71
Tabulka č. 26 <i>Neopakovatelné příjmy města v letech 2007 – 2011 v tis. Kč</i>	72
Tabulka č. 27 <i>Neopakovatelné výdaje v letech 2007 – 2011 v tis. Kč</i>	73
Tabulka č. 28 <i>Kapitálové výdaje v letech 2007 – 2011 tis. Kč</i>	74
Tabulka č. 29 <i>Dluhová služba města v letech 2007 – 2011 v tis. Kč</i>	74
Tabulka č. 30 <i>Ukazatel dluhové služby města v letech 2007 – 2011 v tis. Kč</i>	75
Tabulka č. 31 <i>Přehled hospodaření v letech 2007 – 2011 v tis. Kč</i>	76
Tabulka č. 32 <i>Volné finanční prostředky na investice v letech 2007 – 2011 v tis. Kč</i>	77

Seznam grafů

Graf č. 1 <i>Vývoj celkových příjmů a výdajů v období 2001 – 2006 v Kč</i>	43
Graf č. 2 <i>Vývoj daňových příjmů v období 2001 – 2006 v tis. Kč.</i>	44
Graf č. 3 <i>Celkové příjmy v období 2001 – 2006 v tis. Kč</i>	45
Graf č. 4 <i>Vývoj daňových příjmů v období 2001 – 2006 v tis. Kč</i>	46
Graf č. 5 <i>Členění daňových příjmů v období 2001 – 2006 v tis. Kč</i>	47
Graf č. 6 <i>Podíl daňových příjmu na celkových příjmech v %</i>	48
Graf č. 7 <i>Podíl nedaňových příjmu na celkových příjmech v období 2001 – 2006 v %</i>	49
Graf č. 8 <i>Podíl kapitálových příjmu na celkových příjmech v %</i>	50
Graf č. 9 <i>Podíl dotačních příjmů na celkových příjmech v období 2001 – 2006 v %</i>	52
Graf č. 10 <i>Složení dotačních příjmů v období 2001 – 2006 v tis. Kč</i>	53
Graf č. 11 <i>Vývoj celkových výdajů v období 2001 – 2006 v tis. Kč</i>	55
Graf č. 12 <i>Podíl jednotlivých výdajů na celkových výdajů v období 2001 – 2006 v tis. Kč</i>	55
Graf č. 13 <i>Vývoj jednotlivých výdajů v období 2001 – 2006 v tis. Kč</i>	56
Graf č. 14 <i>Vývoj kapitálových výdajů v období 2001 – 2006 v tis. Kč</i>	57
Graf č. 15 <i>Vývoj běžných výdajů v období 2001- 2006 v tis. Kč</i>	60
Graf č. 16 <i>Ukazatel dluhové služby v %</i>	65

Graf č. 17 <i>Hospodářský výsledek v období 2001 – 2006 v tis. Kč</i>	69
---	----

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 <i>Situování města Havlíčkův Brod</i>	31
Obrázek č. 2 <i>Znak města Havlíčkův Brod</i>	32

Seznam příloh

Příloha č. 1 <i>Formulář RA 80 – Investiční údaje akce a RA 81 – Bilance investičních potřeb a zdrojů financování akce</i>	93
Příloha č. 2 <i>Zásady pro poskytování finančních příspěvků na podporu neziskové kulturní a sportovní činnosti, zdravotní a sociální péče a ochrany a tvorby životního prostředí formou účelových dotací a grantů z rozpočtu města Havlíčkův Brod</i>	95
Příloha č. 3 <i>Programové prohlášení Rady města Havlíčkův Brod na volební období 2006 až 2010</i>	103
Příloha č. 4 <i>Ratingová stupnice</i>	107

Příloha č. 1 Formulář RA 80 – Investiční údaje akce a RA 81 – Bilance investičních potřeb a zdrojů financování akce

ISPROFIN		IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE AKCE		RA 80	
Akce systému financování programů vedená pod evid. číslem *):					
Název		Kódy ISPROFIN *):			
Denní centrum pro seniory, ulice Reynkova, Havlíčkův Brod		1 9 6			
Učastník programu:					
Město Havlíčkův Brod, Havlíčkovo náměstí 57, 580 61 Havlíčkův Brod					
IČO:	002 67 449	Rodné číslo (v případě, že účastník progr. nemá IČO):		-	
Číslo účtu 1 *):		Číslo účtu 2 *):			
Kód priority akce (projektu *)		Kód území (okres) realizace:	CZ0611		
TERMÍNY PŘÍPRAVY A REALIZACE AKCE (mm.rrrr):					
	Název etapy	zahájení		dokončení	
8001	Vypracování a schválení investičního záměru akce	11	2005	7	2006
8002	Zadání zakázky na vypracování projektové dokumentace 1)	5	2006	8	2006
8003	Vypracování a schválení projektové dokumentace	8	2006	10	2006
8004	Zadání akce (stavební části stavby) 1)	10	2006	11	2006
8005	Zadání technologické části stavby (strojů a zařízení) 1),2)				
8006	Realizace akce (stavební části stavby)	12	2006	12	2007
8007	Realizace technologické části stavby (strojů a zařízení) 2)				
8008	Závěrečné vyhodnocení akce	2	2008	6	2008
ROZHODUJÍCÍ PROJEKTOVANÉ PARAMETRY:					
	Název parametru	měr.jednotka	hodnota parametru		
8011	obestavěný prostor	m3	2145		
8012	klienti celkem	počet	15		
8013	lůžka	počet	12		
8014	odpočívárny	m2	62,25		
8015	kapacita jídelny	počet	35		
8016	podlahová plocha atria	m2	48,35		
8017					
8018					
8019					
8020					
Pozn.: *) stanoví správce programu podle číselníků vydaných ministerstvem financí 1) podle zákona č.199/94 Sb.,o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších změn a doplňků, 2) v případě, že technologická část stavby nebude zadávána současně se stavbou.					
Form.RA 80 vypracoval:	Vladimíra Krajanská	telefon:	569497136	Razítko a podpis:	
Přiložené form.RA (zakroužkujte):	81,82,83,84,85,86,87,88,89				
Schválil:	Ing. Jana Fischerová, CSc.	dne:	28.11.2006		

ISPROFIN	BILANCE INVESTIČNÍCH POTŘEB A ZDROJŮ FINANCOVÁNÍ AKCE	RA 81	Aktuální rok 2006
----------	---	-------	----------------------

Denní centrum pro seniory, ulice Reynkova, Havlíčkův Brod

evid.č.:	Název ukazatele	v mil.Kč na 3 des.místa	Skut.	Oček.	Aktuál.	Skutečnost	Plánované plnění:				Zbývá	Hodnota	
			do 31.12. 2004	skut. 2005	rok 2006	akt.roku 2006	v roce 2007	v roce 2008	v roce 2009	v roce 2010	po 1.1. 2011	ukazatele CELKEM	
8121	1												
	2				0,332								0,332
	3												
	4												
	9												
8121	S				0,079			0,030					0,109
	S				0,411			0,030					0,441
8124					0,200			7,454					7,654
8125													
8126	1												
	2												
	3												
	4												
	9							0,092					0,092
8126	S							0,092					0,092
8127	1												
	2												
	3												
	9												
8127	S												
8128	1												
	2												
	3												
	9												
8128	S												
8129													
8129	REZERVA na úhradu investičních nákladů												
812	S				0,611			7,576					8,187
8130	S												
8131	S												
8132	S												
8133	1												
	2												
	9												
8133	S												
813	S				0,611			7,576					8,187
8141													
8142					0,411			4,911					5,322
8143	1												
	9												
8143	S												
8144	1												
	2												
	3												
	4												
8144	S												
8145	1				0,200			2,665					2,865
	2												
	3												
	4												
8145	S				0,200			2,665					2,865
8146	1												
	3												
	4												
8146	S												
8147	1												
	2												
	3												
	9												
8147	S												
8148	1												
	2												
	3												
8148	S												
8149	1												
	2												
	9												
8149	S												
8151	1												
	2												
	3												
	4												
	5												
	9												
8151	S												
8152	1												
	9												
8152	S												
8159													
819	S				0,611			7,576					8,187

Příloha č. 2 Zásady pro poskytování finančních příspěvků na podporu neziskové kulturní a sportovní činnosti, zdravotní a sociální péče a ochrany a tvorby životního prostředí formou účelových dotací a grantů z rozpočtu města Havlíčkův Brod

Zásady pro poskytování finančních příspěvků na podporu neziskové kulturní a sportovní činnosti, zdravotní a sociální péče a ochrany a tvorby životního prostředí formou účelových dotací a grantů z rozpočtu města Havlíčkův Brod

I.

Všeobecná ustanovení

1. Zastupitelstvo města Havlíčkova Brodu schvaluje v souladu se zákonem o obcích č. 128/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů každoročně finanční příspěvky na podporu neziskové kulturní a sportovní činnosti, zdravotní a sociální péče, ochrany a tvorby životního prostředí a dalších vybraných aktivit, jako výraz podpory fyzických a právnických osob při rozvoji občanské společnosti v obci.
2. Finanční příspěvky jsou v tomto případě poskytovány formou účelové dotace a grantu.
3. Celková částka pro poskytnutí dotací a grantů nepřevyšší 6 % ze sdílených daňových příjmů příslušného roku (z toho na poskytnutí dotací nepřevyšší 4,5 %, na granty nepřevyšší 1,5 %, nerozhodne-li zastupitelstvo města jinak).
4. Na dotace a granty není právní nárok a nemusí být žadateli poskytnuty v požadované výši.

II.

Definice

Grant

- finanční částka poskytnutá z rozpočtu města vybranému žadateli na základě městem vypsane soutěže.

Účelová dotace

- finanční částka poskytnutá z rozpočtu města žadateli na základě rozhodnutí zastupitelstva města v souladu se zákonem 250/2000 Sb. Dotace především slouží na částečné krytí neinvestičních nákladů žadatelů k zajištění opakujících se veřejně prospěšných neziskových aktivit realizovaných pro občany města a na území města, případně reprezentaci města v zahraničí (dále jen dotace).
- ze žadatelů o dotace z rozpočtu města jsou v daném roce vyřazeny organizace, které poskytují opakovaně nevýdělečné sociální, kulturní a jiné služby občanům města na základě s městem uzavřených smluv

Žadatel o dotaci a žadatel o grant

- fyzická osoba, právnická osoba, obecně prospěšná společnost, občanské sdružení, nezisková organizace a další se sídlem na území města Havlíčkův Brod, fyzická nebo právnická osoba se sídlem v ČR pořádající akci na území města Havlíčkův Brod (dále jen žadatelé). Žadatelem nemůže být příspěvková organizace zřízená podle § 27 an. zákona 250/2000 Sb.

Kontrolní orgány města

- Podle zákona 320/2001 Sb. o finanční kontrole mohou veřejnosprávní kontrolu u příjemce provést pověřeni pracovníci městského úřadu - zvláště právního oddělení, útvaru vnitřního auditu a ekonomického odboru. Další kontrolou mohou být orgány města pověřeny výbory zastupitelstva města.

III.

Granty a jejich poskytování

1. Druhy grantů

Město Havlíčkův Brod může vyhlásit soutěže na získání grantů zejména v těchto oblastech:

- granty na občanské aktivity v oblasti kultury, cestovního ruchu, partnerských vztahů a prezentaci města
- granty v oblasti sportu a volnočasových aktivit mládeže
- granty v oblasti prevence kriminality
- granty na aktivity v oblasti zdravotních a sociálních služeb
- granty z oblasti ediční a publikační činnosti, která má obsahovou vazbu k Havlíčkovu Brodu
- granty z oblasti ochrany a obnovy památkového fondu
- granty z oblasti ochrany a tvorby životního prostředí

Granty jednotlivých grantových programů jsou příslušné navrhující výbory zastupitelstva města. Výbory pro jednání zastupitelstva připravují a předkládají specifické podmínky pro vyhlášení grantových programů, hodnocení předložených projektů a zprávy o plnění a hodnocení jednotlivých schválených projektů.

2. Vyhlášení grantů

1. Podmínky grantů vyhlašuje na každý rok na základě doporučení příslušných výborů zastupitelstvo města zpravidla do konce prosince předcházejícího roku.
2. Vyhlášení bude provedeno prostřednictvím úřední desky, internetové (webové) stránky města (<http://www.muhb.cz>) a dalším vhodným způsobem.

3. Žádost o poskytnutí grantu

1. Žadatelé podávají přihlášky a projekt, zpracovaný podle soutěžních podmínek, na předepsaných formulářích prostřednictvím podatelny Městského úřadu v Havlíčkově Brodě na právní oddělení. Termíny uzávěrek pro podání žádosti jsou stanoveny v soutěžních podmínkách.
2. V rámci každého grantového programu lze podat každým účastníkem soutěže pouze jeden projekt.
3. Formulář přihlášky vydává právní oddělení městského úřadu nebo je možné přihlášku zkopírovat z internetových (webových) stránek <http://www.muhb.cz>. Přihláška je volně množitelná a její doručení městu potvrzuje razítko podatelny MěÚ. Bez přijetí podatelny je přihláška neplatná.
4. Právní oddělení zkontroluje úplnost přihlášky. Neúplné a nepřesné vyřadí, o čemž pořídí protokol, který předá zastupitelstvu města.

4. Postup při projednávání žádostí

1. Příslušné výbory podle vyhlášených kritérií doporučí zastupitelstvu zařazení nebo vyloučení žádostí z výběrového řízení.
2. Předložené projekty musí splňovat následující podmínky a kriteria:
 - formálně, věcně a úplně vyplněná žádost o grant, včetně všech příloh
 - obsahové naplnění vyhlášených grantových programů
 - vztah k městu Havlíčkův Brod, propagace města nebo posílení vztahů s partnerskými městy
 - zvláštní společenská a občanská naléhavost a přínos k rozvíjení pozitivních sociálních vztahů
 - určení akce pro širší veřejnost
 - vlastní vklad žadatele v celkovém rozpočtu nákladů na akci minimálně v úrovni dané specifickými podmínkami vyhlášeného programu
3. Při celkovém hodnocení žádosti jsou preferovány projekty, při jejichž realizaci spolupracuje více subjektů a projekt bude podporován z více zdrojů.
4. Příslušné výbory jsou oprávněny oproti návrhu žadatele upravit návrh poskytnuté částky z rozpočtu, snížit částku finanční podpory a takto upravenou ji doporučit ke schválení zastupitelstvu města. Doporučení příslušných výborů je předkládáno zastupitelstvu formou závazné tabulky.
5. Výsledky projednávání žádostí v příslušném výboru včetně doporučených i nedoporučených žádostí se všemi výše zmíněnými náležitostmi a skutečnostmi předkládá předseda výboru zastupitelstvu města k závěrečnému posouzení a rozhodnutí.

6. Příslušný výbor doporučí zastupitelstvu ke schválení konkrétní projekty. O přidělení grantu rozhoduje zastupitelstvo města zpravidla na svém dubnovém zasedání, popř. není-li dosud schválen rozpočet města na běžný rok, do jednoho měsíce po jeho schválení na základě doporučení příslušného výboru zastupitelstva. Příslušný výbor také zastupitelstvu navrhuje do usnesení zcela konkrétní a hodnotitelné podmínky smlouvy o poskytnutí grantu.
 7. O konečném výsledku výběru a přiznání grantů jednotlivým projektům budou předkladatelé informováni právním oddělením písemně do 30 dnů po jednání zastupitelstva města.
- 5. Smlouva o poskytnutí grantových prostředků a jejich čerpání**
1. O poskytnutí grantu uzavře město s předkladatelem písemnou smlouvu. Při podpisu smlouvy obdrží předkladatel formulář pro vyúčtování a formulář pro hodnocení projektu, na který obdržel grant.
 2. Řádně a úplně vyplněné vyúčtování a hodnocení předá právnímu oddělení do 30 dnů od ukončení grantové akce, při celoročním trvání nejpozději do 31.ledna následujícího roku. V případě nesplnění této povinnosti bude z dalších výběrových řízení na poskytnutí grantu vyřazován městem v následujícím roce vyřazen.
 3. Pokud předkladatel nepodepíše nebo odmítne podepsat smlouvu o poskytnutí grantu nejdéle do jednoho měsíce od obdržení výzvy k podpisu smlouvy, město zastoupené právním oddělením od uzavření smlouvy odstoupí.
 4. Z grantových prostředků nelze hradit:
 - daně a odvody
 - potraviny
 - náklady prokazatelně nesouvisející s činností (občerstvení, dary apod.)
 - komerční a podnikatelské aktivity
- 6. Sledování a kontrola čerpání grantu**
1. Příslušné návrhující výbory ZM jsou povinny průběžně sledovat a kontrolovat použití grantu v souladu se zákonem 320/2001 Sb., zejména:
 - **efektivnost** (§2, písm.n) zákona 320/2001 Sb. - efektivností je takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění),
 - **hospodárnost** (§2, písm. m) zákona 320/2001 Sb – hospodárností je takové použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů),

- **účelnost** (§2, písm.o) zákona 320/2001 Sb. - účelností takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů) vynaložených prostředků. Sledují a vyhodnocují a ZM předkládají zprávy o průběhu grantových akcí. V této souvislosti je příjemce grantu povinen na základě zákona o finanční kontrole 320/2001 Sb. umožnit kontrolním orgánům města nahlížet do účetních dokladů týkajících se čerpání grantu.
2. Příjemce se zavazuje ve smyslu ustanovení § 13, odst. 1, písm. c) zákona 563/1991 Sb. o účetnictví vést o prostředcích veřejného rozpočtu oddělenou analytickou evidenci ve svém účetnictví (a to i když podle stejného zákona vede podle § 13 a) jen zjednodušenou účetní evidenci). Zjištěné porušení tohoto závazku je hrubým porušením této smlouvy a příjemce je v takovém případě povinen prostředky rozpočtu města vrátit včetně sankce podle § 22 zákona 250/2000 Sb.
 3. Právní oddělení zkontroluje předložené vyúčtování (vyúčtování musí jako přílohy obsahovat veškeré prvotní účetní podklady, popř. jejich řádné fotokopie) a hodnocení projektu.
 4. Příslušným návrhujícím výborům a kontrolnímu výboru předá právní oddělení vždy do 15. 2. zprávu, v níž upozorní na případné nedostatky. V případě pochybností při kontrole vyúčtování bude u příjemce provedena veřejnosprávní kontrola.
 5. Pokud bude zjištěno kontrolními orgány města použití grantu v rozporu s uzavřenou smlouvou, neplnění podmínek smlouvy nebo neoprávněné použití nebo zadržetí finančních prostředků, jedná se o porušení rozpočtové kázně dle § 22 zákona 250/2000 Sb., město od smlouvy odstoupí a příjemce je povinen celou dotaci vrátit včetně penále ve výši 1 promile denně z neoprávněně použitých nebo zadržovaných prostředků, nejvýše však do výše této částky.

IV. Účelové dotace

1. Žádost o poskytnutí dotace:

1. Dotace z rozpočtu města se poskytují na základě zdůvodněných žádostí, které město obdrželo nejpozději do 31. ledna příslušného roku. Žádosti musí být konkrétní na určitou akci nebo pokrytí určité potřeby žádajícího subjektu. Nepřípustné jsou žádosti formulované pouze "na činnost" žádajícího subjektu. Dotace se neposkytují na placení daní, odvodů a místních poplatků, na pořizování potravin, občerstvení a darů a na komerční a podnikatelské aktivity.
2. Žádosti o poskytnutí dotace předkládají žadatelé vždy na předepsaném tiskopise v termínu stanoveném těmito Zásadami na příslušné období kalendářního roku.
3. Žádosti se předkládají prostřednictvím podatelny Městského úřadu v Havlíčkově Brodě na právní oddělení. Bez přijetí podatelny je přihláška neplatná.

4. Žádost bude přijata k projednání, pokud obsahuje všechny požadované náležitosti.
5. Kontrolu správnosti a úplnosti podaných žádostí provede právní oddělení a o vyřazených sepiše protokol, který předá ZM.

2. Řízení o poskytnutí dotace

1. Žádosti předloží do 15. února právní oddělení městského úřadu k posouzení finančnímu výboru zastupitelstva. Finanční výbor projedná všechny předané žádosti o dotace a při doporučení o výši finanční dotace zastupitelstvu sleduje následující kritéria:
 - preferovat akce pro děti a mládež
 - preferovat akce pro tělesné a duševně postižené občany, zejména děti a mládež
 - preferovat konkrétní akce kulturního, sportovního a sociálního charakteru
 - doporučovat žádosti, kde vlastní vklad žadatele v celkovém požadovaném rozpočtu je minimálně 30% nákladů na akci nebo činnost
 - zohledňovat sdružení různých organizací, které řeší celoměstský nebo celospolečenský problém
 - ostatní veřejně prospěšné aktivity a prezentaci města posuzovat individuálně dle potřebnosti a dopadu na občany města
 - zkušenosti s žadatelem v minulých letech
 - správnost vyúčtování předcházejícího příspěvku stejného žadatele a hodnocení akcí a činnosti
 - přihlížet k počtu účastníků (členů), kteří se akce účastní a hlavně k zapojení široké veřejnosti.

3. Vyhodnocení žádostí

1. Finanční výbor doporučí zastupitelstvu města ke schválení konkrétní případy. O přidělení dotace rozhoduje zastupitelstvo města zpravidla na svém březnovém zasedání, popř. není-li dosud schválen rozpočet města na běžný rok, do dvou měsíců po jeho schválení na základě doporučení finančního výboru zastupitelstva. Finanční výbor také zastupitelstvu navrhuje do usnesení zcela konkrétní podmínky smlouvy o poskytnutí dotace.
2. Právní oddělení městského úřadu vyrozumí žadatele o výši poskytnuté dotace a sepiše s žadatelem smlouvu o jejím poskytnutí. Příjemce dotace se smlouvou zavazuje, že dotaci použije výhradně k danému účelu, o jejím použití provede oddělenou evidenci ve svém účetnictví (formou dílčí účetní knihy při vedení jednoduchého účetnictví nebo prostřednictvím analytických účtů při vedení podvojného účetnictví). Dále se příjemce zavazuje, že provede řádné vyúčtování poskytnuté dotace na předepsaném tiskopise, doloží je prvotními účetními doklady nebo jejich úplnými fotokopiemi a vyúčtování předá právnímu oddělení nejpozději do 31. ledna následujícího roku.
3. Kontrolní orgány města budou mít kdykoliv přístup ke kontrole veškerých prvotních účetních dokladů o čerpání dotace přímo u jejího příjemce. Nejpozději do 31. 1.

následujícího roku je příjemce dotace povinen předat písemně prostřednictvím podatelny Městského úřadu v Havlíčkově Brodě na právní oddělení vyúčtování čerpání dotace za předcházející rok. Vyúčtování musí jako přílohy obsahovat veškeré prvotní účetní podklady, popř. jejich fotokopie.

4. Příjemce se zavazuje ve smyslu ustanovení § 13, odst. 1, písm. c) zákona 563/1991 Sb. o účetnictví vést o prostředcích veřejného rozpočtu oddělenou analytickou evidenci ve svém účetnictví (a to i když podle stejného zákona vede podle § 13 a) jen zjednodušenou účetní evidenci). Zjištěné porušení tohoto závazku je hrubým porušením této smlouvy a příjemce je v takovém případě povinen prostředky rozpočtu města vrátit včetně sankce podle § 22 zákona 250/2000 Sb.
5. Pokud bude zjištěno kontrolními orgány města použití dotace v rozporu s uzavřenou smlouvou, neplnění podmínek smlouvy nebo neoprávněné použití nebo zadržetí finančních prostředků, jedná se o porušení rozpočtové kázně dle § 22 zákona 250/2000 Sb., město od smlouvy odstoupí a příjemce je povinen celou dotaci vrátit včetně penále ve výši 1 promile denně z neoprávněně použitých nebo zadržovaných prostředků, nejvýše však do výše této částky.

V.

Závěrečná ustanovení

1. Tyto zásady nabývají platnosti a účinnosti schválením Zastupitelstvem města Havlíčkův Brod ze dne 15. 12. 2003 pod číslem usnesení 561/03. Novelu Zásad provedlo zastupitelstvo města dne 13. 12. 2004 usnesením 421/04, dne 27. 3. 2006 usnesením 236/06 a dne 26. 2. 2007 usnesením 64/07.
2. Schválením těchto Zásad zastupitelstvem města pozbývají platnosti předchozí zásady vydané městem Havlíčkův Brod ze dne 25. března 2002.
3. Tyto Zásady mají jako nedílnou součást tyto přílohy: návrh smlouvy na dotaci, návrh smlouvy na grant, žádost o dotaci, žádost o grant, vyúčtování dotace, vyúčtování grantu, tabulka pro jednání a rozhodování zastupitelstva.

Ing. Jana Fischerová, CSc.
starostka

Přehled termínů grantů:

Vyhlášení grantů: Zpravidla prosinec předcházejícího roku
Žádosti o poskytnutí grantů: Podle schválených podmínek grantů
Projednávání žádostí: Zpravidla duben následujícího roku, popř. není-li dosud schválen rozpočet města na běžný rok, do jednoho měsíce po jeho schválení na základě doporučení příslušného výboru zastupitelstva.
Vyrozumění žadatelů: Do 30-ti dnů od schválení projektu zastupitelstvem
Vyúčtování grantu: Do 30-ti dnů od ukončení akce, u celoročně trvajících akce nejpozději do 31. ledna následujícího roku
Zpráva právního oddělení pro jednání výborů: 15. února následujícího roku

Přehled termínů účelové dotace:

Žádosti o dotace: Do 31. ledna
Formální kontrola žádosti : Do 15. února
Formální kontrola vyúčtování předchozího roku: Do 15. února
Projednávání žádostí: Březen, popř. není-li dosud schválen rozpočet města na běžný rok, do dvou měsíců po jeho schválení na základě doporučení finančního výboru zastupitelstva.
Vyúčtování dotace: Do 31. ledna následujícího roku

Programové prohlášení Rady města Havlíčkův Brod na volební období 2006 až 2010

Naším společným cílem v nadcházejícím volebním období je především **spokojený občan** a město Havlíčkův Brod jako **naš společný domov**. Programové prohlášení Rady města Havlíčkův Brod je naším vyjádřením skutečnosti, že jsme ochotni převzít svůj díl odpovědnosti a usilovat o vytváření co nejlepších předpokladů pro zlepšování životních podmínek a kvality života občanů našeho města. Proto jsme připraveni nadřadit zájmy a potřeby našich spoluobčanů nad zájmy úzkých skupin či zájmy stranické. Při hledání řešení jednotlivých problémů se budeme řídit rozumnou soutěží věcných argumentů, územními předpoklady a vůlí většiny občanů města.

Za minulá volební období se podařilo v Havlíčkově Brodě realizovat celou řadu významných investic do veřejných statků, které zkvalitnily život v našem městě. Dařilo se to především díky dostatečným zdrojům města. Významnou roli hrály též dotační zdroje státu. Finanční zdroje města chceme spravovat jako **rozvážný investor a pečlivý hospodář**. V nadcházejícím období chceme do oblasti přípravy a realizace investičních projektů vnést větší míru transparentnosti, rozvahy a uplatnění metod veřejné kontroly.

Naším hlavním cílem ve volebním období bude prosazovat **hospodárnou finanční politiku**, která nebude směřovat k neúměrnému zadlužování, ale zároveň bude vytvářet podmínky pro dynamický rozvoj našeho města ve všech oblastech jeho života. Finanční politiku města chceme v rámci volebního období řídit tak, aby výdaje města za volební období odpovídaly inkasovaným příjmům a **finanční hospodaření za naše mandátní období bylo vyrovnané**. Finanční zdroje potřebné pro krytí výdajů města budeme cílevědomě posilovat jednak prodejem zbytného majetku (např. dalším prodejem bytů), tak i aktivním vyhledáváním a **využíváním dotačních programů a jiných podpor z prostředků evropských, státních i krajských**.

Ve volebním období chceme udržet, případně posílit **rozhodující vliv v obchodních společnostech**:

Vodovody a kanalizace, a.s. Havlíčkův Brod
Teplo HB spol. s r.o., Havlíčkův Brod

V rámci volebního období budeme připravovat a schvalovat **nový územní plán města**. Ten by měl veřejnosti, občanům i podnikatelům odpovědět na zásadní otázky týkající se výhledového řešení dopravní situace ve městě a jeho blízkém okolí, ukázat rozvojové možnosti města v oblasti podnikání a bytové výstavby a zahrnout i otázky týkající se životního prostředí a udržitelného rozvoje města.

Naše společné rozhodování se bude opírat o znalost problémů a přání, která všichni prožíváme a sdílíme s občany města. Proto jsme připraveni být v maximální míře otevření. Za samozřejmé považujeme zajištění co možná největší **informovanosti** o všech našich záměrech a rozhodnutích.

Základní směry, kterými bychom chtěli řídit rozvoj města k deklarovaným cílům, jsou:

- řešení neutěšené dopravní situace nejen pro zlepšení průjezdnosti města, ale zejména pro snížení ohrožení osob dopravními nehodami
- rozvíjení technické infrastruktury pro výstavbu rodinných a bytových domů
- iniciovat realizaci projektů výstavby bytových domů formou bytových družstev a zapojením investorů z privátní sféry
- revitalizace areálu kasáren Letiště na funkční průmyslovou zónu ve spolupráci s hospodářskými subjekty a privátním sektorem (projekty PPP)
- vytvářet podmínky pro získání statutu mezinárodního veřejného letiště pro sportovní a turistická letadla
- příprava a následná revitalizace centra města, tj. Havlíčkova náměstí včetně navazujících veřejných prostranství a ulic
- zvýšení parkovacích možností ve městě
- rozvoj projektů umožňujících občanům města aplikovat zásady zdravého životního stylu, vytváření podmínek příznivých pro aktivní sportování a další zájmovou činnost zejména u dětí a mládeže (dokončení areálu Plovárenská, moderní dětská hřiště, rozšíření sítě cyklistických a pěších stezek)
- zajištění kvalitní údržby a postupné obnovy majetku města, který je potřebný pro plnění funkcí městské samosprávy (místní komunikace a další objekty technické infrastruktury, školské a jiné veřejné budovy, veřejná zeleň, městská sportoviště atd.)
- rozvoj projektů směřujících ke zlepšení životního prostředí
- rozvoj projektů směřujících k zachování a obnově kulturního dědictví města
- realizace opatření a projektů směřujících k posílení významu města jako přirozeného centra spádového území a ke zvýšení přitažlivosti města pro turistický ruch.

V centru naší pozornosti nebudou však pouze mnohamilionové investice, ale i **drobná vylepšení prostředí**, v němž společně žijeme (zeleň, lavičky, chodníky, autobusové čekárny, informační tabule atd.). V rámci tohoto volebního období chceme rovněž usilovat o zlepšení stavu našich obřadních síní (svatební i smuteční).

Trvalou pozornost chceme věnovat **vzdělávací oblasti**, zejména zařízením předškolní výchovy a základním školám. Budeme pokračovat v účelné a hospodárné modernizaci a opravám těchto zařízení a současně považujeme za důležité zpracovat koncepční materiál týkající se stabilizace výchovných a vzdělávacích kapacit ve městě. Prioritou bude i zlepšování stavu školních sportovišť s cílem otevřít tato sportoviště k využití občanům města Havlíčkův Brod. Nechceme a v tomto volebním období se vzhledem k demografickému

vývoji ani nevyhneme diskusi na téma redukce kapacity základních škol. Pozornost věnujeme středním školám a podpoříme snahy o vznik vysoké školy v Havlíčkově Brodě.

V **sociální oblasti** se chceme zaměřit na naplňování schváleného komunitního plánu sociálních služeb a v jeho rámci na dokončení projektu Domovinka. Dalším cílem je kvalitativní zvyšování standardu sociálních služeb zajišťovaných městem zřízenou příspěvkovou organizací. V této oblasti chceme rovněž rozvíjet úzkou spolupráci na principu vzájemné výhodnosti s ostatními subjekty poskytujícími sociální služby ve spádové oblasti města Havlíčkův Brod.

V rámci působení městského úřadu chceme i nadále v maximální míře aplikovat zásadu **otevřeného úřadu**. U některých státně-správních agend chceme zavést dálkový objednávkový systém s cílem, aby občan trávil na úřadě co nejméně času čekáním a vyřízení jeho podání bylo rychlé a profesionální. Řízením lidských zdrojů v oblasti zajišťování administrativních funkcí samosprávy a státní správy chceme dosáhnout toho, aby **zde byl obecní aparát především pro občana**. Proto budeme vyvíjet úsilí, aby na úřadě pracovali schopní a příjemní lidé.

Při rozhodování samosprávných orgánů se chceme opírat také o doporučující názory výborů a komisí, pro které připravíme kvalitní zázemí. Ve spolupráci s osadními výbory pomůžeme občanům místních částí postupně řešit jejich problémy.

Město budeme spravovat koncepčním způsobem, veškerá významná rozhodnutí budou opřena o důkladnou analýzu stavu a podrobné posouzení všech důsledků a souvislostí. Před každým důležitým rozhodnutím vytvoříme prostor pro odbornou a dle povahy věci případně i veřejnou diskuzi o problému.

Pro **bezpečnost** ve městě a jeho místních částech, které považujeme za nedílnou součást Havlíčkova Brodu, budeme úzce spolupracovat jak s městskou policií, tak s Policií ČR. Chceme, aby spolupráce obou policejních složek ve městě byla co nejlepší. Jsme také připraveni tomuto procesu v rámci našich rozpočtových možností pomáhat, včetně možnosti pořízení mobilní videokamery pro posílení městského kamerového systému.

V oblasti **dopravy** cítíme, stejně jako občané města, palčivé problémy související se silnicemi I/38 (Masarykova) a I/34 (Humpolecká, Žižkova), zejména v úsecích, které procházejí městskou zástavbou. Přípravné práce směřující k nalezení bezpečnostních řešení na ulici Masarykova byly zahájeny již v předcházejícím období. Naším cílem bude jejich realizace tak, aby se zvýšila bezpečnost chodců v uvedené oblasti. Stejným problémem je i průjezdnost silnice I/34 v úseku ulice Dolní a Žižkova. Ke zlepšení dopravy v tomto úseku chceme přispět maximálním úsilím a spoluprací s investorem, Ředitelstvím silnic a dálnic ČR, které bude směřovat k **zahájení výstavby jihovýchodního segmentu dopravního obvodu města Havlíčkův Brod**. Pro **zvýšení bezpečnosti na městských komunikacích** budeme pokračovat v osvětlování přechodů pro chodce a zvažovat instalaci dalších zpomalovačů a přejezdných prahů, stejně jako kamerového zařízení pro měření rychlosti a záznamu přestupků v nebezpečných úsecích. **Zvýšení dohledu nad dodržováním dopravních předpisů a zejména povolené rychlosti jízdy ve městě bude i trvalým úkolem městské policie.**

Budeme usilovat o rovnovážný význam města v rámci kraje Vysočina, podporovat výstavbu nové krajské knihovny a posilovat úlohu města ve výběrových řízeních na vedoucí místa organizací zřizovaných krajem a působících v našem městě.

Vnímáme velice silně, že je naše město výjimečné především **bohatým životem občanské společnosti**. Proto chceme podporovat takové aktivity, které mají dopad na všechny věkové a zájmové vrstvy našeho obyvatelstva. Svoji podporu prostřednictvím dotačního a grantového systému deklaruujeme kulturním a zájmovým sdružením a spolkům. V rámci volebního období chceme podporovat i oblast sportu, zejména v jeho veřejné, rekreační a volnočasové podobě pro všechny skupiny občanů města. I nadále budeme podporovat aktivity v rámci partnerských vztahů s městy Brielle a Spišskou Novou Vsí; budeme usilovat o uzavření partnerské smlouvy s jihotyrolským městem Brixen.

Přejeme si, aby Havlíčkův Brod byl městem, v němž se nezastavil čas. Uděláme vše pro to, aby čas, který nám byl vyměřen k prožití v našem městě, byl časem pohody, klidného a spokojeného života a zároveň byl nadějí i příslibem pro budoucnost.

Ratingová stupnice

Krátkodobý CRA Rating

- czP-1:** Velmi dobří v plnění svých závazků v momentě jejich dospělosti.
czP-2: Disponují poměrně silnou schopností plnit dospěle krátkodobé závazky řádně a včas.
czP-3: Disponují vcelku přijatelnou schopností splatit své dospěle krátkodobé závazky.
czP-4: Disponují omezenou schopností splatit své krátkodobé dospěle závazky v plné míře a včas.
czP-5: Nedisponují dostatečnou schopností splatit své dospěle krátkodobé závazky.

Dlouhodobý CRA Rating

Dlouhodobý mezinárodní CRA Rating		Dlouhodobý lokální CRA Rating	
Aaa	Prvotřídní subjekty s nízkým stupněm rizika	czAaa	Prvotřídní subjekty s malým rizikem a maximální schopností splácet své závazky
Aa +	Velmi kvalitní subjekty s mírným rizikem v delším časovém horizontu	czAa +	Velmi kvalitní subjekty s vysokou schopností splácet své závazky, mírné riziko v delším časovém horizontu
Aa		czAa	
Aa -		czAa -	
A + *	Nadprůměrné subjekty se skutečnostmi, které by v budoucnu mohly ohrozit nízkou míru rizika	czA +	Kvalitní subjekty s nadprůměrnou schopností splácet své závazky, s doporučením sledování budoucího rizika ve středním a delším časovém horizontu
A		czA	
A -		czA -	
Baa +	Bonitní subjekty se stabilní současností a s možnými problémy v budoucnu	czBaa +	Bonitní subjekty s relativně slušnou schopností splácet své závazky s faktory schopnými změnit budoucí míru rizika
Baa		czBaa	
Baa -		czBaa -	
Ba +	Subjekty schopné dostát svým splatným závazkům s nejistou budoucí úrovní rizika	czBa +	Subjekty se schopností splácet své aktuální závazky, budoucí schopnost je nejednoznačná
Ba		czBa	
Ba -		czBa -	
B +	Investičně méně vhodný s problematickou rizikovou úrovní	czB +	Subjekty schopné s vypětím dostát svým závazkům s rizikovou budoucností
B		czB	
B -		czB -	
Caa +	Podprůměrný s problémy při dodržování svých závazků	czCaa +	Podprůměrné subjekty s nejednoznačnou schopností dostát svým závazkům s problematickou budoucností
Caa		czCaa	
Caa -		czCaa -	
Ca +	S vysokým stupněm rizika a vysokou mírou nedodržování svých závazků	czCa +	Spekulativní subjekty s nízkou schopností dostát svým závazkům s vysoce rizikovou budoucností
Ca		czCa	
Ca -		czCa -	
C +	Vysoce spekulativní bez investičních doporučení	czC +	Vysoce rizikové a nestabilní subjekty s neschopností splácet své závazky
C		czC	

VZHLEDEM K HODNOCENÍ ČESKÉ REPUBLIKY NA MEZINÁRODNÍ ÚROVNI A+ NEMOHOU BÝT ČESKÉ SUBJEKTY HODNOCENY VÝŠE

Pozitivní výhled – znamená očekávané zlepšení schopnosti daného subjektu splácet své závazky
Negativní výhled – znamená potencionální zhoršení ve schopnosti subjektu své závazky